Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

24 МАЯ 2022 г. АЎТОРАК

№ 99 (29721)

ЗВЯЗДА

«ВЫТОКІ» Ў РЭЧЫЦЫ 3

БАГАЦЦЕ МАЗЫРСКАГА КРАЮ 5-8

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«ГЭТА ЧАС МАГЧЫМАСЦЯЎ»

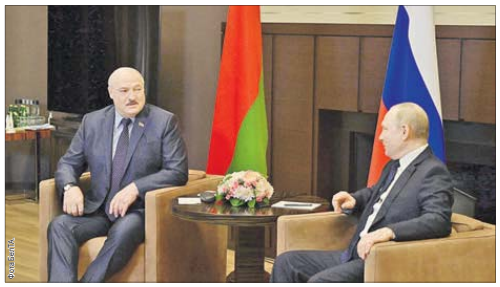

Прэзідэнт Беларусі ўчора знаходзіўся з рабочым візітам у Расійскай Федэрацыі. На перагаворы з калегам Уладзімірам Пуціным у Сочы Аляксандр Лукашэнка адправіўся яшчэ ў пятніцу. Аб гэтай сустрэчы сам-насам яны дамовіліся на саміце АДКБ, які праходзіў 16 мая ў Маскве. На мінулым тыдні падчас візіту ў Палац Незалежнасці губернатара Ніжагародскай вобласці Глеба Нікіціна Аляксандр Лукашэнка расказаў, што адной з тэм размовы стане імпартазамяшчэнне — як праблема нумар адзін для эканомік дзвюх краін ва ўмовах санкцый.

Беларускі лідар падкрэсліў, што эканоміка ў Саюзнай дзяржаве на фоне санкцыйнага ціску нечакана інтэнсіўна ўмацоўваецца.

«Вельмі важна (вы неяк гэта адзначалі), што эканоміка ў Расіі і наогул у нас у саюзе не проста ўмацоўваецца, а нечакана інтэнсіўна ўмацоўваецца. Вазьміце інфляцыю, вазьміце беспрацоўе. Яно аказалася меншым. Падае ўзровень беспрацоўя. Гэта добра. Ну, і рубель умацоўваецца шалёнымі тэмпамі. Каб мы тут не перабралі. Таму нечаканыя рэчы адбываюцца. Ну, гэта для іх нечаканыя. Мы вось чакалі, што гэта будзе. Гэта час магчымасцяў. І яны (Захад), самі не разумеючы таго, нас падштурхнулі займацца больш інтэнсіўна сваёй эканомікай», — перадае словы кіраўніка беларускай дзяржавы яго прэс-служба.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ўрады Беларусі і Расіі на даручэнні кіраўнікоў дзяржаў вызначылі асноўныя напрамкі ў сферы імпартазамяшчэння і нават пайлічылі ў першым набліжэнні, у колькі гэта абыдзецца. «Грошы зусім невялікія. Я не хачу публічна зараз называць, таму што яны прыкладныя. Зусім смешныя грошы. Але мы выйдзем на асноўныя момантах, дзе ў нас не хапае камплектуючых і іншага на добрае імпартазамяшчэнне, — упэўнены Прэзідэнт. — Я ўжо не гавару па лініі бяспекі. Мы ўжо добра працуем у сферы бяспекі па выторчасці таго, што трэба нашай сумеснай арміі, якая тут дзейнічае».

Прэзідэнт працягнуў, што ў краін вялізны рынак, ёсць рэсурсы, тэхналогіі. «Ну, а што адбываецца там (на Захадзе. — **«Зв.»**), яны відавочна недаацанілі. Яны жылі, чытаючы свае СМІ, ну і атрымалі, і інфляцыю ў тым ліку... Праўда, Пуцін вінаваты. Там ва ўсім вінаваты Пуцін», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

У час сустрэчы Прэзідэнт Расіі падкрэсліў, што адной з ключавых тэм перагавораў таксама з'яўляецца ўмацаванне прамысловай кааперацыі. «Зразумела, адно з ключавых пытанняў — гэта... Усе, напэўна, чакаюць, што я скажу: энергетыка — гэта важна, але перш за ўсё — прамысловая кааперацыя. Вы таксама неаднаразова ставілі пытанне аб тым, каб нам тут зрабіць дадатковыя крокі наперад», — сказаў Уладзімір Пуцін.

Паводле яго, у краін вельмі шмат кірункаў сумеснай работы. «Ёсць пра што пагаварыць. Я ўжо не кажу аб далейшых працэсах, звязаных з будаўніцтвам Саюзнай дзяржавы. Тут мы, як і дамаўляліся, робім усё спакойна, без усялякага спеху. Кожны крок вывяраем з тым, каб кожны гэты крок умацоўваў нас знутры, звонку, умацоўваў нашы палітычныя сістэмы. Стваралі бы ўмовы для іх развіцця», — дадаў Уладзімір Пуцін.

Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што і ў сферы бяспекі на сустрэчы ёсць аб чым паразмаўляць, асабліва ў сувязі з тым, што НАТА канцэнтруе войскі на заходніх рубяжах.

«Ёсць цікавыя нейкія рэчы нечакана ва Украіне. Вы гэта цудоўна ведаеце. Нас, ды і вас гэта павінна турбаваць, што яны (палітыкі) ужо робяць крокі да таго, каб раздзяліць Украіну. Нас турбуе тое, што яны гатовыя, — палякі, натаўцы — выйсці, «дапамагчы» такім чынам забраць, як да 1939 года, Заходнюю Украіну. Нас гэта насцярожвае не толькі з пункту гледжання сённяшняй бяспекі. Гэта іх стратэгія і па Заходняй Беларусі. Таму мы вуха востра трымаем. І, як я казаў, яшчэ ўкраінцам давядзецца нас прасіць, каб мы не дапусцілі адрыву гэтай заходняй часткі і іншых частак ад Украіны. Гэта мая такая пазіцыя, але вы гэта дакладна ведаеце, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Тут у нас таксама праблем не менш, але ўжо не нашых праблем. Іх праблемы, якія нам давядзецца вырашаць. Учарашнія незразумелыя павадзіны ў Кіеве Прэзідэнта Дуды (Прэзідэнт Польшчы Анджэй Дуда. — **«Зв.»**.). Дарэчы, які практычна нічога не вырашае ў Польшчы. Займаецца гэтымі фэйкамі».

Аляксандр Лукашэнка ўпэўнены, што Беларусь і Расія паспяхова вырашаць праблемы ў сферы бяспекі. «У бяспецы вы маеце рацыю, я вас падтрымліваю. Тут у нас праблем нямала. Але іх будзем разшаць. Мы нічога не баімся. Як у былыя часы гаварылі, наша справа справядлівая, і рана ці позна мы ўсё роўна пераможам», — падкрэсліў беларускі Прэзідэнт.

СТАР. 2

Добрага гаспадара па збанку відаць

Да канца лета па выхадных днях на мемарыяльным комплексе «Курган Славы» будуць праводзіцца выставачныя мерапрыемствы, прысвечаныя Году гістарычнай памяці. Арганізатарам праекта выступіў Мінскі аблвыканкам. Днямі каля Кургана Славы разгарнулася выстава, якая прадстаўляе Барысаўскі раён.

Акрамя гэтага, свае экспазіцыі на Кургане Славы прадставілі Мінскае дзяржаўнае выторчае лесагаспадарчае аб'яднанне, камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя і КУП «Мінаблкінавідзапракат».

На здымку: **майстар Мікалай РУДЗЯНКОЎ.**

ЦЫТАТА ДНЯ

Вольга РУСІНОВІЧ, дырэктар Дэпартамента па прадпрымальніцтве Міністэрства эканомікі:

«Паслядоўная дзяржаўная палітыка, накіраваная на стварэнне спрыяльных умоў вядзення бізнесу, садзейнічала станоўчай дынаміцы ключавых паказчыкаў работы суб'ектаў малога і сярэдняга прадпрымальніцтва.

На пачатак года іх колькасць узрасла пераважна за конт ІП і мікраарганізацый.

Як правіла, з гэтага сегмента людзі пачынаюць рабіць свае першыя крокі ў бізнесе.

І для нас важна, што шмат беларусаў летась вырашыла адкрыць сваю справу.

Топ відаў дзейнасці ў цэлым тут не змяніўся. У яго ўвайшлі гандаль, транспарт, будаўніцтва і прамысловасць. Але пры гэтым аналіз дынамікі асноўных фінансава-эканамічных паказчыкаў МСП сведчыць аб росце эфектыўнасці бізнес-мадэляў. Аб'ём прамысловай вытворчасці ўзрос практычна ў 1,3 раза. Выручка ад рэалізацыі павялічылася ў 1,2 раза. Рэнтабельнасць продажаў склала 8,4 працэнта, а ў мікраарганізацый — 12 працэнтаў. Як вынік, назіраюцца станоўчыя тэмпы росту ўзроўню заробкаў работнікаў і падаткавых адлічэнняў у бюджэт».

Ураджай-2022

СІЛА ЗЯМЛІ

У сельгаспрадпрыемствах Віцебскай вобласці завяршаецца пасадка другога хлеба беларусаў — бульбы. У механізатараў і кіроўцаў гарачая пара: трэба максімальна выкарыстаць кожны пагодлівы дзень, каб залажыць аснову будучага ўраджаю. У бягучым сезоне пад бульбу ў Віцебшчыне адведзена звыш 1,8 тысячы гектараў, 110 з іх — у вытворчым кааператыве «Альгоўскае» Віцебскага раёна. Даведацца, як ідуць пасяўныя справы ў гаспадарцы, мы накіраваліся на поле аддзялення «Бабінічы».

Нам пашанцавала заспець работнікаў на кароткім адпачынку. На полі — гатовыя да работы тры МАЗы, напоўненыя адборнай насеннай бульбай. Цяпер садзяць «Скарб суперэліта» — добры сорт па ўраджайнасці і таварнасці, прыдатны для вырошчвання на ўсіх тыпах глебы. Да яго кааператыў высаджвае «Маніфест» — чырвонаклубневую бульбу, якая валодае павышанай устойлівасцю да вірусаў, прыстасаваная да інтэнсіўных умоў вырошчвання — якраз тое, што трэба для зменлівага надвор'я.

СТАР. 2

Прыярытэты дзяржавы

Марына АРЦЁМЕНКА:

«ПАДТРЫМКА ПАЖЫЛЫХ ЛЮДЗЕЙ І ІНВАЛІДАЎ ПАВІННА АДПАВЯДАЦЬ ІХ ФАКТЫЧНЫМ ЗАПАТРАБАВАННЯМ»

Падаўжэнне працоўнага жыцця і адаптацыя рынку працы да патрэб пажылых грамадзян, магчымасць навучання на працягу ўсяго жыцця, удзел людзей сталага веку ў грамадскім жыцці свайго горада ці раёна — гэта толькі некаторыя падыходы, якія рэалізоўваюцца ў нашай краіне ў адказ на ўсеагульную тэндэнцыю старэння насельніцтва. Сёння ў Беларусі кожны чацвёрты жахар — у пенсіённым узросце. Да 2030 года кожны пяты беларус перасягне мяжу 65-годдзя. Гэта патрабуе і перагляду падыходаў да сацыяльных паслуг пажылым. Як яны будуць мянняцца? Спецыялісты лічаць, што аб'ём падтрымкі павінен адпавядаць фактычным запатрабаванням сталага чалавека і інваліда на аснове прынцыпу «разам, а не замест». Мяркуецца замацаваць і агульны механізм падтрымкі для тых, хто клапоціцца пра старых. Пры гэтым пасяленне ў дом-інтэрнат мусіць быць крайняй мерай — старэць усё ж лепш дома. Важна і змяняць стаўленне ў грамадстве да старэйшага пакалення як да людзей «элегантнага ўзросту», якія з'яўляюцца носьбітамі мудрасці і вялікага жыццёвага вопыту. Пра падтрымку пажылых людзей і тое, як яна мусіць мянняцца, «Звязда» распытала намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны насельніцтва Марыну АРЦЁМЕНКУ.

СТАР. 2

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У МВФ заявілі аб найгоршым з часоў Другой сусветнай вайны стане эканомікі

Стан сусветнай эканомікі цяпер можа быць найгоршым з часоў Другой сусветнай вайны. Пра гэта паведамляе Міжнародны валютны фонд.

«У той час як палітыкі і бізнес-лідары адпраўляюцца ў Давос, сусветная эканоміка сутыкаецца, магчыма, з самым сур'ёзным выпрабаваннем з часоў Другой сусветнай вайны», — адзначылі ў МВФ.

У фондзе дадалі, што гэта адбылося з-за пандэміі каранавіруса, сітуацыі ва Украіне, а таксама пагрозы змены клімату. Усе гэтыя фактары прывялі да росту інфляцыі, калі падскочылі цэны на прадукты і энерганосьбіты, што стала цяжарам для канчатковых спажыўцоў.

У МВФ палічылі, што для вырашэння існуючай сітуацыі неабходна аслабіць гандлёвыя абмежаванні. Тады дэфіцыт тавараў паступова нейтралізуецца, а цэны на прадукты і іншыя тавары знізяцца. Акрамя таго, неабходны калектыўны ўдзел у вырашэнні праблемы запазычанасці краін, мадэрнізацыі трансгранічных плацяжоў і змянення клімату.

Пазіцыя Турцыі і Харватыі па пашырэнні НАТА сведчыць аб расколе ў альянсе

Рэзкая нязгода прэзідэнтаў Турцыі Рэджэпа Таіпа Эрдагана і Харватыі Зорана Міланавіча аб уступленні дзвюх скандынаўскіх краін у альянс падкрэслівае праблему нарастаючага расколу ў ўнутры НАТА, піша кітайскі партал Global Times.

Зоран Міланавіч заявіў, што даручыць пастаянаму прадстаўніку сваёй краіны ў НАТА праласаваць супраць. Ён лічыць, што Фінляндыя і Швецыя могуць быць дапушчаны да ўступлення ў арганізацыю, калі будзе вырашана пытанне аб роўнасці харватаў у Босніі і Герцагавіне на выбарах. Таксама ён выступае супраць уступлення Украіны ў НАТА.

Паводле слоў навуковага супрацоўніка Кітайскага інстытута сучасных міжнародных адносін Сунь Кэцыня, ва ўсіх 30 членаў альянсу розныя патрабаванні да бяспекі. НАТА пад кіраўніцтвам ЗША спрабуе разыграць так званую расійскую пагрозу і рэалізаваць геаэканамічныя і геапалітычныя інтарэсы Амерыкі шляхам экспансіі.

«НАТА просіць сваіх членаў падпарадкоўвацца інтарэсам Вашынгтона ў процістаянні Маскве, ігнаруючы пры гэтым інтарэсы краін. Гэта яшчэ больш абвастрае супярэчнасці паміж рознымі палітычнымі сіламі ўнутры Еўропы і падштурхоўвае кантынент да яшчэ большай нявызначанасці», — гаворыцца ў артыкуле.

Амерыка імкнецца аслабіць Расію, але многія члены альянсу не згодныя з тым, што Масква складае пагрозу бяспецы.

САА3: захваральнасць на COVID-19 расце амаль у 70 краінах свету

Сусветная арганізацыя аховы здароўя папярэдзіла аб аднаўленні росту COVID-19 у свеце. Павелічэнне колькасці захворванняў фіксуецца амаль у сямідзесяці краінах свету, паведамляе ТАСС.

Кіраўнік САА3 Тэдрас Гебрэсэус адзначыў, што медыкі рэгіструюць рост колькасці інфіцыраваных каранавірусам, у той час як у цэлым у краінах свету значна знізілася тэсціраванне на SARS-CoV-2. Тэдрас Гебрэсэус лічыць, што супрацьстаяць новай хвалі захваральнасці можна з дапамогай павелічэння тэмпаў вакцынацыі. Акрамя таго, на думку кіраўніка САА3, урадам краін трэба быць гатовымі да аднаўлення дзеяння абмежавальных мер.

Гебрэсэус таксама адзначыў, што каранавірус даволі непрадказальны, спецыялісты пакуль не могуць упэўнена спрагназаваць далейшае развіццё пандэміі.

Паводле даных на 20 мая, з пачатку пандэміі ў свеце каранавірусам заразіліся 521 920 560 чалавек, у тым ліку 6 274 323 пацыенты памерлі з-за хваробы.

КОРАТКА

• Распубліканскі старт летняй аздараўленчай кампаніі дадуць 30 мая ў «Зубраніцы».

• У Беларусі ў студзені — красавіку пабудавалі 14,1 тысячы кватэр.

• Тры высокатэхналагічныя апараты УГД пачалі працаваць у Віцебскім абласным дыягнастычным цэнтры.

• Ва Узброеных Сілах Беларусі пачаўся чарговы этап праверкі сіл рэагавання.

• Беларускія пенсіянеры аддалі махлярам больш за Br3 млн. У большасці выпадкаў пенсіянеры запэўнівалі, што гэта быў голас іх блізкага чалавека і яны не маглі паступіць інакш.

• Канцэрт пад адкрытым небам, майстар-класы і фэнтэзі-спектакль: у Полацку адзначаць 1160-годдзе горада. Святкаванне круглай даты пачнецца 27 мая.

Трыялогія

ЛАНДШАФТ ПАМЯЦІ: ТЭМА ГЕНАЦЫДУ Ў БЕЛАРУСКІМ МАСТАЦТВЕ

Тэма, якая ніколі не стане менш балючай... Трагедыя, якую перажылі жыхары Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны... Генацыд. Халакост... Якая гісторыя яе адлюстравання ў мастацтве, як асэнсоўваюць яе сённяшнія беларускія творцы? Паразважаць пра гэта мы сабраліся ў мемарыяльнай майстэрні архітэктара Леаніда Левіна, адзнаго з аўтараў мемарыялаў «Хатынь», «Шунеўка», «Красны Берар». Мае суразмоўнікі — дачка Леаніда Левіна, архітэктар Галіна Левіна, якая таксама стварыла не адзін праект на гэтую тэму, вядучы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага мастацкага музея Надзея Усава, якая з'яўляецца куратарам выставы «Ніколі больш!», што адкрылася да Дня Перамогі ў музеі. А я, пісьменніца Людміла Рублеўская, з дзяцінства чула ад маёй маці, Галіны Міхайлаўны, страшныя расповеды пра вайну, і як яна, маленькая, выратавалася з вогненнай вёскі — Люці Ігуменскага павета, уцякла проста з падпаленай адрыны, куды карнікі сагналі жыхароў, як схавалася ў жыце... Як на папялішчы перабірала каменьчыкі, што ўтварыліся ад спеклага шкла... А пад попелам былі косці.

СТАР. 9

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе

Мы абяцаем нясумнае лета з любімай газетай

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

ISSN 1990 - 763X

220099

9 771990 763008

Ігар СЕРГЕЕНКА:

«Індывідуальны падыход і новыя формы работы з моладдзю»

Для работы з моладдзю сёння трэба шукаць ідывідуальны падыход і новыя формы работы. Такую думку на чарговым пасяджэнні Мінскага аблвыканкама выказаў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергеенка, паведамляе БелТА са спасылкай на прэс-службу Мінаблвыканкама.

На парадак дня пасяджэння былі вынесены такія актуальныя пытанні, як рэалізацыя дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі і меры па замацаванні маладых спецыялістаў у Мінскай вобласці, а таксама падрыхтоўка ўстаноў адукацыі Мінскай вобласці да 2022/2023 навучальнага года.

Удзел у пасяджэнні ўзяў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергеенка. «Маладзь людзі сёння не хочуць стаяць у чарзе пакаленняў, а жадаюць атрымаць усё і адразу, узровень жадання ў іх вельмі высокі. Як паказваюць сацыялагічныя даследаванні, прыярытэт у маладзёжным асяроддзі аддаецца не столькі заробку, колькі самарэалізацыі», — сказаў Ігар Сергеенка.

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта звярнуў увагу на такую актуальную праблему, як незаменнасць працоўных рэсурсаў у важных галінах эканомікі. Сярод іх ён указаў сельскую гаспадарку, прамысловасць, ахову здароўя і іншыя сферы. «Удумайцеся: да 50 працэнтаў моладзі вымывае сфера паслуг. У той час як на прадпрыемствах рабочы каля станка не можа выйсці на пенсію, таму што яго няма кім замяніць. Таму прафарыентацыйная работа — задача не толькі сістэмы адукацыі. Кіраўнікі прадпрыемстваў, установ, арганізацый павінны ведаць не толькі лічбы прыёму ў штат маладых людзей. Задача кіраўніка — праяўляць увагу да маладога спецыяліста на ўсіх этапах яго жыццядзейнасці, размаўляць, праяўляць зацікаўленасць у яго лёсе, імкнуцца вырашыць яго праблемы. Кожны кіраўнік павінен думаць, што прыйдзе ў калектыў на змену вопытным працаўнікам», — лічыць Ігар Сергеенка.

На думку кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта, найважнейшым фактарам замацавання спецыялістаў у рэгіёнах з'яўляецца забеспячэнне жыллём. У гэтым напрамку ў краіне ў цэлым, і ў Мінскай вобласці ў прыватнасці, робіцца шмат. Таксама ён зазначыў, што прадпрыемствы і арганізацыі могуць падтрымліваць сваіх маладых работнікаў дадатковымі выплатамі і прэміямі. Ігар Сергеенка падкрэсліў, што толькі каардынаваная работа мясцовай вертыкалі і асабістая зацікаўленасць кіраўнікоў працоўных калектываў, дзе непасрэдна працуюць маладыя спецыялісты і рабочыя, комплексны індывідуальны падыход, новыя формы работы, адыход ад фармалізму дадуць магчымасць забяспечыць якасную і дзейсную рэалізацыю маладзёжнай палітыкі.

Кропкі над «і»

ВЫПУСКНЫЯ ВЕЧАРЫ — ТОЛЬКІ Ў ШКОЛЕ

Рэспубліканскае свята «Апошні званок» прайдзе 27—28 мая ў Маладзечне на лядовай арэне «Алімпік-2011». Гэта мерапрыемства ўжо становіцца добрай традыцыяй, адмаўляліся ад яго толькі адзіночкі, калі свае карэктывы ўнесла пандэмія каранавіруса.

— Сёлета ўдзельнікамі выпускога стануць 1,5 тысячы хлопцаў і дзяўчат з усіх рэгіёнаў краіны, — расказала **кансультант упраўлення сацыяльнай, выхавачай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Ларыса ЕМЯЛЬЯНЧЫК**. — Падчас правядзення рэспубліканскага свята пройдуць цырымоніі ўскладання кветак да мемарыяла ў Парку Перамогі, урачыстае шэсце калоны выпускнікоў па горадзе. На традыцыйі адбудзецца ўзнагароджванне найлепшых выпускнікоў: гэта пераможцы міжнародных, рэспубліканскіх алімпіяд, спаборніцтваў, турнірaў, тыя, хто паспяхова зарэкамендаваў сябе ў грамадскай рабоце, пераможцы розных творчых конкурсаў. Пасля ўрачыстасцяў выпускнікоў чакае маладзёжная дыскатэка з удзелам папулярных эстрадных выканаўцаў і феерверк. На наступны дзень, пасля агляднай экскурсіі па Маладзечне, адзінаццацікласнікі раз'едуцца па сваіх рэгіёнах.

А 30 мая апошнія званкі прагучаць для ўсіх выпускнікоў беларускіх школ. Сёлета дзевяты клас'і у нашай краіне заканчвае 97,7 тысячы хлопцаў і дзяўчат, а 52,3 тысячы навучэнцаў — адзінаццатыя.

Выпускныя вечары, падчас якіх выпускнікі атрымаюць дакументы аб адукацыі, пройдуць 10 чэрвеня.

Пытанне, якое традыцыйна хвалюе адзінаццацікласнікаў і іх бацькоў: дзе можна правесці выпускны вечар, каб ён запомніўся ўсім?

— Нашым загадам устаноўлена, што выпускныя вечары праводзяцца ва ўстановах адукацыі. У выключных выпадках яны могуць праводзіцца ва ўстановах дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі або ва ўстановах культуры, — падкрэсліла Ларыса Емяльянчык. — Забаўляльныя комплексы, аграсядзібы і рэстараны для школьных мерапрыемстваў не падыходзяць. Час, працягласць і месца правядзення выпускных вечароў вызначаюцца кіраўніком установы адукацыі з удзелам бацькоўскага камітэта і па згодзе з мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ўлады.

Ларыса Емяльянчык прапанавала ўсім зацікаўленым азнаёміцца з Загадам Міністэрства адукацыі № 164 ад 27 сакавіка бягучага года, які можна знайсці на інтэрнэт-партале Міністэрства адукацыі. «Згодна з дакументам, асабістая адказнасць за стварэнне бяспечных умоў пры правядзенні масавых мерапрыемстваў па правядзенні выпускных вечароў ускладаецца на начальнікаў галоўных упраўленняў па адукацыі аблвыканкамаў, старшыню Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама і кіраўнікоў устаноў адукацыі. Дадзеным загадам рэгламентаваны таксама змест сцэнарыяў выпускных вечароў і свята «Апошні званок».

Надзея НІКАЛАЕВА.

«ПАДТРЫМКА ПАЖЫЛЫХ ЛЮДЗЕЙ І ІНВАЛІДАЎ ПАВІННА АДПАВЯДАЦЬ ІХ ФАКТЫЧНЫМ ЗАПАТРАБАВАННЯМ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

НА САЦЫЯЛЬНАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ ВЕТЭРАНАЎ — КАЛЯ 8 МІЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ

— Марына Барысаўна, сёлета да Дня Перамогі ветэраны Вялікай Айчыннай вайны і асобы, якія пацярпелі ад не наступстваў, атрымалі матэрыяльную дапамогу. Ці шмат засталося людзей, якія маюць на яе права, і наколькі для іх значная гэта падтрымка?

— Ветэраны — гэта здабыткам нашай нацыі. Дзякуючы іх подзвігу мы сёння жывём у суверэннай краіне, працуем, гадуем дзяцей. Аддаючы даніну глыбокай павагі ваеннаму пакаленню, па рашэнні кіраўніка дзяржавы ўстаноўлена штогадовая выплата да Дня Перамогі. У бягучым годзе яна склала ад 750 да 1800 рублёў. Выплата матэрыяльнай дапамогі завершана да 9 мая.

Яе атрымалі нікамі сталі 11,8 тысячы чалавек, агульная сума склала 10,4 мільёна рублёў. Сярод іх ветэранаў крыху больш за дзве тысячы, пераважная катэгорыя, каля дзевяці тысяч, — гэта былыя вязні фашысцкіх канцлагераў і гета.

Уручэнне матэрыяльнай дапамогі ветэранам, якія атрымліваюць яе дома або ў сацыянарных установах сацыяльнага абслугоўвання, было арганізавана ва ўрачыстай абстаноўцы з удзелам кіраўніцтва выканкамаў, грамадскіх аб'яднанняў, устаноў адукацыі, прафсаюзаў. Гэтыя традыцыі будуць працягнутыя, таму што матэрыяльная падтрымка — важна, але больш важныя ветэранам нашы клопат і ўвага.

Усведамляючы, што ўдзельнікаў і сведкаў вайны становіцца ўсё менш, Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ў Год гістарычнай памяці ініцыявала дзве рэспубліканскія акцыі: патрыятычная акцыя-эстафета ўстаноў сацыяльнага абслугоўвання «Ганаруся подзвігам ветэрана-земляка!» і акцыя сумесна з Міністэрствам інфармацыі «Ваеннае пакаленне — мірнаму пакаленню».

Наша задача — зберагчы і перадаць цярпашнім і будучым пакаленням «жывыя» запаветы ветэранаў, іх звароты да моладзі, бо Год гістарычнай памяці — не толькі памяць аб падзеях і героях, але перш за ўсё і трансляцыя маральных каштоўнасцяў.

Вынікам акцыі «Ганаруся подзвігам ветэрана-земляка!» стане электронная «Кніга памяці», у якую ўвойдзе 45 відэаролікаў з расповедамі ветэранаў. Плануем выпусціць яе да Дня народнага адзінства. Відэаролікі даступныя ў тэлеграм-канале міністэрства.

— Як ящчэ ажыццяўляецца падтрымка ветэранаў? Якія льготы яны маюць?

— Ветэраны ў нашай краіне маюць сацыяльныя льготы ва ўсіх сферах. Гэта ахова здароўя, жыллё, пенсіённае забеспячэнне, сацыяльнае абслугоўванне. Так, для іх прадугледжаны бясплатнае забеспячэнне лекамі, тэхнічнымі сродкамі сацыяльнай рэабілітацыі, санаторна-курортным лячэннем, бясплатны праезд у пасажырскім транспарце і іншае.

Да пенсіі ветэранам устаноўлены спецыяльныя даплаты. Гэта дадатковая штомесячная выплата, штомесячная «ўзроставая» даплата асобам, старэйшым за 75 гадоў (якія атрымліваюць пенсію ў органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне), надбаўка на догляд асобам ва ўзросце, старэйшым за 80 гадоў. Сумарны памер штомесячных даплат да пенсіі ўдзельнікам і інвалідам вайны з 1 мая складае ад 311 да 467 рублёў.

Мясцовыя органы ўлады на пастаянній аснове патрануюць ветэранаў, аператыўна выяўляюць іх патрэбы, вырашаючы надзённыя пытанні. Сацыяльныя службы і валанцёры аказваюць дапамогу ў побытавым абслугоўванні, рамонце жылля, навядзенні парадку дома і ў двары.

Усе, хто мае патрэбу ў догляднасці, сацыяльных паслугах, ахоплены сацыяльным абслугоўваннем. Напрыклад, сацыяльнымі паслугамі дома (а гэта паслугі сацыяльных работнікаў на куплі лекаў, прадуктаў, прыборцы, прыгатаванні ежы і г. д., паслугі сядзелак) карыстаецца 1,9 тысячы ветэранаў і асоб, якія пацярпелі ад наступстваў вайны. Ва ўстановах сацыяльнага абслугоўвання, якія ажыццяўляюць стацыянарнае сацыяльнае абслугоўванне, сацыяльную і медыцынскую дапамогу атрымліваюць 127 ветэранаў.

Акрама таго, за 493 ветэранамі дагладаюць іх члены сям'і і іншыя асобы, якім выплачваецца штомесячная дапамога па догляднасці ў памеры 100 % бюджэту пражытачнага мінімуму (БПМ). У гэтым годзе расходы на сацыяльнае абслугоўванне і дапамогу ветэранам і пацярпелым ад наступстваў вайны складуць каля васьмі мільёнаў рублёў.

САМЫЯ ЗАПАТРАБАВАНЫЯ — ПАСЛУГІ САЦЫЯЛЬНЫХ РАБОТНІКАЎ І СЯДЗЕЛАК ДОМА

— У існуючых дэмаграфічных умовах узрастае попыт на сацыяльныя паслугі. Якія з іх найбольш запатрабаваныя сёння і як яны будуць мяняцца?

— Сёння сацыяльныя паслугі шырокага спектра аказваюць 146 тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, у кожным адміністрацыйным раёне ёсць такі цэнтр. Сістэму дапаўняюць 83 дамы-інтэрнаты для састарэлых і інвалідаў. У сельскай мясцовасці даступнасць сацыяльных паслуг забяспечваюць 1168 сацыяльных пунктаў і 28 філіялаў.

Трэнды старэння насельніцтва, безумоўна, уплываюць на змену структуры атрымальнікаў сацыяльных паслуг. За апошнія тры гады колькасць непрацаздольных грамадзян і інвалідаў, якія атрымліваюць сацыяльныя паслугі, павялічылася на 6,2 % і дасягнула больш як 150 тысяч чалавек. Найбольшым попытам карыстаюцца сацыяльныя паслугі дома — гэта дапамога сацыяльных работнікаў і сядзелак. Імі сёння карыстаецца каля 100 тысяч чалавек.

Аднак сістэма ўвесь час развіваецца. Толькі летась мы ўвялі новыя паслугі: дзённы нагляд за асобамі з кагнітыўнымі парушэннямі, гуртковая праца для інвалідаў дома, навучанне членаў сям'і навыкам догляду непрацаздольных.

— Адной з новых форм догляду з'яўляецца замяшчальная сям'я. Наколькі запатрабаваная такая паслуга?

— Замяшчальная сям'я — форма сацыяльнага абслугоўвання адзінокіх інвалідаў I і II групы і пажылых грамадзян ва ўзросце, старэйшым за 70 гадоў, ва ўмовах сумеснага пражывання і вядзення агульнай гаспадаркі. Калі догляд у замяшчальнай сям'і аказваецца інвалідам I групы з розна выяўленымі парушэннямі, то памочніку выплачваецца ўзнагароджанне ў 100 % БПМ. Такая форма асабліва актуальная для сельскай мясцовасці, дзе адзінокіх пажылых шмат, а магчымасці па іх штодзённым абслугоўванні абмежаваны. Сёння ў 308 замяшчальных сем'ях пражываюць 312 чалавек сталага веку.

— Як ажыццяўляецца дапамога грамадзянам, якія маюць патрэбу ў кругласутачным догляду?

— Кругласутачны догляд арганізаваны ва ўмовах сацыянарных устаноў. Гэта дамы-інтэрнаты і аддзяленні кругласутачнага знаходжання ў цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання. Сёння дом-інтэрнат — шматфункцыянальная ўстанова, якая не абмежавана толькі арганізацыяй догляду і медыцынскай дапамогі. Гэта і рэабілітацыя, і вольны час, і падрыхтоўка інвалідаў да самастойнага жыцця за межамі інтэрната, і сацыяльная перадышка для сем'яў, дзе ёсць дзіця з інваліднасцю або пажылы чалавек. Каля 19 тысяч грамадзян сёння атрымліваюць паслугі ва ўмовах стацыянара.

Дзяржава таксама падтрымлівае асоб, якія самастойна дагледжваюць інвалідаў I групы або асоб, якія дасягнулі 80-гадовага ўзросту, праз выплату дапамогі па догляднасці. Такі нефармальны догляд атрымліваюць 29 тысяч грамадзян.

ШТО ПЛАНУЕЦЦА ЗМЯНІЦЬ?

— Сёлета плануецца ажыццявіць перагляд падыходаў да сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Што найперш плануецца змяніць?

— Клопат аб старэйшым пакаленні становіцца выклікам як для многіх сем'яў, так і ў цэлым для грамадства. У дэмаграфічі ёсць такі тэрмін, які ўведзены сацыяльнымі работнікамі, — «сіндром сэндвіч-пакалення». Гэтае пакаленне сярэдняга гадоў, «заціснутае» з двух бакоў абавязацельствамі: з аднаго боку — доглядам пажылых бацькоў, з другога — сваіх дзяцей, якія яшчэ не выраслі. І гэта ва ўмовах інтэнсіўных працоўных нагрузак і тэмпу жыцця, які імкліва паскараецца. Адкладванне мацярынства на пазнейшы ўзрост (а ў Беларусі сярэдні ўзрост пры нараджэнні дзіцяці ўжо наблізіўся да 30 гадоў) і старэнне насельніцтва будуць пагаршаць гэтыя працэсы.

Стратэгічна важна развіваць новыя формы сацыяльнага абслугоўвання, аблягчаючы гэтую нагрузку для сваякоў і адначасова захоўваючы хатняе асяроддзе для тых, хто ўжо не можа самастойна пра сябе клапаціцца. Падкрэслю, што пасяленне ў дом-інтэрнат павінна быць крайняй мерай, калі вычарпаны ўсе сродкі па арганізацыі догляду дома.

Важны крок у гэтым напрамку — змяненне падыходаў да вызначэння патрэбы ў сацыяльных паслугах. Аб'ём падтрымкі пажылых людзей і інвалідаў павінен адпавядаць іх фактычным запатрабаванням, на аснове прынцыпу «разам, а не замест». З гэтай мэтай плануецца ўвесці механізм ацэнкі патрэбы ў сацыяльным абслугоўванні — праз набор не толькі медыцынскіх, але і сацыяльных паказанняў.

Другі напрамак — замацаванне механізму падтрымкі асоб, якія ажыццяўляюць догляд пажылых і інвалідаў. Гэта выплата ўзнагароджання, навучанне навыкам догляду, псіхалагічная падтрымка, сацыяльная перадышка.

Трэцяе — перагляд падыходаў у арганізацыі дзейнасці стацыянарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання. Гэта спрашчэнне працэдуры пасялення, вызначэнне крытэрыяў камфортнасці пражывання, стварэнне гнуткай сістэмы аказання сацыяльных паслуг.

Акрама таго, у сувязі з ростам попыту рынак сацыяльных паслуг папаўняецца бізнес-сектарам. Пры гэтым бяспека грамадзян — наш агульны клопат. Таму плануецца фарміраваць рэестр пастаўшчыкоў сацыяльных паслуг, у які ўвойдуць камерцыйныя арганізацыі.

Усе гэтыя навацыі будуць улічаныя ў новым законапраекце.

ЗМЯНІЦЬ СТАЎЛЕННЕ ДА ЛЮДЗЕЙ «ЭЛЕГАНТНАГА ЎЗРОСТУ»

— Якія ящчэ меры плануюцца для змякчэння дэмаграфічнай сітуацыі? Якія напрамкі стратэгіі «Актыўнае даўгалецце» могуць у гэтым дапамагчы?

— Нацыянальная стратэгія «Актыўнае даўгалецце — 2030» — першы праграмны дакумент, які комплексна вызначае дзяржаўную палітыку ў інтарэсах пажылых грамадзян па розных напрамках. Вельмі важнымі з'яўляюцца пытанні стымулявання падаўжэння працоўнага жыцця і адаптацыі рынку працы да запатрабаванняў пажылых грамадзян. Гэта і магчымасць павысіць кваліфікацыю, атрымаць новую прафесію, адкрыць уласную справу.

Магчымасць навучання на працягу ўсяго жыцця, у тым ліку праз нефармальную адукацыю, — ящчэ адно звяно актыўнага даўгалецця. Сёння запатрабаваны адукацыйныя паслугі Універсітэта залатога ўзросту ў Гродне, Інстытута трэцяга ўзросту ў Брэсце, Мінскага ўніверсітэта трэцяга ўзросту, Кобрынскага ўніверсітэта залатога ўзросту.

У 2021 годзе запушчаны анлайн-універсітэт трэцяга ўзросту, які прапануе пажылым людзям 18 анлайн-курсаў. Самыя папулярныя сярод іх — «Школа здароўя», «Сакрэты перавасабленння», «Культурныя будні», «Фітнес для мозгу», «Падтрымка і догляд». Галоўная перавага новага праекта — магчымасць вучыцца з любога населенага пункта.

На базе Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі адкрыта перападрыхтоўка педагагічных работнікаў па спецыяльнасці «Адукацыя дарослых» з прысваеннем кваліфікацыі «Андрагог». Прафесія спецыяліста-андрагога прадугледжвае праекціроўку і рэалізацыю розных відаў адукацыйных праграм з улікам фізіялагічных, псіхалагічных і ўзроставых асаблівасцяў дарослых.

Для арганізацыі ўдзелу пажылых людзей у грамадскім жыцці свайго горада ці раёна пры выканкамах створана 140 саветаў пажылых грамадзян, якія аб'ядноўваюць больш як 1,3 тысячы актыўных людзей сталага веку. А валанцёрскія атрады «сярэбранага ўзросту» пры цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва ўжо налічваюць больш за 2 тысячы чалавек.

Велізарную ролю адыгрываюць пытанні, звязаныя са здароўем. Ва ўстановах аховы здароўя арганізавана дзейнасць «Школ актыўнага даўгалецця». Узяты курс на стварэнне герыятрычнай службы. Дзейнічаюць Рэспубліканскі геранталагічны цэнтр і сем рэгіянальных герыятрычных цэнтраў.

Трэба сказаць, што нацыянальная стратэгія накіравана на ўсё насельніцтва нашай краіны, а не толькі на пажылых людзей, паколькі жыццёвы багаж, з якім мы ўваходзім у пажылы ўзрост, фарміруецца на працягу ўсяго жыцця.

Мінулы год — гэта толькі першы год рэалізацыі нацыянальнай стратэгіі. Задач і ідэй шмат. А самае галоўнае — важна змяніць стаўленне да старэйшага пакалення як да людзей «элегантнага ўзросту», у якіх ёсць вялікі патэнцыял дзякуючы іх жыццёваму вопыту і мудрасці. Як кажуць, разумны ведае, як выйсці з цяжкага становішча, у якое мудры ніколі не трапляе. І гэтая мудрасць мусіць быць запатрабавана грамадствам.

Алена КРАВЕЦ.

СІЛА ЗЯМЛІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кіроўца Сяргей Парамонаў працуе ў «Альгоўскім» ужо 13 гадоў, усяго за плячыма шафёра 35 гадоў стажу. У залежнасці ад сезона заняты то на адвозцы збожжа, то, як сёння, гародніны. Адзначае, што працаваць камфортна, кіраўніцтва маральна і матэрыяльна падтрымлівае работнікаў, стварае бяспечныя ўмовы працы.

Пакуль гутарым з кіроўцам, на полі з'яўляецца блакітны МТЗ-82 з прычапной чатырохрадной бульбасаджалкай. Хутка загружае насенне і ўжо гатовы адправіцца да чорных прагрэтых разораў. За яго штурвалам — бульбавод Віктар Еранькоў, гэта яго 33-я пасяўная вясна. Сам Віктар Мітрафанавіч тутэйшы, з Бабініч. Пасля школы і Гарадоцкага сельскагаспадарчага вучылішча пачаў працоўны шлях у вучэбна-доследнай гаспадарцы «Падбярэззе», а пасля далучэння шмат гадоў працуе ў вытворчым кааператыве «Альгоўскае». Упартай працай, добрасумленным стаўленнем да справы заслужыў аўтарытэт у кіраўніцтва, павагу ў калег-механізатараў. Яго імя ўпрыгожвала Дошку гонару кааператыва, не раз механізатар быў адзначаны на раённым узроўні. Рабочы дзень яго пачынаецца ў шэсць гадзін раніцы, што для сельскага чалавека — справа звычайная. Пасля пасадкі бульбы спадар Еранькоў будзе заняты на міжрадной апрацоўцы, потым на нарыхтоўцы кармоў — прастойваць не прыйдзецца, толькі паспявай мяняць прычапныя агрэгаты. Заўважаю, што на полі ўсе з выдатным настроем, усміхаюцца і жартуюць — у гэтым заслуга дружнага калектыву.

Кіроўца вытворчага кааператыва «Альгоўскае» Сяргей ПАРАМОНАЎ.

— У сярэдзіне мая надвор'е злёгку сапсавала планы пасадкі, аднак мы разам распрабуем уключыся ў самыя кароткія тэрміны. Цалы дзень на полі, вялікі плюс, што гарачае харчаванне дастаўляюць проста сюды, абедаем, як той казаў, «не адрываючыся ад працэсу», — усміхаецца механізатар. — Галоўнае — працаваць сумленна, тады і справа ідзе спарней, і на душы лёгка.

У гаспадарках вобласці на канец мінулага тыдня было пасаджана звыш 200 гектараў капусты, морквы, буракоў і цыбулі. Гэта амаль 72 працэнты ад плана. Найбольшыя плантацыі гародніны засяродзіліся на палях «Рудакова» і «Альгоўскае» Віцебскага раёна, філіялаў «Цяплічны» Аршанскага і «Вясна-энерга» РУП «Віцебскэнерга» Полацкага раёна. Сяўбу морквы, капусты, буракоў на палях «Цяплічнага» правялі аператыўна за першыя два тыдні мая. Аграрыі Віцебскай вобласці плануюць завяршыць пасадку агародніны адкрытага грунту да 1 чэрвеня.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота аўтара.

Механізатар вытворчага кааператыва «Альгоўскае» Віктар ЕРАНЬКОЎ.

Блізкая ўлада

НА ПРЫЁМ ДА СЕНАТАРА

У чацвер, 26 мая, любы жыхар Віцебскай вобласці зможа асабіста звярнуцца да члена Савета Рэспублікі. У гэты дзень парламентарыі наведаюць усе раёны рэгіёна, сустрэнуцца з жыхарамі, выслухаюць просьбы, прапановы і скаргі і па магчымасці акажуць садзейнічанне ў вырашэнні хвалюючых пытанняў.

Традыцыйна людзей чакаюць у выканкамах:

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальна сходу Рэспублікі Беларусь **КАЧАНАВА Наталля Іванаўна** — з 11.00 у Віцебскім аблвыканкаме;

старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве **СІВЕЦ Сяргей Міхайлавіч** — з 11.00 у Дубровенскім райвыканкаме;

старшыня Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах **РУНЕЦ Таццяна Аркадзьеўна** — з 11.00 у Навапалацкім гарвыканкаме;

старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці **ЛІСКОВІЧ Віктар Андрэевіч** — з 11.00 у Лепельскім райвыканкаме;

старшыня Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні **РУСЫ Міхаіл Іванавіч** — з 11.00 у Докшыцкім райвыканкаме;

старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы **РАЧКОЎ Сяргей Анатольевіч** — з 11.00 у Новалукомльскім гарвыканкаме;

намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці **БАСКАЎ Дзмітрый Юр'евіч** — з 11.00 у Лёзненскім райвыканкаме;

намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах **ДЗЯМІДАЎ Дзмітрый Уладзіміравіч** — з 10.00 да 12.00 у Расонскім і з 13.00 да 15.00 у Верхнядзвінскім райвыканкамах;

член Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах **АНЮХОЎСКІ Сяргей Анатольевіч** — з 10.00 да 12.00 у Аршанскім і з 14.00 да 16.00 у Талачынскім райвыканкамах;

член Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах **ЖЫНГЕЛЬ Алег Валянцінавіч** — з 10.00 да 12.00 ва Ушацкім і з 14.00 да 16.00 у Глыбоцкім райвыканкамах;

член Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні **МАЦВЕЕЎ Уладзімір Сямёнавіч** — з 10.00 да 12.00 у Браслаўскім і з 13.00 да 15.00 у Мёрскім райвыканкамах;

член Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні **ПАНЮХОВА Алена Валяр'янаўна** — з 11.00 да 13.00 у Сенненскім і з 14.00 да 16.00 у Бешанковіцкім райвыканкамах;

член Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы **СЕРАФІНОВІЧ Кацярына Адамаўна** — з 11.00 да 13.00 у Пастаўскім і з 15.00 да 17.00 у Шаркаўшчынскім райвыканкамах;

член Пастаяннай камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве **ШЧАСНЫ Анатоль Тадэвушавіч** — з 10.00 да 11.00 у Шумілінскім і з 12.00 да 13.00 у Гарадоцкім райвыканкамах.

На прыём да сенатараў можна запісацца загадзя па тэлефонах, нумары якіх змешчаны на сайтах Савета Рэспублікі і названых райвыканкамаў.

Надвор'е

ХАЛАДНАВАТА — ТЭМПЕРАТУРА Ў МАІ НІЖЭЙ ЗА НОРМУ

У пачатку тыдня прыгрэе досыць грунтоўна, але потым халодны дождж і вецер не прынясуць нам камфорту, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра гідраметэаралогіі, кантролю радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Як аказалася, другая дэкада месяца стала больш шчодрая на ападкі, чым першая. А з цяплом нам наогул не пашанцавала — сярэднясутачныя тэмпературы павятра ў другой дэкадзе мая вагаліся ад плюс 10 па поўначы да плюс 15 па паўднёвым захадзе краіны, што ў асноўным ніжэй за кліматычную норму на 1–2 градусы. У аўторак і сераду мы будзем без дажджоў. Максімальная тэмпература павятра сёння будзе вагацца ад 18 градусаў да 24 цяпла.

Удзень у сераду па захадзе краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, а месцамі магчымыя навальніцы. Тэмпература павятра ўначы будзе плюс 4–10 градусаў, а па паўднёвым захадзе — да 12 цяпла. Удзень тэмпература павятра складзе плюс 19–24 градусы, а па поўдні да 26 градусаў вышэй за нуль.

Тэмпература пачне мяняцца ўжо ў чацвер. У гэты дзень на большай частцы тэрыторыі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Месцамі будуць навальніцы, а ўдзень узмацненне ветру парывамі да 15–20 м/с. Тэмпература павятра ноччу будзе вагацца ад плюс 8 да 14 градусаў, а ўдзень чакаецца 16–23 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у канцы тыдня ў Беларусі захаваецца дажджлівае надвор'е з тэмпературным фонам на 3–6 градусаў ніжэй за кліматычную норму. У пятніцу ўначы месцамі, удзень на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература павятра ноччу складзе плюс 5–12 градусаў, а днём павятра прагрэецца да 13–20 цяпла.

Будзе часам дажджліва і ў суботу. У гэты дзень у асобных раёнах нашай краіны чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15–18 м/с. Тэмпература павятра ўначы будзе вагацца ад плюс 5 градусаў да 12 цяпла, а ўдзень ад плюс 10 да 17 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

Работнікі Сакратарыята Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокія спачуванні Уладзіміру Мікалаевічу Чушаву, былому Надзвычайнаму і Паўнамоцнаму Паслу Рэспублікі Беларусь у Рэспубліцы Польшча, у сувязі з напаткаўшым яго вялікім горам — смерцю ЖОНКІ.

«ВЫТОКІ» ДАКАЗАЛІ, ШТО РОДНАЕ — САМАЕ МОДНАЕ

Чарговы этап фестывалю прайшоў на Гомельшчыне

Яркаму лету — быць. Другі сезон культурна-спартыўнага фестывалю «Вытокі. Крок да Алімпу» стартаваў у мінулыя выхадныя. Першай свята прыняла Гомельшчына, а дакладней, старажытная і цікавая Рэчыца. Фестываль аб'яднаў насычанае мінулае гэтага горада і яго актыўнае сённяшняе.

Каб лепей адчуць каларыт Рэчыцы, варта пазнаёміцца з яго гісторыка-культурнай спадчынай. Менавіта з гэтай мэтай быў арганізаваны прэс-тур для прадстаўнікоў рэспубліканскіх і рэгіянальных СМІ, а таксама для арганізатараў фестывалю. У мясцовым краязнаўчым музеі мы змаглі адчуць сябе сапраўднымі археолагамі. Супрацоўнікі музея правялі майстар-клас па гэтай, як аказалася, нялростай справе. Тэма абрана невыпадкова. Адзін з брэндаў рэгіёна — мілагардская археалагічная культура, якая датуецца VII—I стст. да нашай эры. На тэрыторыі Рэчыцкага раёна знойдзена мноства артэфактаў тых часоў. І хоць годам заснавання Рэчыцы лічыцца 1213, гісторыкі мяркуюць, што людзі тут жылі яшчэ ў VIII стагоддзі. Дакладна вядома, што праз старажытную Рэчыцу праходзіў буйны гандлёвы шлях «з варагаў у грэкі». Таму гэтая зямля можа многае расказаць пра падзеі мінулага, толькі варта навучыцца яе разумець.

Удзельнікі прэс-тура пабачылі і адну з самых знакамітых славутасцяў Рэчыцы — капліцу святой Ефрасіні Полацкай. Гэта не проста помнік, а вельмі знакавы для горада аб'ект. Менавіта ў гэтым месцы ў 1910 годзе быў вялікі прыпынак параходаў, якія везлі мошчы прападобнай Ефрасінні з Кіева ў Полацк. У знак святасці гэтага месца жыхары ўсталявалі дубовы крыж, які пасля замяніла капліца. Увогуле, гэтая капліца адлюстроўвае сабой усю беларускую гісторыю. Яна была адкрытая ў 1995 годзе. Гэта было прысвечана 1000-годдзю хрышчэння Русі, 50-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне, подзвігу воінаў-інтэрнацыяналістаў і ахвярам чарнобыльскай катастрофы. Чатыры апоры 24-метровай капліцы сімвалізуюць развіццё жыцця і думкі па спіралі. На іх упісаны лікі 12 беларускіх святых і асветнікаў: епіскапаў Полацкіх Міны і Дзіянісія, Кірылы Тураўскага, Елісея Лаўрышаўскага, Сымона Буднага, Васіля Цяпінскага, Сімяона Полацкага, Льва Сапегі, Гаўрылы Беластоцкага, Францыска Скарыны, Івана Фёдарава. Вянчае кампазіцыю крыж Ефрасінні Полацкай. Помнік стаіць на скрыжаванні вуліц Набярэжнай з Чапаева на высокім беразе Дняпра. Месца надзвычай маляўнічае.

Каб адчуць разнастайнасць рэчыцкіх славутасцяў і задаволіць гасцей горада з розным густам, варта ўключыць у сваё падарожжа Музей цвіка. Адзіны ў Беларусі падобны музей знаходзіцца на тэрыторыі Рэчыцкага метызнага завода. Гэта найбуйнейшае ў краіне падобнае прадпрыемства. А заснаваны завод аж у 1912 годзе братамі Барысам і Уладзімірам Рыкамі. У экспазіцыі Музея цвіка прадстаўлены першыя металічныя вырабы, якія выпусціў завод. Такім чынам, на прыкладзе звычайнага цвіка можна прасачыць, як мянялася жыццё, удасканальваліся тэхналогіі. Аматарам вытворчага турызму будзе цікава наведаць такую экскурсію і паглядзець, як чалавек падпарадкоўвае сабе метал.

Ва ўсёй прыгажосці рэчыцкую гасцінасць удзельнікі прэс-тура змаглі адчуць у агрэсядзібе Велес, што недалёка ад горада. Тут і прырода, і смачная беларуская кухня, і міні-заапарк. А клуб гістарычнага фехтавання і рэканструкцыі Terra паказаў гасцям сапраўдную, «жывую» гісторыю. Дарэчы, гэта найстарэйшы падобны клуб у Беларусі: заснаваны ў 1993 годзе.

АД СПОРТУ ДА МАСТАЦТВА...

Адпачынак адпачынкам, але абмеркаваць надзённыя пытанні таксама трэба. Паколькі «Вытокі» яшчэ і спартыўны фестываль, семінар «Актуальныя пытанні падрыхтоўкі спартсменаў і шляхі іх вырашэння» стаў важным пунктам у праграме фестывалю. «Не кожная вобласць можа пахваліцца такой матэрыяльна-тэхнічнай базай, але праблем хапае. Найважнейшым напрамкам галіны па-ранейшаму застаецца дзіцячы спорт», — адзначыў **Павел СТАРАСВЕЦКІ, начальнік упраўлення спорту і турызму Гомельскага аблвыканкама.**

Спецыялісты абмеркавалі якасць падрыхтоўкі спартсменаў, вучэбныя праграмы, арганізацыю трэніровачнага працэсу і іншыя важныя спартыўныя пытанні. А прадстаўнікі Беларускай алімпійскай акадэміі правялі семінар-практыкум па алімпійскай адукацыі.

Традыцыйна фестываль «Вытокі» прапануўвае нешта цікавае і аматарам мастацтва. Сёлета мастацкая галерэя «АртХаос» правяла майстар-клас па набойцы маляваных дываноў, унікальным беларускім рамястве. «Вытокі — тое, на чым заснавана наша жыццё. Таму сёлета мы вырашылі правесці майстар-клас па нашым самабытным, народным багацці. Маляваныя дываны ўключаны ў Спіс дзяржаўных гісторыка-культурных каштоўнасцяў. Мне здаецца, апошнім часам узнікае попыт на старое, самабытнае, наша — беларускае. І мы падумалі, што майстар-клас — аптымальны варыянт. Калі сам удзельнічаеш у творчым працэсе, усё лепей запаміноецца і застаюцца больш яркія ўражанні», — расказала **дырэктар мастацкай галерэі «АртХаос» Лілія ЛУКАШЭНКА.**

Акрамя майстар-класа, супрацоўнікі галерэі арганізавалі выстаўку маляваных дываноў. Прадстаўлі работы як сучасных майстроў, так і рэпрадукцыі майстроў старэйшага пакалення, самы вядомы з якіх — Язэп Драздовіч.

У Рэчыцы на майстар-клас запісалася столькі ахвотных, што іх прыйшлося дзяліць на дзве групы. Спачатку маляваныя дываны набівалі дзеці, затым — дарослыя. Кожная група зрабіла агульны дыван, а затым удзельнікі зрабілі па невялікай сурвэтцы. Лілія Лукашэнка адзначыла, што гэта стане добрым сувенірам і напамінам пра фестываль «Вытокі». Да майстар-класа па набойцы маляваных дываноў далучыўся і **алімпійскі чэмпіён па кулявой стральбе Сяргей МАРТЫНАЎ.** «Цікавы майстар-клас, галоўнае — дзецям спадабалася. Любы від творчай дзейнасці карысны, і калі атрымліваецца — трэба займацца. Даўно не быў на такіх мерапрыемствах», — падзяліўся ён. Скончыўся першы дзень фестывалю традыцыйна — канцэртам арганнай музыкі ў выкананні Валерыя Шмата.

...І ЗНОЎ ДА СПОРТУ

У гэтым годзе захавалася і самая яркая, самая актыўная традыцыя фестывалю «Вытокі» — алімпійскі квэст. Адкрыў яго **алімпійскі чэмпіён 1992 года, віцэ-прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Дзмітрый ДАЎГАЛЁНАК.** «Найперш трэба павіншаваць жыхароў Рэчыцы, бо менавіта ім выпала права першымі сёлета адкрываць «Вытокі». Калі мы пачыналі першы сезон фестывалю, не да канца ўсведамлялі яго маштаб. За год праехаліся па ўсёй краіне і атрымалі бясцэнны вопыт. Думаю, што сёлета з улікам напрацовак фестываль будзе яшчэ больш маштабны», — сказаў ён. У Рэчыцу НАК Беларусі прыехаў з падарункамі. Самым каштоўным стаў сертыфікат на 100 тысяч рублёў на развіццё спорту ў раёне.

Для алімпійскага квэсту на цэнтральнай плошчы Рэчыцы было прадстаўлена больш чым 30 пляцовак. Сярод іх нават такія незвычайныя, як кіданне нажоў ці гоначны аўтамабіль каманды «МАЗ-Спартаўто». Сяргей Мартынаў на пляцоўцы кулявой стральбы прадэманстраваў усім сваё алімпійскае «золата». На кожным відзе спорту свая праграма. Па тэнісе, баскетболе, футболе былі праведзены міні-трэніроўкі. На хакейнай пляцоўцы — спаборніцтвы па азяхакеі з прафесійным хакеістам, гульцом «Гомеля» і нацыянальнай зборнай Паўлам Вораневым. А ў спецыяльнай фотабудцы можна было памерыць хакейную амуніцыю, джэрсі «Гомеля» ці нацыянальнай каманды. Задача алімпійскага квэсту простая: выконваць заданні на спартыўных пляцоўках, атрымліваць штампы на спецыяльных картках і збіраць каштоўныя падарункі. Але ж галоўнае пры гэтым — актыўна правесці выхадны дзень і атрымаць незабыўныя ўражанні.

Намеснік старшыні Гомельскага аблвыканкама Уладзімір ПРЫВАЛАЎ паведаміў, што ў фестывалі «Вытокі» ў Рэчыцы прынялі ўдзел да 25 тысяч чалавек. «Любое мерапрыемства, якое праходзіць на тэрыторыі Гомельшчыны, заўсёды хвалюе нас, і мы вельмі адказна падыходзім да яго арганізацыі. Асабліва калі яно звязана са спартам. Наш рэгіён ужо другі раз прымае «Вытокі». Летась спартыўнае свята прайшло ў Мазыры. Дзякуем Нацыянальнаму алімпійскаму камітэту і іншым арганізатарам за аказаны высокі гонар прыняць фестываль на сваёй зямлі яшчэ раз», — падкрэсліў ён.

Пакуль адны захапляліся спортам, другія натхняліся модай і музыкай, новай лакацыяй фестываль стала прэзентацыя калекцый адзення «Роднае моднае» ад беларускіх дызайнераў і прадпрыемстваў. А на галоўнай сцэне свята зноў выбралі найлепшых вакалістаў. Лаўрэаты атрымалі прызы і магчымасць у будучыні папрацаваць з вядучымі настаўнікамі краіны. **Дырэктар канцэртнай праграмы фестывалю Алеся КУЗНЯЦОВА** расказала, што Андрэй Панісаў, пераможца мінулага года па Гродзенскай вобласці, перамог і на «Х-фактары». А Соф'я Рустамава атрымала аўтарскую песню, якую прэзентавала ў навагоднюю ноч на тэлеканале «Беларусь-1».

Фестываль «Вытокі» ў Рэчыцы прайшоў яркa і ярка скончыўся — гала-канцэртам з удзелам зорак беларускай эстрады і святочным салютам. А да наступнага свята ўжо на ўсю моц рыхтуецца Брэсцкая вобласць. Яе святочнай сталіцай 3-4 чэрвеня стане Столін.

Валерыя СЦЯЦКО,
г. Рэчыца.

Фота Лізаветы ГОЛАД.

Трэба бачыць

Сіла мастацтва ў новым прачытанні

Здзіўляць, шакіраваць і не баяцца выказвацца — так можна акрэсліць творчае бачанне мастачкі, тэлевядучай Ірыны Рамбальскай. І днямі ў гэтым можна было пераканацца на адкрыцці яе арт-інтэрвенцыі «Ірына Рамбальская (IRRA). У дарослым інтэр'еры». Больш за два дзясяткі скульптур часова «прапісаліся» ў Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа.

Такая вось спроба «разгерметызаваць» творчую прастору класіка творамі сучаснага мастацтва. Усе скульптуры, якія прадстаўлены тут публіць, можна ўспрымаць як асобнае выказванне на пэўную злабадзённую тэму. У кожнай кампазіцыі мы бачым жанчын, кожная з іх непаўторная і разбурае звычайнае ўспрыманне свайго вобраза. За вонкавымі атрыбутамі хаваецца шмат сэнсаў і пасылаў, якія наведвальнікі могуць расшыфроўваць па-свойму.

Тут ёсць мастацкае выказванне на тэму глабалізацыі, якая зніштожае аўтэнтычнасць, змешваючы сэнсы і вобразы і падмяняючы каштоўнасці. Альбо вось скульптура «Сіла роду» — расповед пра тое, што «жанчына, каранаваная самой прыродай, нараджае ў гэты свет усё цёмнае і светлае, пошлае і геніяльнае, добрае і злое... Гэтая жанчына, як ніхто іншы, ведае, наколькі каштоўнае жыццё і як цяжка яго дарыць, і сама ж выпускае на свет тых, хто будзе яго ламаць...» Такі пасыл знаходзім у апісанні да скульптуры. Яна мае сэнсавыя акцэнты — на галаве ў жанчыны не звыклая карона, а тазавыя косці... Успрымаць бязмацыяльна такое наўрад ці атрымаецца. Але задумацца пра тое, наколькі адказна даваць новае жыццё і што важна залажыць у сваіх дзяцей, а таксама якой высокай місіяй узнагародзіла кожную з нас прырода, — дакладна ўзнікне жаданне. І так конская работа Ірыны Рамбальскай — гэта не проста выява жаночай прыгажосці, але і дэманстрацыя бязлітасна кантрастуе нашай рэчаіснасці, дзе кожны выбірае сваё і па сабе.

— Мы з дырэктарам музея Ірынай Мацяс доўга думалі, ці прымуць гэтую выставу тут. Але, напэўна, трэба ісці туды, дзе страшна, таму мы ўсё ж такі рызікавалі задуманае. Хоць, скажу шчыра, для мяне гэта мінімальны выклік, які я гатова прыняць, — дзеліцца **аўтар Ірына РАМБАЛЬСКАЯ.** — Спадзяюся, што ў нашай краіне будзе з'яўляцца ўсё больш прасторы для маладых мастакоў, бо, на маю думку, у нас дастаткова таленавітых, яркіх асоб і персанажаў, каб выказвацца. І мая выстава — гэта спроба «разгерметызаваць» звыклую прастору, можа, нават хуліганства, але са знакам плюс. Мы зрабілі тое з мэтай яшчэ больш падкрэсліць веліч тых беларусаў, якія жылі і творылі, а разам з тым робім пэўны зварот да сённяшніх людзей, выхаваных на сацыяльных сетках. Хочацца паказаць, што нічога не бывае без памылак, не заўсёды проста, і не кожны раз атрымліваецца так, як хочацца. Але трэба ісці і весці за сабой, каб паказаць сапраўднае.

Работы, прадстаўленыя ў экспазіцыі, вельмі розныя. Можна ўбачыць нават тыя скульптуры, якія выстаўляліся ў свой час у Луўры і ў Канах. Аднак аб'ядноўвае іх, мабыць, менавіта неабыякавасць аўтара да навакольнага свету, жаданне скульптара праз свае творы заклікаць гледачоў да дыялогу адносна ўбачанага і рэакцый на яго. На адкрыцці можна было пачуць не толькі розныя меркаванні адносна прадстаўленых скульптур, але і ацэнкі здзейсненага эксперыменту.

— Мне прыемна, што ў гэты музей прыйшоў малады, яркі і цікавы дырэктар, і што Ірына Мацяс не пабаялася зладзіць такую выставу. Гэта музей, які мае пад сабой сур'ёзную аснову, які прысвечаны класіку, але і тут павінна ўзнікаць адчуванне працягу жыцця. Сённяшняя «інтэрвенцыя» — якраз і ёсць сведчанне, што гэта адбываецца. Так, бачыць такое ў класічнай прасторы нязвыкла, але такі ход выкліча цікавасць да гэтага месца. Любы музей павінен выказвацца, таму калі і дадзеная экспазіцыя выкліча вялікую размову, то будзе добра. А даць глебу для дыскусіі ў стваральнікаў атрымалася, — адзначыла **першы намеснік старшыні Беларускага саюза мастакоў Наталля ШАРАНГОВІЧ.**

Неадназначнасць трактоўкі прадстаўленых скульптур у доме вядомага класіка нават абудзіла фантазію ў прысутных, каб задацца пытаннем, кім бы мог быць сам Якуб Колас, калі б жыў у наш час. Не сакрэт, што пісьменнік заўсёды вельмі прыхільна ставіўся да творчых маладых людзей. Таму версіі агучвалі самыя розныя — ад блогера да рэпера, але адзнаачна акрэслілі адно: зробленае творцам выклікала б шырокі розгалас і ўплывала б на свядомасць яго аўдыторыі.

— Сапраўды, здаецца, калі б Якуб Колас жыў сёння, то Ірына Рамбальская была б госцяй гэтага дома: наш музей заўсёды адкрыты для маладых пісьменнікаў, мастакоў, музыкантаў, — адзначыла **дырэктар Літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа Ірына МАЦЯС.** — Сённяшнім праектам нам хочацца паказаць нашу адкрытасць усяму новаму, хочацца ўкараняць гэтае новае ў нашу прастору і ісці ў нагу з часам. Спадзяёмся, нам удасца зрабіць гэты дом месцам сустрэч як цікавых творцаў, так і публікі, якая жадае спазнаваць і адкрываць для сябе новае і незвычайнае.

Кожнаму, хто мае патрэбу ў натхненні, хто знаходзіцца ў пошуках незвычайных ракурсаў і поглядаў, варта ў найбліжэйшы месяц не прапусціць нагоду і завітаць у сцены, дзе жыў і творыў велікі Якуб Колас, каб пачуць уласныя думкі ад убачанага і ацаніць, наколькі ўдалай атрымалася спроба аб'яднаць сучаснае мастацтва з класічным кантэкстам.

Алена ДРАПКО.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Сяброўства без меж

КУПАЛАЎСКІ ГОД У ПЯЧЫШЧАХ

Повязь народнага песняра Беларусі Янкі Купалы з Татарстанам — асобная тэма ў гісторыі беларуска-расійскага літаратурнага і культурнага пабрацімства. Пра гэта нагадваюць і падзеі сёлетняга года, калі мы адзначаем 140-годдзе з дня нараджэння Янкі Купалы.

Ляпер выстаўка працуе ўжо ў самім музеі Янкі Купалы ў сяле Пячышчы. Сюды яна пераехала 21 мая.

— Наведвальнікі нашага ўнікальнага і для Татарстана, і для ўсёй Расійскай Федэрацыі музея беларуская класіка змогуць азнаёміцца з работамі юных мастакоў да 1 верасня, — расказвае **дырэктар музея,** добрая сяброўка Беларусі **Рыма АБЫЗАВА.** — Дарэчы, сёлетні год пазначаны ў нашай краіне як Год народнага мастацтва і нематэрыяльнай культурнай спадчыны Расіі. У музей на адкрыццё выстаўкі мы запрасілі навучэнцаў мастацкага аддзялення Дзіцячай школы мастацтваў Верхняўслонскага раёна. Дзеці змаглі не толькі пазнаёміцца з работамі сваіх равеснікаў, але і ўбачылі свае творы на выстаўцы пераможцаў усерасійскага праекта. Заўважу, што гэта не адзінае наша мерапрыемства да 140-годдзя Янкі Купалы. 25 чэрвеня правядзём сустрэчу пад назвай «Пясняр зямлі беларускай» — са святочным канцэртам і адкрыццём бронзавай мемарыяльнай дошкі ў памяць пра наведванне нашай старонкі Купалам, пра тое, як шчыра паставіліся нашы прашчуры да паэта, які трапіў у Татарстан у эвакуацыю, калі яго родны край тапталі боты фашысцкіх катаў. А ў канцы жніўня правядзём вялікае свята паэзіі «Янка Купала ў дыялогу культур», да ўдзелу ў якім далучацца ФНКА «Беларусы Расіі», розныя рэгіянальныя аддзяленні гэтай грамадскай арганізацыі, Саюз пісьменнікаў Беларусі, Дзяржаўны літаратурны музей Янкі Купалы ў Мінску.

Рыма Абызава — частая госця ў Беларусі, частая госця ў мінскім Купалаўскім музеі. І сёння яна асабіста робіць усё магчымае дзеля захавання ў Татарстане памяці пра вялікага сына зямлі беларускай.

Варта нагадаць, што ў апошнія гады шмат намаганняў для новых пераўвасабленняў паэзіі Янкі Купалы на татарскую мову зрабіў лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Расійскай Федэрацыі, народны паэт Татарстана Рэнат Харыс.

Кастусь ХАДЫКА.

Альфа-Банк

Закрытое акционерное общество «Альфа-Банк»

220013, Минск, ул. Сурганова, 43-47,
тел.: (017) 217-64-63, 217-64-59, факс (017) 200-59-29
Телекс 252190 ITIB BY, SWIFT ALFA BY 2X

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 01 ЯНВАРЯ 2022 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Примечания	2021 год	2020 год
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101	5	223 259	173 103
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	6	1 087 372	834 549
5	Средства в банках	1104	7	162 750	60 091
6	Ценные бумаги	1105	8	203 573	111 483
7	Кредиты клиентам	1106	9	2 506 436	2 113 648
8	Производные финансовые активы	1107	10	4 154	174
9	Инвестиции в зависимые юридические лица	11071		-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица	11072		-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		-	-
12	Основные средства и нематериальные активы	1109	11	111 307	85 466
13	Доходные вложения в материальные активы	1110	12	2 765	754
14	Имущество, предназначенное для продажи	1111	13	265	921
15	Отложенные налоговые активы	1112		-	-
16	Гудвил при реорганизации	11121		-	-
17	Прочие активы	1113	14	39 189	12 576
18	ИТОГО АКТИВЫ	11		4 341 070	3 392 765
19	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
20	Средства Национального банка	1201	15	81 853	20 000
21	Средства банков	1202	16	157 749	113 299
22	Средства клиентов	1203	17	3 146 600	2 485 705
23	Ценные бумаги банка	1204	18	211 336	211 112
24	Производные финансовые обязательства	1205	19	1 781	7 740
25	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
26	Прочие обязательства	1207	20	69 086	43 487
27	ВСЕГО обязательства	120		3 668 407	2 881 343
28	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
29	Уставный фонд	1211	21	70 419	101 369
30	Эмиссионный доход	1212		-	-
31	Резервный фонд	1213	22	100 000	74 807
32	Фонды переоценки статей баланса	1214	23	41 318	41 674
33	Накопленная прибыль	1215	24	460 916	293 572
34	Всего собственный капитал банка			672 615	-
35	Доля неконтролирующих акционеров			48	-
36	ВСЕГО собственный капитал	121		672 663	511 422
37	ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ	12		4 341 070	3 392 765

И. о. Председателя правления
С.З. Пархимович

Главный бухгалтер
А.В. Скрипка

13 мая 2022 г.
Минск

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ ЗА 2021 ГОД

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Примечания	2021 год	2020 год
1	Процентные доходы	2011	25	309 447	243 488
2	Процентные расходы	2012	25	71 022	82 551
3	Чистые процентные доходы	201	25	238 425	160 937
4	Комиссионные доходы	2021	26	159 556	113 178
5	Комиссионные расходы	2022	26	25 166	19 528
6	Чистые комиссионные доходы	202	26	134 390	93 650
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	27	(6 282)	(1 039)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	28	84 622	125 552
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	29	13 142	(24 339)
11	Чистые отчисления в резервы	207	30	28 015	40 571
12	Прочие доходы	208	31	43 330	13 378
13	Операционные расходы	209	32	212 346	161 318
14	Прочие расходы	210	33	16 468	13 770
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		250 796	152 480
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		58 638	39 263
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		192 160	113 217
18	Доля в прибыли, принадлежащая головной организации-банку			192 122	-
19	Доля в прибыли неконтролирующих акционеров			38	-
20	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
21	Базовая прибыль на простую акцию	22	34	0,0983	0,0558
22	Разводненная прибыль на простую акцию	23	34	0,0983	0,0558

И. о. Председателя правления
С.З. Пархимович

Главный бухгалтер
А.В. Скрипка

13 мая 2022 г.
Минск

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА ЗА 2021 ГОД

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала: Уставный фонд	Эмиссионный доход	Резервный фонд	Накопленная прибыль (убыток)	Фонды переоценки статей баланса	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации	Доля неконтролирующих акционеров	Всего собственный капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Раздел I. За год, предшествующий отчетному									
1	Остаток на 1 января 2020 г.	3011	101 369	-	29 807	225 170	34 086	390 432	-	390 432
1.1	В том числе: результат от изменения учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111								
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	45 000	68 402	7 588	120 990		120 990
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	-	-	-	113 217	7 772	120 989	-	120 989
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	-	45 000	(45 000)	-	-	-	-
2.3	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7	внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	301234	-	-	-	-	-	-	-	-
2.8	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	184	(184)	-	-	-
2.9	прочие изменения	30126	-	-	-	1	-	1	-	1
3	Остаток на 1 января 2021 г.	3013	101 369	-	74 807	293 572	41 674	511 422		511 422
	Раздел II. За отчетный год									
4	Остаток на 1 января 2021 г.	3011	101 369	-	74 807	293 572	41 674	511 422	-	511 422
5	Изменения статей собственного капитала	3012	(30 950)	-	25 193	167 306	(356)	161 193	48	161 241
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	-	-	-	192 122	23	192 145	38	192 183
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	-	25 193	(25 193)	-	-	-	-
5.3	операции с учредителями (участниками):	30123	(30 950)	-	-	-	-	(30 950)	-	(30 950)
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	-	-	-	-	-	-
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	-	-	-	-	-	-	-	-
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	(30 950)	-	-	-	-	(30 950)	-	(30 950)
5.7	внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	301234	-	-	-	-	-	-	-	-
5.8	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	379	(379)	-	-	-
5.9	приобретение дочернего юридического лица		-	-	-	-		-	10	10
5.9	прочие изменения	30126	-	-	-	(2)		(2)	-	(2)
6	Остаток на 1 января 2022 г.	3013	70 419	-	100 000	460 878	41 318	672 615	48	672 663

И. о. Председателя правления
С.З. Пархимович

Главный бухгалтер
А.В. Скрипка

13 мая 2022 г.
Минск

КОНСОЛИДИРОВАННЫЕ СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ ЗА 2021 ГОД

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Примечания	2021 год	2020 год
1	Прибыль (убыток)	301211	24	192 160	113 217
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212		23	7 772
2.1	В том числе: переоценка основных средств, объектов незавершенного строительства и оборудования к установке	3012121		23	7 772
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122		-	
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123		-	
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124		-	
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125		-	
2.6	ДОЛЯ В СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ ПРИНАДЛЕЖАЩАЯ ГОЛОВНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ			192 145	120 989
2.7	ДОЛЯ НЕКОНТРОЛИРУЮЩИХ AKL В СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ			38	-
3	ИТОГО совокупный доход	30121		192 183	120 989

И. о. Председателя правления
С.З. Пархимович

Главный бухгалтер
А.В. Скрипка

13 мая 2022 г.
Минск

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2021 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Примечания	2021 год	2020 год
1	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
2	Полученные процентные доходы	70100		304 473	240 910
3	Уплаченные процентные расходы	70101		(70 015)	(81 746)
4	Полученные комиссионные доходы	70102		158 997	112 723
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103		(23 332)	(20 712)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104		-	-
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105		(6 282)	(1 039)
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106		96 804	90 921
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107		13 142	(24 339)
10	Прочие полученные доходы	70108		27 756	22 370
11	Прочие уплаченные расходы	70109		(211 821)	(159 385)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110		(53 307)	(42 866)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах – итого	701		236 415	136 837
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200		(7 257)	(6 652)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201		(38 955)	199 886
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202		(66 647)	80 638
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203		(373 451)	(292 487)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204		(3 980)	1 915
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205		(43 250)	4 188
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов – итого	702		(533 540)	(12 512)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300		38 109	20 000
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301		46 367	(54 552)
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302		624 394	35 285
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг банка	70303		(91)	61 587
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304		(5 959)	4 229
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305		11 182	3 179
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств – итого	703		714 002	69 728
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70		416 877	194 053
29	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100		(24 631)	(17 112)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101		380	777
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102	45	594	-
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103		-	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104		-	(2 203)
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105		2 251	
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71		(21 406)	(18 538)
37	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
38	Эмиссия акций	72100		-	-
39	Выкуп акций собственной эмиссии	72101		(30 950)	-
40	Продажа ранее выкупленных акций собственной эмиссии	72102		-	-
41	Выплата дивидендов	72103		-	-
42	Внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	72104		-	-
43	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72		(30 950)	-
44	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73		(8 423)	92 153
45	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74		356 098	267 668
46	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740		x	1 005 905
47	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741		1 362 003	x

И. о. Председателя правления
С.З. Пархимович

Главный бухгалтер
А.В. Скрипка

13 мая 2022 г.
Минск

С годовой отчетностью в полном объеме можете ознакомиться на сайте: www.alfabank.by/about/reporting/

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
по годовой консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности Закрытого акционерного общества «Альфа-Банк» за период с 1 января по 31 декабря 2021 года

Акционерам, Наблюдательному Совету
и Правлению Закрытого акционерного общества
«Альфа-Банк»

Заключение по годовой консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности

Аудиторское мнение

По нашему мнению, прилагаемая годовая консолидированная бухгалтерская (финансовая) отчетность (далее – «годовая консолидированная финансовая отчетность») отражает достоверно во всех существенных аспектах финансовое положение Закрытого акционерного общества «Альфа-Банк» (далее – ЗАО «Альфа-Банк») и его дочернего банка (далее совместно именуемых «Банковская группа») по состоянию на 1 января 2022 года, а также финансовые результаты его деятельности и изменение его консолидированного финансового положения, в том числе консолидированное движение денежных средств, за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Предмет аудита

Мы провели аудит годовой консолидированной финансовой отчетности ЗАО «Альфа-Банк» и его дочернего банка (место нахождения головной организации – г. Минск, ул. Сурганова, д. 43, Республика Беларусь; зарегистрировано 28 января 1999 года Национальным банком Республики Беларусь в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 101541947; свидетельство о государственной регистрации № 58), которая включает:

- консолидированный бухгалтерский баланс по состоянию на 1 января 2022 года;
- консолидированный отчет о прибылях и убытках за 2021 год;
- консолидированный отчет об изменении собственного капитала за 2021 год;
- консолидированный отчет о движении денежных средств за 2021 год;
- примечания к годовой консолидированной финансовой отчетности, предусмотренные законодательством Республики Беларусь.

Основания для выражения аудиторского мнения

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 56-З «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности, утвержденных Министерством финансов Республики Беларусь, с учетом изменений и дополнений. Наши обязанности в соответствии с указанными требованиями описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой консолидированной финансовой отчетности» настоящего заключения.

Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Независимость

Мы независимы по отношению к Банковской группе в соответствии с законодательством Республики Беларусь и принципами профессиональной этики, применимыми к нашему аудиту годовой консолидированной финансовой отчетности в Республике Беларусь, и нами выполнены прочие этические обязанности в соответствии с этими требованиями.

Ключевые вопросы аудита

Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являлись наиболее значимыми для проводимого аудита годовой консолидированной финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита годовой консолидированной финансовой отчетности в целом и при формировании нашего мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения по этим вопросам.

Ключевой вопрос аудита	Какие аудиторские процедуры были выполнены в отношении ключевого вопроса аудита
Создание специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам В связи со значимостью кредитов, предоставленных юридическим лицам, и важностью суждений и оценок, используемых для расчета соответствующих резервов на покрытие возможных убытков, расчет специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам, считается одним из ключевых вопросов аудита. Классификация кредитов по группам риска и формирование специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам, осуществляется Банковской группой на основе локальных правовых документов и в соответствии с требованиями «Инструкции о порядке формирования и использования специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе» № 138, утвержденной Правлением Национального банка Республики Беларусь от 28 сентября 2006 года с учетом изменений и дополнений (далее – «Инструкция 138»). Классификация и оценка кредитных рисков производится в зависимости от способности должника исполнять свои обязательства, признаков финансовой неустойчивости, факторов негативной информации, длительности просроченной задолженности и достаточности обеспечения. Подход Банковской группы к оценке обеспеченности кредитов требует профессионального суждения при определении рыночной стоимости залогового имущества и вероятности его реализации. Примечание 3 «Основные элементы учетной политики», примечание 9 «Кредиты клиентам» и примечание 42 «Кредитный риск» содержат подробную информацию о специальных резервах на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам.	Мы проверили, соответствуют ли локальные правовые акты Банковской группы, регулирующие процесс формирования специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам, требованиям Инструкции 138. Мы оценили и проверили (на выборочной основе) организацию и операционную эффективность работы средств внутреннего контроля в отношении данных, используемых в ходе расчета специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленных юридическим лицам, а именно: порядок авторизации кредитного договора и выдачи денежных средств; процедуру перенос данных из кредитных договоров в программные комплексы; своевременный перенос просроченного долга на соответствующие счета по учету просроченной задолженности; процедуру мониторинга объектов залогового обеспечения; правильность определения группы риска; своевременность и документальное согласование фактов реструктуризации задолженности. Мы протестировали (на выборочной основе) расчет специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам. Мы изучили финансовую отчетность и платежную дисциплину заемщиков, проверили подход Банковской группы к определению признаков негативной информации и финансовой неустойчивости заемщиков, проверили определение Банковской группой фактов реструктуризации задолженности, классификацию кредитов, сделанные в отношении дисконтов, применяемых к стоимости обеспечения, и, при наличии такой возможности, сопоставили оценки с внешними данными. Мы протестировали корректность классификации заемщика по группам риска требованиям локальных правовых актов Банковской группы и Инструкции 138 и размер сформированного специального резерва на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам. Мы провели различные аналитические процедуры в отношении общей суммы специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам, предоставленным юридическим лицам: построили тренды, проанализировали корреляции между изменениями объемов кредитов и созданных специальных резервов на покрытие возможных убытков. Мы проверили правильность раскрытия информации в годовой консолидированной финансовой отчетности в отношении специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам, подверженным кредитному риску.

Обязанности Банковской группы по подготовке годовой консолидированной финансовой отчетности

Руководство Банковской группы несет ответственность за подготовку и достоверное представление данной годовой консолидированной финансовой отчетности в соответствии с законодательством Республики Беларусь и организацию системы внутреннего контроля Банковской группы, необходимой для подготовки годовой консолидированной финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

При подготовке годовой консолидированной финансовой отчетности руководство Банковской группы несет ответственность за оценку способности Банковской группы продолжать свою деятельность непрерывно и уместности применения принципа непрерывности деятельности, а также за надлежащее раскрытие в годовой консолидированной финансовой отчетности в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать Банковскую группу, прекратить ее деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, наделенные руководящими полномочиями, несут ответственность за осуществление надзора над процессом подготовки годовой консолидированной финансовой отчетности ЗАО «Альфа-Банк».

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой консолидированной финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая консолидированная финансовая отчетность Банковской группы не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий, и в составлении аудиторского заключения, включающего выраженное в установленной форме аудиторское мнение. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 56-З «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности, утвержденных Министерством финансов Республики Беларусь, с учетом изменений и дополнений, позволяет выявить все имеющиеся существенные искажения. Искажения могут возникать в результате ошибок и (или) недобросовестных действий и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что в отдельности или в совокупности они могут повлиять на экономические решения пользователей годовой консолидированной финансовой отчетности, принимаемые на ее основе.

В рамках аудита, проведенного в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 56-З «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности, утвержденных Министерством финансов Республики Беларусь, мы применяем профессиональное суждение и сохраняем профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующее:

- выявляем и оцениваем риски существенного искажения годовой консолидированной финансовой отчетности вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий; разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры в соответствии с оцененными рисками; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения. Риск необнаружения существенных искажений годовой консолидированной финансовой отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как недобросовестные действия, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокрытие;
- получаем понимание системы внутреннего контроля Банковской группы, имеющей значение для аудита, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения аудиторского мнения относительно эффективности функционирования этой системы;
- оцениваем надлежащий характер применяемой Банковской группой учетной политики, а также обоснованность учетных оценок и соответствующего раскрытия информации в годовой консолидированной финансовой отчетности;
- оцениваем правильность применения руководством Банковской группы допущения о непрерывности деятельности и на основании полученных аудиторских доказательств делаем вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности Банковской группы продолжать свою деятельность непрерывно. Если мы приходим к выводу о наличии такой существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в аудиторском заключении к соответствующему раскрытию данной информации в годовой консолидированной финансовой отчетности. В случае если такое раскрытие информации отсутствует или является ненадлежащим, нам следует модифицировать аудиторское мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных до даты подписания аудиторского заключения, однако будущие события или условия могут привести к тому, что Банковская группа утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно;
- оцениваем общее представление годовой консолидированной финансовой отчетности, ее структуру и содержание, включая раскрытие информации, а также, обеспечивает ли годовая консолидированная финансовая отчетность достоверное представление о лежащих в ее основе операциях и событиях;
- получаем достаточные надлежащие аудиторские доказательства, относящиеся к финансовой информации дочерних обществ или деятельности внутри Банковской группы, чтобы выразить мнение о годовой консолидированной финансовой отчетности. Мы отвечаем за руководство, контроль и проведение аудита Банковской группы. Мы остаемся полностью ответственными за наше аудиторское мнение.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, наделенными руководящими полномочиями, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о значимых выводах, возникших в ходе аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами были выполнены все соответствующие этические и прочие требования в отношении соблюдения принципа независимости и до сведения этих лиц была доведена информация обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать угрозами нарушения принципа независимости, и, если необходимо, обо всех предпринятых мерах предосторожности.

Из числа вопросов, доведенных до сведения лиц, наделенных руководящими полномочиями, мы выбираем ключевые вопросы аудита и раскрываем эти вопросы в аудиторском заключении, если только законодательством не запрещено публичное раскрытие информации об этих вопросах или, в крайне редких случаях, когда публичное раскрытие информации об этих вопросах запрещено законодательством, или когда мы обоснованно приходим к выводу о том, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят общественно значимую пользу от ее раскрытия.

Руководитель задания
Тимофиевич Дмитрий Михайлович
Директор Унитарного предприятия «ПрайсоутерхаусКуперс Эшуранс».
Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002397 от 12 мая 2017 года, без ограничения срока действия.
Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудиторам, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 102 от 15 июня 2017 года, срок действия до 03 июня 2022 года.

Руководитель аудиторской группы
Попрокая Ольга Александровна
Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002633 от 29 июня 2020 года, без ограничения срока действия.
Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудиторам, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 122 от 08 октября 2020 года, срок действия до 08 октября 2025 года.

Аудиторская организация:
Унитарное предприятие по оказанию услуг «ПрайсоутерхаусКуперс Эшуранс».
Место нахождения:
г. Минск, ул. Гикало, д. 3, этаж 3, офис 3, 220005, Республика Беларусь.
Сведения о государственной регистрации:
зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом решением от 3 апреля 2014 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191315746. Свидетельство о государственной регистрации № 0104031.

Дата подписания аудиторского заключения: 13.05.2022 года.

Дата получения аудиторского заключения ЗАО «Альфа-Банк»: 13.05.2022 года.

и.о. Председателя Правления ЗАО «Альфа-Банк»
Пархимович Станислав Зигмундович

ООО «СпецРеализация» объявляет о проведении первых повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «Практическая Механика»
(УНП 192071634, г. Минск, ул. Чапаева, д. 3, каб. 322),
находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

***Дата и время проведения торгов*: 08 июня 2022 года.** Начало – 10.00. Заявки принимаются с 24 мая 2022 года по 06 июня 2022 года.
Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».
Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41), тел. 8 (029) 684-71-76.
Продавец: **ООО «Практическая Механика» (УНП 192071634)** в лице антикризисного управляющего – индивидуального предпринимателя Воронец Анастасии Анатольевны, тел. 8 (029) 570-39-28
Шаг торгов – 5 %. Задаток – 10 %.
Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на Интернет-сайте http://bankrot.gov.by/ и http://www.specrealization.by.
Контактный телефон +375447344005.
Сведения о предыдущих торгах:
РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 60 (29682) за 29.03.2022.

ООО «СпецРеализация» объявляет о проведении вторых повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ОДО «ГРОДНОТЕПЛОИЗОЛЯЦИЯ»
(УНП 590364904, Минская обл., Минский р-н, Горанский с/с, д. Новое Поле, пер. Лесной 2-й, д. 1, кв. 40),
находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

***Дата и время проведения торгов*: 08 июня 2022 года.** Начало – 12.00. Заявки принимаются с 24 мая 2022 года по 06 июня 2022 года.
Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».
Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41), тел. 8 (029) 684-71-76.
Продавец: **ОДО «ГРОДНОТЕПЛОИЗОЛЯЦИЯ» (УНП 590364904)** в лице антикризисного управляющего – индивидуального предпринимателя Радченко Кирилла Игоревича, тел. 8 (029) 156-86-96.
Шаг торгов – 5 %. Задаток – 5 %.
Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на Интернет-сайте http://bankrot.gov.by/.
Контактный телефон для осмотра лота в рабочее время (с 9.00 до 17.00) +375447344005.
Сведения о предыдущих торгах:
РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 3 (29625) за 06.01.2022.
РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 53 (29675) за 18.03.2022.

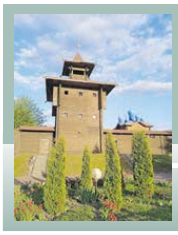

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцная рэгіёнамі: Мазырскі раён

«НЕЛЬГА ПАДМАНУЦЬ ЗЯМЛЮ...»

Чым жыве адзін з найбуйнейшых прамысловых рэгіёнаў краіны?

Дабрабыт

ПАГУЛЯЕМ ПА «БУЛЬВАРЫ»

Фота Лізаветы ГОЛАД.

Мясцовая ўлада адказвае за шырокае кола пытанняў: ад эканамічных да сацыяльных, ад вытворчых да бытавых. Кіраўніку раёна трэба быць спецыялістам у самых розных галінах. Асабліва калі гаворка ідзе аб буйным прамысловым рэгіёне, доля якога складае амаль палову ў валавой вытворчасці вобласці.

Так склалася, што са **старшынёй Мазырскага райвыканкама Аленай ПАЎЛЕЧКАЙ** мы сустрэліся ў дзень яе нараджэння. Сем гадоў яна ўзначальвае Мазырскі раён.

— Алена Фёдараўна, давайце пачнём з асабістага пытання: чым вы ганарышся ў сваёй працы?

— Я заўсёды ганарылася людзьмі Мазыршчыны. У нашым рэгіёне жывуць таленавітыя працаўнікі. І кожны з іх уносіць нешта сваё ў «скарбонку дасягненняў» рэгіёна: хтосьці гадуе дзяцей, хтосьці вырошчвае спартсменаў, хтосьці дасягае высокіх вынікаў у прамысловым сектары або аграпрамысловым комплексе. Ганарыся сваімі землякамі і імкнуся арганізаваць жыццё і працу ў рэгіёне так, каб людзі маглі раскрыць свой талент.

Аб родных мясцінах і палешуках «са знакам якасці»

— Вы нарадзіліся ў Нараўлянскім раёне, але практычна ўсё жыццё працуеце ў Мазыры. Які раён для вас цяпер раднейшы?

— Так, нарадзілася я ў Нараўлянскім раёне, але ў 1997 годзе ў сувязі з чарнобыльскай трагедыяй нашай сям'і давялося пераехаць у Мазырскі раён. Практычна ўся мая працоўная дзейнасць звязана з Мазыршчынай. Калі б не здарылася чарнобыльская трагедыя, я не змяліла б месца жыхарства і засталася б працаваць у сваім любімым населеным пункце — Кіраве. Мазыр і Нароўля побач, і ўжо восем гадоў сельская гаспадарка Нараўлянскага раёна знаходзіцца ў камунальнай уласнасці Мазыра. Мы імкнёмся максімальна эфектыўна вырошчваць там сельгаскультуры і атрымліваць якасную прадукцыю, якая адпавядае ўсім нормам бяспекі. Напэўна, цяпер у большай ступені родныя мясцінамі я лічу Мазырскі раён, бо тут жыву і працую ўжо чвэрць стагоддзя.

— Вы пачыналі працоўны шлях у аграпрамысловым комплексе. Хто вам бліжэй: сельскія жыхары ці гараджане?

— На вёсцы людзі вельмі адказна ставяцца да сваёй зямлі. Мне здаецца, яны дабрэйшыя ў адносінах адно да аднаго, чым гараджане. Заўсёды імкнуцца дапамагчы і падтрымаць. Сем'і там таксама мацнейшыя. Нездарма ж кажуць, што ўсё пазнаецца ў працы. А ў цэлым (я заўсёды гэта падкрэсліваю), палешукі (і гараджане, і вяскоўцы) — людзі асаблівыя. Быццам «са знакам якасці» — адказныя, добразычлівыя, стрыманыя, працавітыя. Адна з найважнейшых задач маёй дзейнасці — стварэнне ўмоў для працы і пражывання моладзі. Імкнуся, каб маладыя людзі не пакідалі родных мясцін, каб стваралі тут сем'і і нараджалі дзяцей. І пакуль гэта ўдаецца: Мазыршчына — рэгіён малады, сярэдні ўзрост жыхароў — 32 гады. Таму вялікая ўвага — сацыяльнай сферы. Летась быў уведзены ў эксплуатацыю дзіцячы сад на 330 месцаў. Зараз вядзецца рэканструкцыя яшчэ аднаго аб'екта пад дашкольную ўстанову на 280 месцаў. Будуем аранжавае жыллё. Стараемся, каб найлепшыя выпускнікі нашых прафесійна-тэхнічных, сярэдніх спецыяльных устаноў і вышэйшай установы адукацыі вярталіся на сваю малую радзіму, дзе створаны спрыяльныя ўмовы для творчасці, павышэння прафесійнага майстэрства, станаўлення як спецыяліста, майстра сваёй справы. Асабліва важным аспектам работы ў гэтым кірунку лічу прыцягненне моладзі ў аграпрамысловы комплекс раёна. Прадпрыемствы АПК даюць мэтавыя накіраванні на навучанне моладзі. Калі маладыя спецыялісты прыбываюць у гаспадаркі на першае працоўнае месца, то атрымліваюць усе прадугледжаныя заканадаўствам выплаты. Для моладзі будуецца жыллё. Напрыклад, эксперыментальная база «Крынічная» нараўна пабудавала 20-кватэрны жылы дом, ГП «Слабадское імя Леніна» распрацоўвае дакументацыю на будаўніцтва шматкватэрнага жылога дома. Словам, стараемся зрабіць усё, каб малады спецыяліст не проста «адбыў» належны тэрмін па размеркаванні, а застаўся тут працаваць.

Аб родных мясцінах і палешуках «са знакам якасці»

— Вы нарадзіліся ў Нараўлянскім раёне, але практычна ўсё жыццё працуеце ў Мазыры. Які раён для вас цяпер раднейшы?

— Так, нарадзілася я ў Нараўлянскім раёне, але ў 1997 годзе ў сувязі з чарнобыльскай трагедыяй нашай сям'і давялося пераехаць у Мазырскі раён. Практычна ўся мая працоўная дзейнасць звязана з Мазыршчынай. Калі б не здарылася чарнобыльская трагедыя, я не змяліла б месца жыхарства і засталася б працаваць у сваім любімым населеным пункце — Кіраве. Мазыр і Нароўля побач, і ўжо восем гадоў сельская гаспадарка Нараўлянскага раёна знаходзіцца ў камунальнай уласнасці Мазыра. Мы імкнёмся максімальна эфектыўна вырошчваць там сельгаскультуры і атрымліваць якасную прадукцыю, якая адпавядае ўсім нормам бяспекі. Напэўна, цяпер у большай ступені родныя мясцінамі я лічу Мазырскі раён, бо тут жыву і працую ўжо чвэрць стагоддзя.

— Вы пачыналі працоўны шлях у аграпрамысловым комплексе. Хто вам бліжэй: сельскія жыхары ці гараджане?

— На вёсцы людзі вельмі адказна ставяцца да сваёй зямлі. Мне здаецца, яны дабрэйшыя ў адносінах адно да аднаго, чым гараджане. Заўсёды імкнуцца дапамагчы і падтрымаць. Сем'і там таксама мацнейшыя. Нездарма ж кажуць, што ўсё пазнаецца ў працы. А ў цэлым (я заўсёды гэта падкрэсліваю), палешукі (і гараджане, і вяскоўцы) — людзі асаблівыя. Быццам «са знакам якасці» — адказныя, добразычлівыя, стрыманыя, працавітыя. Адна з найважнейшых задач маёй дзейнасці — стварэнне ўмоў для працы і пражывання моладзі. Імкнуся, каб маладыя людзі не пакідалі родных мясцін, каб стваралі тут сем'і і нараджалі дзяцей. І пакуль гэта ўдаецца: Мазыршчына — рэгіён малады, сярэдні ўзрост жыхароў — 32 гады. Таму вялікая ўвага — сацыяльнай сферы. Летась быў уведзены ў эксплуатацыю дзіцячы сад на 330 месцаў. Зараз вядзецца рэканструкцыя яшчэ аднаго аб'екта пад дашкольную ўстанову на 280 месцаў. Будуем аранжавае жыллё. Стараемся, каб найлепшыя выпускнікі нашых датычыцца кіраўніцтва рэгіёнам, тут вельмі патрэбны якасці, якія ўласцівыя жанчынам: шматзадачнасць, адказнасць, уважлівасць, дэталёвасць, камунікатыўнасць. Калі існуюць даверлівыя адносіны з кіраўнікамі предпрыемстваў, прасцей дапрацоўваць вызначаную перспектыву і ўвасабляць яе ў рэальную практыку. Наш раён увайшоў у праграму паскоранага развіцця рэгіёнаў з колькасцю насельніцтва 80 тысяч чалавек і больш. Мы мэтанакіравана, дасканала адпрацавалі праграму развіцця рэгіёна і кожнага прадпрыемства паасобку. Дзякуючы гэтаму павялічылася выручка прадпрыемстваў і арганізацый, прыйшлі інвестыцыі. Пабудаваны новыя аб'екты, з'явіліся новыя вытворчасці. Напрыклад, самы буйны ў Беларусі пелетны завод — Мазырская доследная лясгаса. І як вынік — наш раён занесены на абласную і рэспубліканскую Дошку гонару. Што датычыцца звання «Жанчына года», то гэта не асабіста мая заслуга, а заслуга нашых людзей, агульны вынік нашага рэгіёна.

Фота Алены ДАЎКАНОК.

Аб званнях і адказнасці

— У 2019 годзе вы сталі «Жанчынай года» ў намінацыі «Паспяховы кіраўнік». Звычайна на ролю кіраўніка прамысловага рэгіёна прынята прызначаць мужчын. Але ў сучасным свеце вельмі многае трымаецца на жанчынах — і ў Мазырскім раёне таксама?

— Сапраўды, Мазыршчына — прамысловы рэгіён: 42,9 % аб'ёму прамысловай вытворчасці Гомельскай вобласці вырабляецца ў нас. У прамысловым сектары (машынабудаванні, нафтаперапрацоўцы, вытворчасці кухоннай солі) пастаянна працуюць мужчынскія рукі. Але, што **— За якую колькасць людзей вы несяце адказнасць?**

— Паводле апошняга перапісу населніцтва, у раёне пражывае 128 тысяч чалавек. Але, як мы бачым па тых жа ганднёвых заяўках, на факце пражывае больш — каля 135 тысяч. Напрыклад, многія маладыя спецыялісты забралі сваіх пажылых бацькоў, і яны цяпер таксама жывуць у Мазыры або раёне. Асабіста ведаю вельмі многіх мазыран, бо жыву тут практычна ўсё жыццё, выгадавала тут дзяцей. У гэтым плюс. Мы разам працуем на агульны вынік. Калі ведаеш людзей, разумееш, каму трэба дакладна паставіць задачу адзін раз, а каму нагадаць некалькі разоў ...

— Існуе практыка прысваення звання «Ганаровы жыхар Мазырскага раёна». Для таго, каб ім стаць, трэба нарадзіцца на Мазыршчыне?

— Неабавязкова. Але трэба тут жыць не менш чым 20 гадоў і працаваць на карысць рэгіёна. У гэтым годзе ў нас такіх людзей сем. Гэта Аляксей Валянцінавіч Баруноў, выкладчык IT-дысцыплін. Яго выхаванцы — пераможцы рэспубліканскіх і міжнародных алімпіяд. Гэта Аляксандр Аляксандравіч Собалеў, генеральны дырэктар Мазырскага домабудаўнічага камбіната. Больш за 80 % новых дамоў у Мазыры пабудаваны пад яго кіраўніцтвам. Гэта нашы байдарачнікі — Марына Літвінчук, Віктарыя Махнева, Надзея Папок і Вольга Худзенка, сярэбраныя прызёры Алімпіяды ў Токіа. А таксама іх трэнер — Генадзь Мікалаевіч Галіцкі. «Ганаровы жыхар» — адказнае званне. На гэтых людзей павінны раўняцца ўсе.

Аб выніках і планах

— Па адукацыі вы эканаміст і добра ведаеце эканамічны патэнцыял раёна. Якія мэты ставіце?

— Сёння сярэдняя зарплата на раёне за сакавік склала 1483 рубля 90 капеек. Хацелася б, каб яна перавысіла 1,5 тысячы рублёў. Бюджэтнікам мы павялічваем аплату ў рамках пастановы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны — такія павышэнні прайшлі 1 красавіка і 1 мая. Удзяляем увагу пытанням атрымання больш высокіх кваліфікацый. Гэта станоўча ўплывае і на зарплату, і на якасць працы. І, вядома, значную ролю тут адыгрывае павышэнне тарыфных ставак 1 разраду на нашых прадпрыемствах і ў арганізацыях, якія маюць рост выручкі і прадукцыйнасці працы. Калі прадпрыемства эфектыўна працуе з прыбыткам, мы павышаем тарыфную стаўку, і, адпаведна, расце ўзровень аплаты. Высокія зарплаты ў рэгіёне сапраўды заробленыя. Па выніках першага квартала гэтага года ўдзельная вага выручкі нашага раёна ў вобласці склала больш чым 29 % (у мінулым годзе за той жа перыяд гэты паказчык быў на ўзроўні 28 %).

— А калі гаварыць аб планах больш шырока?

— Да 2025 года мы павінны павялічыць аб'ёмы вытворчасці ў паўтара раза, як і выручку. А гэта значыць, што ад мінімум на 10 % мы павінны прырасці. Да гэтага імкнёмся. Па статыстыцы двух месяцаў 2022 года выручка склала 136 % да ўзроўню адпаведнага перыяду папярэдняга года. Як вынік — з'яўляецца магчымасць інвеставаць у тэхнічнае перааснашчэнне прадпрыемстваў, рэканструкцыю, новае будаўніцтва і, адпаведна, павышаць аплату працы.

— Як вы ацэньваеце работу аграпрамысловага комплексу рэгіёна ў гэтым годзе?

— Стабільнасць кадраў і тэхнічнае абсталяванне дазваляюць правадзіць палявыя работы ў тэхналагічныя тэрміны пры любых умовах надвор'я. Сяўба збожжавых у нас праведзена ў дзесяцідзённы тэрмін. Што да асноўнай нашай культуры, кукурузы (на зерне, насенне і сілас), мы завяршаем сяўбу да 20 мая. У прадпрыемстваў АПК ёсць трактарны парк, поўнае забеспячэнне мінеральнымі і арганічнымі ўгнаеннямі. Нельга падмануць зямлю, як нельга падмануць і сельскагаспадарчых жывёл. Калі парушышь тэхналогію — выніку не будзе. Тэхналагічныя рэгламенты для таго і адпрацаваны навыкай і зацверджаны Міністэрствам сельскай гаспадаркі, каб рэалізоўваць іх на месцах. Калі тэхналогіі дакладна выконваюцца, будзе і належная кармавая база, і ўраджайнасць.

— Што найбольш важна для паспяховага кіраўніка?

— Галоўнае, каб чалавек не хлусіў сам сабе. Думаю, гэта важна не толькі для кіраўнікоў, але і для кожнага, чым бы ён ні займаўся ў жыцці. Усё проста: у кожнага з нас ёсць службовыя і чалавечыя абавязкі, і калі выконваць іх добрасумленна, усё ў жыцці атрымаецца. І яшчэ, лічу, любых вяршынь можна дасягнуць, толькі працуючы ў камандзе. Калі каманда будзе добра працаваць, тады будзе і вынік.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Дабрабыт

ПАГУЛЯЕМ ПА «БУЛЬВАРЫ»

Сучасны гандлёвы цэнтр — гэта не проста крамы, а свайго роду lifestyle-прастора, дзе шопінг, мода, кава і прысмакі, забаўляльныя мерапрыемствы і прэзентацыі становяцца падставай для сустрэч, магчымасцю адпачыць і ўзняць настрой сабе і сваёй сям'і. Менавіта гэта — канцэпцыя самага новага гандлёвага цэнтра Мазыра.

У Мазырскім раёне на сёння налічваецца больш за 1700 аб'ектаў гандлю, адзначае **старшыня Мазырскага райвыканкама Алена ПАЎЛЕЧКА.**

— Толькі за тры месяцы 2022 года адкрыты 54 новыя гандлёвыя аб'екты. У прыватнасці, 8 красавіка ў Мазыры адчыніў дзверы для наведвальнікаў новы гандлёва-выставачны цэнтр «Бульвар».

Сучасных гандлёвых цэнтраў у Мазыры нямала: «Бабруйскі», «Катапульта», «Малінінскі», «Глобал», «Башня», «Інтэрплаза»... У новым вырашана зрабіць акцэнт на прадукцыю мясцовых вытворцаў. Ужо відавочна: гэты фармат знайшоў водгук у гараджан.

«Бульвар» — сучасны гандлёвы аб'ект. На плошчы больш чым 10 тысяч квадратных метраў размясціліся як вядомыя айчынныя і міжнародныя гандлёвыя брэнды («Міла», «Мегатоп», «7 карат», «Славія», «Доктар Вет», «Sinsay», «Panda», «Oz»), так і прадукцыя мясцовых вытворцаў. Увазе наведвальнікаў — крамы адзення, абутку, аксесуараў, ёсць салон сотавай сувязі «МТС» і кафэ, якое ўжо завявала папулярнасць у мазыран. Да плюсаў цэнтра можна аднесці і вялікую паркоўку.

Гандлёвы цэнтр пабудаваны па праекце ТАА «Аграінгандль», які вядомы ў Мазыры дзякуючы шыроказ гандлёвай сеткі «Смак», а таксама ўласнай вытворчасці хлебабулачных, кандытарскіх і іншых вырабаў. Як растлумачылі ў ТАА «Аграінгандль», крама «Смак» у ГЦ «Бульвар» прапануе наведвальнікам у тым ліку і фермерскую прадукцыю — свежую, экалагічна чыстую і вельмі смачную. Так што і гасцям горада будзе цікава наведаць прадуктовую секцыю новага гандлёва-выставачнага цэнтра: тут можна паспрабаваць тое, чаго вы не знойдзеце на прылаўках у іншых гарадах краіны.

Фота Алены ДАЎКАНОК.

Назва цэнтра абрана невыпадкова — «Бульвар» размешчаны на скрыжаванні двух бульвараў, Малініна і Юнацтва. У ТАА «Аграінгандль» падкрэслілі, што новы ГЦ знаходзіцца ў адным з густанаселеных і ў самым маладзёжным раёне Мазыра. Таму ўвага аддадзена шматфункцыянальнасці: напрыклад, з надыходам лета тут будзе ладзіцца мноства дзіцячых забаўляльных мерапрыемстваў.

УНП 400036117

Нацыянальная мужчынская каманда Рэспублікі Беларусь па веславанні на байдарках разам з трэнерам Уладзімірам ШАНТАРОВІЧАМ.

КАЛІ СПРАВА ІДЗЕ СПОРНА

Саўгас-камбінат «Зара» — адна з флагманскіх арганізацый агрпрамысловага комплексу Беларусі, яскравы прыклад паспяховага развіцця буйнога сельскагаспадарчага прадпрыемства.

Фота Лізаветы ГОЛАД.

Шматпрофільны гігант «Зара» — гэта тысячы гектараў зямлі і сельскагаспадарчыя аб'екты на тэрыторыі двух раёнаў, Мозырскага і Нараўлянскага. У актыве «Зары» — багатая на дасягненні гісторыя і ўласныя традыцыі. У жніўні мінулага года саўгас-камбінат перасягнуў 25-гадовую мяжу, і больш за палову гэтых гадоў на праве займае месца на рэспубліканскай Дошцы гонару.

Асноўны напрамак дзейнасці «Зары» — жывёлагадоўля, вядучая галіна якой — свінаводства. Пагалоўе свіней налічвае сёння 54 529 галоў высокапрадукцыйных мясных парод Ёркшыр, Ландрас і Дзюрок, распавядае **галоўны заатэхнік ДП «Саўгас-камбінат «Зара» Алена ПІНЧУК**. Да ўзроўню мінулага года іх колькасць павялічылася на 469 галоў.

— Штодня здаём на забой 200-250 жывёлін сярэдняй вагой 125-129 кг кожная, — кажа спецыяліст.

Ёсць на прадпрыемстве і свае перапрацоўчыя цэхі — свініну ад «Зары» даўно ацаніў спажывец па ўсёй Гомельскай вобласці.

Птушкафабрыка — яшчэ адзін кірунак работы, дзе дасягнуты высокія вынікі і пры гэтым маецца патэнцыял росту і развіцця. Сёння пагалоўе курэй-нясушак складае 223 575 галоў, яйцаноскасць на курыцу — 323 яйкі. У фірменнай сеткі крам ДП «Зара» налічваецца больш за 200 відаў прадукцыі: тут ёсць і разабраная птушка, і вэнджаная грудзінка, і курыца грыль — адным словам, прадукцыя на любы густ.

— Ёсць у нас і статак (13 229 галавы), дзе курачкі ўтрымліваюцца разам з пеўнямі, — адзначае галоўны заатэхнік. — Калі раней сутачных куранят мы закуплялі, то сёння самі вырабляем інкубатарнае яйка. Такое падраздзяленне на прадпрыемстве з'явілася летась.

З алподнага яйка, дадае спецыяліст, праз тры тыдні прадпрыемства атрымлівае куранят-бройлер. За 2021 год у інкубатар пакладзена 1 098 400 яек. Лішак — 2 мільёны 135 тысяч інкубатарных яек — птушкафабрыка прадала: алподненае яйка карыстаецца вялікім попытам.

«Нашы курачкі нясуць залатыя яечкі», — жартуюць супрацоўнікі птушкафабрыкі.

Значны ўклад у эканамічны дабрабыт прадпрыемства ўносіць і мяса-малочная жывёлагадоўля. Пагалоўе буйной рагатай жывёлы ў «Зары» — больш за 8 тысяч жывёлін, дойны статак — 2121 галава. Па выніках 2021 года ў нараўнанні з 2020-м прырост статка склаў 171 жывёліну. Сярэдні надой на карову на фермах Мазыркага раёна — 9,8 тысячы літраў, каля 8,7 тысячы літраў атрымліваюць МТФ «Зары», размешчаныя ў Нараўлянскім раёне. Усё малако здаецца на перапрацоўчае прадпрыемства гатункам экстра, а яго тлустасць складае 3,9-4,1 %.

— Дасягненні нашага прадпрыемства — гэта добрасумленная праца кожнага работніка. У сельскай гаспадаркі не бывае выпадковых людзей, яны тут не затрымліваюцца, — кажа Алена Канстанцінаўна. — І, вядома, гэта вынік работы вопытнага кіраўніка, члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Алега Міхайлавіча Слінько. «Зары» шмат гадоў шанцавала з кіраўнікамі. Такія дырэктары, як Алег Міхайлавіч Слінько і раней шы кіраўнік саўгаса-камбіната «Зара» Уладзімір Андрэевіч Дворнік, сапраўды здольныя і вывесці прадпрыемства на лідарскія пазіцыі, і натхніць калектыў на працоўныя здзяйсненні.

Фота з архіва прадпрыемства.

УНП 400408726

КУЗНЯ ЧЭМПІЁНАЎ

Мазырская СДЮШАР прафсаюзаў па веславанні на байдарках і каноэ з'явілася на карце і ў гісторыі Мазыршчыны 1 студзеня 1974 года. У той далёкі час не было сучасных спартыўных баз, якія ёсць у распараджэнні весляроў сёння. А вось выдатныя трэнеры ў Мазырскай СДЮШАР ужо былі, і менавіта ім абавязканьа сваімі высокімі дасягненнямі мазырскія спартсмены.

Трэніроўка на вадзе.

Калі ў сярэдзіне 70-х трэнерскі цэх школы папоўніўся маладымі трэнерамі Уладзімірам Шантаровічам і Віталіём Скрыганавым, пачалася новая эпоха ў развіцці мазырскага веславання на байдарках і каноэ. Сёння тут працуюць адны з найлепшых трэнераў Беларусі ў веславанні, распавяла **начальнік аддзела спорту і турызму Мазырскага райвыканкама Галіна КАСЦЯШКІНА.**

— Веславанне як спартыўны кірунак выклікае ў Мазыры павышаную цікавасць у бацькоў, дзяцей і падлеткаў, — адзначае яна. — Напэўна, таму што ва ўсіх на слыху нашы трыумфатары — сярэбраныя прызёры Алімпійскіх гульняў у Токіа Вольга Худзенка, Марына Літвінчук, Маргарыта Махнева і Надзея Папок. Або Раман Петрушэнка, алімпійскі чэмпіён і сямікразовы чэмпіён свету. За гады свайго існавання СДЮШАР выхавала цэлую плеяду выдатных спартсменаў: гуляючы па Мазыры, можна сустрэць алімпійскага чэмпіёна. І яны служаць добрым арыенцірам для падрастаючага пакалення.

Цяпер на базе школы трэніруецца мужчынская нацыянальная зборная па веславанні на байдарках і каноэ. А трэніруе іх ужо мясцовая легенда — выдатны настаўнік Уладзімір Шантаровіч.

— Спорт вышэйшых дасягненняў — сэнс жыцця спартсменаў. Гэта як вера, — тлумачыць ён. — Спачатку трэба, каб у спартсменаў паверыў той, хто іх вядзе, трэнер. А далей яны самі пачынаюць верыць у сябе — і дасягаюць выдатных вынікаў. Таму што жывуць гэтым відам спорту. У нас касмічныя вынікі — на чэмпіянатах Еўропы, свету, Алімпійскіх гульнях. Толькі за апошнія 8 гадоў — 10 чэмпіёнаў свету па веславанні родам з Мазыра і выхадцы з нашай школы.

Калі хтосьці не стаў чэмпіёнам, гэта недапрацоўка трэнера, мяркуе Уладзімір Уладзіміравіч. Калі малады чалавек не застаўся ў спорце, кінуў займацца — значыць, настаўнік нешта да спартсмена не данёс, не здолеў знайсці правільны падыход да вучня.

Сёння ў Мазырскай СДЮШАР прафсаюзаў па веславанні на байдарках і каноэ 270 юных спартсменаў. Прымаюць сюды з сямі гадоў. І самым галоўным у рабоце з дзецьмі Уладзімір Шантаровіч лічыць нават не вынікі і дасягненні. «Сыходзяць шкодныя звычкі, менш часу дзеці праводзяць, утаропіўшыся ў смартфон. Яны становяцца здаравейшыя і пачынаюць лепш вучыцца», — падкрэслівае ён.

— Пяцьдзясят гадоў я раношу трэнерам. На маіх вачах змяняюцца пакаленні. І я не магу чуць, калі кажуць: «Цяпер дзеці не тыя» або «У наш час моладзь была лепшая». Напраўду! І дзеці, і моладзь ад пакалення да пакалення становяцца больш цікаўныя, мэтанакіраваныя, працаздольныя. Усё залежыць ад педагога. Бо першапачаткова і дзіця, і падлетак прыходзіць не ў від спорту, а да трэнера. І ад трэнера залежыць, ці паверыць вучань у сябе настолькі, каб здолець стаць чэмпіёнам.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

ДАРАЖЭЙ, ЧЫМ ЗОЛАТА

У КСУП «Эксперыментальная база «Крынічная», адной з найлепшых гаспадарак краіны па вытворчасці мяса і малака, «залатым фондам» лічаць прафесіяналаў

Рэнтабельная мясная вытворчасць, рэкордныя надоі і лідарскія пазіцыі ў раслінаводстве, акцэнт на сацыяльную сферу і высокая нават на сталічных мерках сярэдняя зарплата, мадэрнізацыя за кошт уласных сродкаў і свае кармы для вялізнага, амаль 8,5 тысячы галоў, статка... У «Крынічнай» аб цякучцы кадраў гаворкі не ідзе — наадварот, гаспадарка можа сабе дазволіць выбіраць супрацоўнікаў. І менавіта прафесіяналізм і згуртаванасць калектыву, па словах кіраўніка Мікалая РУБАХІ, — залог эканамічнага поспеху прадпрыемства.

Напрамкі дзейнасці эксперыментальнай базы — жывёлагадоўля, высокатэхналагічнае сучаснае раслінаводства, вытворчасць прадукцыі кукурузакалібровачнага завода. За апошнія гады «Крынічная» пабудавала тры сучасныя жывёлагадоўчыя комплексы на 600 галоў кожны, на 70 % абнавіла машынна-трактарны парк, мадэрнізавала кукурузакалібровачны цэх — а гэта адзіная ў сваім родзе ў Гомельскай вобласці, унікальная вытворчасць.

— Мы вырошчваем элітныя сарты зернебабовых культур, бульбы, бацькоўскія формы кукурузы, — расказвае **намеснік дырэктара па ідзалагічнай рабоце Аксана ГРЫБ.** — Забяспечваем імпартазамяшчэнне элітнага насення.

Сучасныя малочнатаварныя комплексы і якасныя кармы дазволілі гаспадарцы стаць адной з найлепшых у краіне па вытворчасці мяса і малака. «Крынічная» — адзіны комплекс у краіне, дзе вырошчваюцца сіменталы — высокапрадукцыйная мяса-малочная парода з тлустасцю малака парадку 4 %. Таксама тут утрымліваецца галштына-фрызская малочная парода буйной рагатай жывёлы. Дойны статак у гаспадарцы — 2464 каровы плюс жывёлы на адкорме. Агульная колькасць статка — 8402 галавы.

— Па вытворчасці малака за 2021 год мы занялі 1-е месца ў Гомельскай вобласці, — адзначае суразмоўніца.

Мяжу ў 8 тысяч кілаграмаў па надоі ад каровы тут ужо пераадолелі. Прычым больш за 70 % малака здаецца гатункам «экстра», астатняе — найвышэйшым.

— Штодня на гармалзавод здаём 64 тоны малака, — дадае Аксана Ігараўна і яшчэ раз падкрэслівае: высакакласныя спецыялісты — залог поспеху ў любой галіне, але асабліва яны важныя ў аграрным сектары.

Намеснік дырэктара па ідзалагічнай рабоце Аксана ГРЫБ дэманструе ўзнагароды прадпрыемства.

Сяўба кукурузы.

Фота Алены ДАЎЖАНОК.

Трактарыст-машыніст Мікалай ЛІСОЎСКІ падчас сяўбы кукурузы.

Пачатак працоўнай дынастыі

Гэтай вясной надвор'е падвяло, і ўсё ж сяўбу збожжавых гаспадарка завяршыла да 9 мая. Накіроўваемся ў поле, дзе **трактарыст-машыніст Мікалай ЛІСОЎСКІ** заняты на сяўбе кукурузы. Пра яго кіраўніцтва кажа, што няма такой працы на трактары або камбайне, у якой ён не майстар.

— Працую ў «Крынічнай» з 2006 года, — распавядае ён. — Сястра жонкі запрасіла нас у госці, мы прыехалі, пазнаёміліся з гаспадаркай і вырашылі застацца тут жыць і працаваць. Калектыў, рацыянаізацыя працы, стаўленне да людзей — усё на вышыні! І тэхніка добрая. Тэхнічны парк абнаўляецца кожны год. Сёлета закупілі яшчэ 6 тракгароў, 2 новыя МАЗы. Але я свой трактар не прамяняю ні на які іншы.

Суразмоўца кажа: машына і механізатар паступова становяцца «адным цэлым».

— Прывык, ведаю ўсе непаладкі. Яны рэдка бываюць, але ўсё ж лепш дасканала вывучыць характар машыны. Бо ў пасяўную, напрыклад, я з шасці раніцы ўжо ў полі, а дома — толькі ў 9-10 вечара. Гэтай вясной дажджы трошкі перашкодзілі, пасяўная зацягнулася, цяпер спяшаемся нагнаць упушчанае.

Дарэчы, Лісоўскія — гэта ўжо працоўная дынастыя: сын Мікалая Адольфавіча пасля завяршэння адукацыі вярнуўся ў родную гаспадарку аграномам.

МАЛАКО Ў КАРОВЫ НА ЯЗЫКУ

У дзень, калі мы прыехалі ў КСУП «Крынічная», тут узнагароджвалі найлепшых жывёлаводаў.

— У Мазырскім раёне штоквартальна падводзяцца вынікі спаборніцтва ў галіне жывёлагадоўлі, — тлумачыць **старшыня Мазырскага раённага камітэта прафсаюза работнікаў агрtoпрамысловага комплексу Аляксандр ШОБА.** — Спачатку вызначаюцца найлепшыя прадпрыемствы АПК, і ім уручаюцца пераходныя кубкі, потым найлепшыя жывёлаводы атрымліваюць граматы і грашовыя падарункі. Падобны падыход практыкуецца ў многіх рэгіёнах, але толькі ў нас на пастаяннай аснове, таму што дае выдатны вынік — становіцца стымулам да працы.

І справа нават не ў матэрыяльным заахвочванні, а ў тым, што намаганні кожнага канкрэтнага работніка заўважаныя і ацэненыя.

«Галіна Рыгораўна — самы сціплы наш працаўнік», — кажуць калегі аб **даярцы МТФ-600 «Гурыны» Галіне МАЛІЙ.** А кіраўніцтва гаспадаркі называе яе «эксклюзіўным прафесіяналам». Узнагарод за высокія вынікі працы за 20 гадоў у яе назапасілася нямала: напрыклад, нядаўна яна атрымала з рук кіраўніка раёна медаль «За ўдарную працу».

— Мне мая работа падабаецца. І вынік (дояць на МТФ «Гурыны» з адной каровы 50 літраў малака ў суткі), і аплата: я, напрыклад, зарабляю парадку 2 тысяч рублёў у месяц, — распавядае яна.

Работа даяркі нялёгкая: падымаецца прыходзіцца ў палову чацвёртай гадзіны раніцы, бо ў пяць — першая дойка. На 600 галоў дойнага статка — тры даяркі на змене. Усе працэсы на ферме аўтаматызаваныя, што і робіць магчымым такую колькасць даярак на дойны статак і такую якасць малака.

Узнагароджанне работнікаў МТФ-600 «Гурыны». Злева направа: жывёлавод Мікалай БЫХАН, ветурачы Уладзімір РАБЯНОК і Мікалай БАГДАНОВІЧ, старшыня Мазырскай раённай арганізацыі прафсаюза работнікаў АПК Аляксандр ШОБА, старшыня першічнай прафсаюзнай арганізацыі эксперыментальнай базы «Крынічная» Ілона ШЧАРБІНА, аператары машыннага даення Галіна МАЛІЙ, Надзея КРАСНІКАВА і Крысціна КАВАЛЕНКА.

Малако ў каровы на языку, тлумачыць Галіна Рыгораўна. Разумна складзены рацыён і добры догляд — высокія надоі.

— Здароўе жывёл цалкам залежыць ад кармлення, умоў утрымання і стаўлення да іх персаналу, — адзначае **ветурач-гінеколаг і тэхнік-асемянатар Мікалай БАГДАНОВІЧ.** — У рацыён жывёлы ў нас уваходзіць больш за 10 кампанентаў, сянаж трох відаў, канцэнтраты, камбікорм, жмыхі — усё гэта каштоўныя вітамінізаваныя кармы.

У малочнай вытворчасці асабліва важная пунктуальнасць, падкрэслівае ён: своечасова пакарміць і падаіць, у належны час выявіць хворую жывёлу і прызначыць лячэнне. Гэта і ёсць дабрабыт фермы — згуртаванасць усяго калектыву.

Мікалай Аляксандравіч — прадстаўнік маладога пакалення аграрыяў. Распавядае, што трапіў у «Крынічную» па размеркаванні, а пасля вырашыў застацца.

— Чаму моладзь з'язджае з вёскі?.. Напэўна, баіцца цяжкасцяў. Зарплаты, калі прадпрыемства паспяховае, цяпер у сельскай гаспадарцы нядрэнныя. Ды і ў аграгарадках ёсць усё для нармальнага жыцця. А што датычыцца цяжкасцяў... Калі чалавек знайшоў сябе ў сельскагаспадарчай прафесіі і яму на першым этапе дапамаглі і падтрымалі, як гэта было ў свой час са мной, ён будзе належна працаваць.

Суразмоўца лічыць, што з кіраўніком КСУП «Крынічная» пашанцавала, і гэта стала яшчэ адным важкім аргументам на карысць таго, каб застацца працаваць па месцы размеркавання:

— Мікалай Рыгоравіч Рубаха, наш кіраўнік, таксама любіць сваю працу, як і мы, і за гэта мы яму ўдзячныя. Ён добрасумленны і адказны чалавек, заўсёды прыслухоўваецца да меркаванняў калектыву і рэалізоўвае нашы прапановы. Новаўвядзенні па нарыхтоўцы кармоў і лячэнні жывёл, новыя тэхналогіі сельскай гаспадаркі — усё гэта складаецца і ў высокія вытворчыя паказчыкі, і ў высокія зарплаты.

Малако ацэньваецца па колькасці бялку і тлустасці, распавядае Мікалай Багдановіч.

— Бялку павінна быць не менш за 3 %, а ў нас стабільна 3,2 % і вышэй. Стандартная тлустасць малака — 3,6 %, а ў нас — 3,8—4 %. Здаецца, розніца невялікая, але па смаку гэта зусім іншае малако. І нашы пакупнікі гэта цэняць. Мы стараемся, каб наша малако было найлепшай якасці і каб малаказавод не меў да нас ніякіх прэтэнзій.

Пра **трактарыста-машыніста Уладзіміра ЛІПСКАГА** кажуць: гэта вельмі адказны працаўнік.

— Адказнасць — самая каштоўная якасць у працы аграрыяў, — падкрэслівае Аксана Грыб. — Напрыклад, у перыяд нарыхтоўкі кармоў важна не проста ўбраць травы або кукурузу, а зрабіць гэта ў патрэбны кароткі прамежак часу менавіта ў тым стане, які неабходны для выгадавання якаснага корму.

Родам Уладзімір з Ельска. Пераехаў, прадпрыемства выдзеліла жыллё. Жонка таксама працуе ў КСУП «Крынічная», у кукурузакалібровачным цэху. Сыны вучацца: старэйшы — у Мазыры, малодшы — у школе, у аграгарадку Крынічны.

— Адказнасць патрэбная ўсюды: на працоўным месцы і ў сям'і. І я сапраўды адказна стаўлюся да працы, — згаджаецца Уладзімір Рыгоравіч. — Так мяне выхавалі бацькі.

Кажуць, на вёсцы гарачая пара — лета, а зімой можна расслабіцца. Гэта так, але толькі не ў жывёлагадоўлі: каровы і цяляты патрабуюць догляду ў любую пару года, у выхадныя і ў святы.

— Расслабляцца няма калі, — усміхаецца суразмоўца. — Але мне гэта па душы. Тым больш калі кіраўніцтва заўважае намаганні. Гэта натхняе на працу.

Аператар машыннага даення Галіна МАЛІЙ.

Трактарыст-машыніст Уладзімір ЛІПСКІ.

Пакой прыёму ежы і душавая на ферме «Высокая» ў вёсцы Гурыны.

ЯК «РОБЯЦЬ» ЦЯЛЯТ

Уздоўж засеяных палёў едзем на МТФ «Высокая».

— Я трапіла сюды працаваць у 1987 годзе па размеркаванні пасля тэхнікума. Потым атрымала вышэйшую адукацыю, — распавядае **заатэхнік і тэхнік-асемянатар Марына БУКІШ.** — У 1990-я сярод кароў пачаўся лейкоз, значна ўпала колькасць статка. Я са старажылаў — мы змагаліся з лейкозам ад першага да апошняга дня. Паступова абнавілі статак.

Так што сённяшні дабрабыт гаспадаркі — шмат у чым асабістая заслуга найстарэйшых яго работнікаў.

— У нашай гаспадарцы — поўны цыкл гадавання жывёлы: ад маладняку да цялушкі ў малочны статак і да бычка на адкорм. А мая сфера адказнасці — якасныя, здаровыя цяляты. Я цялят «раблю», — усміхаецца субяседніца.

У гаспадарцы нараджаецца да 250 цялят у месяц, распавядае яна. На кожнай ферме ёсць прыплод, цялятнікі цалкам запоўненыя.

— Мы працуем з РСУП «Гомельдзяржплемпрадпрыемства», за нашай гаспадаркай замацаваны якасныя быкі-вытворцы. Але галоўнае для атрымання здаровага маладняку — узгодненая праца ўсяго калектыву. У сельскай гаспадарцы немагчыма быць прафесіянам толькі ў сваёй вузкай сферы, асобна ад усіх. Я не магу быць найлепшым асемянатарам, калі працую з хворай або галоднай жывёлай. Наўрад ці што атрымаецца, нават калі ў мяне залатыя рукі.

А нараджаюцца цяляты на ферме «Белая». Тут іх гадуюць да 20 дзён і потым перадаюць калегам з іншых ферм.

— Вось мае дзеткі! — **галоўны жывёлавод МТК-720 «Белая» Наталля ВОЙЦЕК** паказвае на шэрагі «хатак», у кожнай з якіх — нованароджанае цяля.

Наталля Леанідаўна кажа, што галоўны складнік поспеху — дакладнае прытрымліванне тэхналогіі.

— У першую гадзіну жыцця цяля павінна атрымаць якаснае малозіва з высокім утрыманнем імунаглабулінаў — іх узровень вызначаецца пры дапамозе каластометра. Выразна рэгламентуецца тэхналогіяй і колькасць малозіва — 10 % ад масы цела. Калі цяля важыць 30 кілаграмаў, у яго арганізм павінна паступіць тры літры малозіва, і не грамам менш. Працэдуру паўтараем праз 12 гадзін. А потым — яшчэ раз.

Двойчы выпойванне вырабляюцца дрэнчарам, гэта гарантуе, што ні кроплі каштоўнага прадукту малы не праль. Трэці раз цяляты п'юць малозіва ўжо з соскі. Тэмпература субстанцыі павінна складаць 39 градусаў — не 37 і не 41, тут важная дакладнасць, тлумачыць Наталля.

— У нас усё строга на хвілінах, грамах і градусах — дробязяў у такой працы не бывае.

Працуюць з дзясяткамі нованароджаных чатырохногіх «дзетак» усяго два спецыялісты, і, каб не «збівацца з ног», трэба быць педантам: максімальна дакладна выконваць адпрацаваную тэхналогію.

— Затое як прыемна, калі цяляты не хварэюць і дадаюць па кілаграме вагі ў суткі! — кажа яна.

Найлепшыя работнікі ТФ «Высокая». Злева направа: жывёлаводы Надзея МАШЧЫЦ, Валерый КУЛАЖЭНКА, Наталля ЯРАШ, Алена ХОМІЧ, брыгадзір таварнай фермы «Высокая» ў вёсцы Гурыны Марына ПАПОВА, жывёлаводы Марыя ЯВОРСКАЯ, Алена КРЫШКАВЕЦ, старшыня Мазырскай раённай арганізацыі прафсаюза работнікаў АПК Аляксандр ШОБА, жывёлавод Наталля ЗУБАРАВА, старшыня першічнай прафсаюзнай арганізацыі эксперыментальнай базы «Крынічная» Ілона ШЧАРБІНА.

Злева направа: ветфельчар Анастасія ПІВАВАРАВА і жывёлавод Наталля ВОЙЦЕК.

АБ ДЫСЦЫПЛІНЕ І ПРЫЗВАННІ

Аб працоўнай дысцыпліне як складніку поспеху гаворыць і **Вольга МЯСІШЧАВА**, якая стала па выніках конкурсу жывёлаводаў найлепшай загадчыцай малочнатаварнай фермы. Узначаліла ферму Вольга Уладзіміраўна ў 2018 годзе і прызнаецца, што спачатку ёй даводзілася зарабляць аўтарытэт у сваіх падначаленых.

— Якраз тады ў нас у гаспадарцы пачалася грандыёзная перабудова ў плане дысцыпліны. І мне таксама хацелася многае на ферме перабудаваць на свой лад. Хацелася, каб ферма стала ўзорнай. На шчасце, калектыў мяне падтрымаў — і сёння ў нас ёсць вынік.

Вольга лічыць, што галоўным прынцыпам кіраўніка любога калектыву павінна быць справядлівасць: як адпрацаваў — так і зарабіў.

КСУП «Эксперыментальная база «Крынічная» сабрала прафесіяналаў сельскай гаспадаркі з многіх рэгіёнаў. А вось **трактарыст-машыніст малочнатаварнага комплексу «Скрыгалаў» Аляксей КРЫШТАПЕНКА** «дзе нарадзіўся, там і спатрэбіўся» (як ён кажа пра сябе).

— У гаспадарку прыйшоў працаваць у 1975 годзе, і ўсё жыццё ў мяне — адзін запіс у працоўнай кнізе. Навошта кудысьці хадзіць, скакаць з месца на месца? Мне здаецца, кожны будзе шчаслівейшы, калі навучыцца шанаваць сваё.

Аляксей Міхайлавіч — надзвычай пазітыўны чалавек: часцей за іншыя словы ў размове ён прамаўляе слова «падабаецца».

— Мне падабалася раней працаваць на камбайне. Амаль 40 гадоў адпрацаваў і на сяўбе, і на ўборцы. Цяпер падабаецца працаваць на кормараздатчыку.

Тут патрэбны вопыт і асаблівы тэмперамент, тлумачыць ён. Вельмі карпатлівая праца. На яе здатныя самыя вопытныя і надзейныя.

Праца на кормараздатчыку — гэта 30 дзён у месяц 24 гадзіны ў суткі.

— З чатырох раніцы да дзевяці працую і да пяўдня адпачываю, потым праца да чатырох і з сямі да паловы дзясятай. За гады ў сельскай гаспадарцы ў мяне выпрацавалася звычка: 4 гадзіны на сон хапае. Калі на пенсію пайшоў, быццам бы з'явіўся час адаспацца. Дык не: устану ў палову чацвёртай, на вуліцу выйду, людзі на працу ідуць, а я ім зайздрошчу. Так што вырашыў: буду працаваць. Бо праца ў сельскай гаспадарцы — гэта і ёсць жыццё: чалавек у яе ўлюбеецца і ёю жыве.

Брыгадзір малочнатаварнага комплексу «Скрыгалаў» Вольга МЯСІШЧАВА.

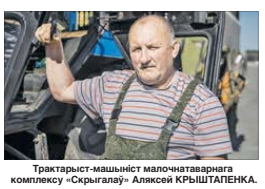

Трактарыст-машыніст малочнатаварнага комплексу «Скрыгалаў» Аляксей КРЫШТАПЕНКА.

УНП 400064760

ДАМЫ З ПЕРСПЕКТЫВАЙ НА КАМФОРТ

Як Мазырскі домабудаўнічы камбінат фарміруе самую нізкую ў краіне цану квадратнага метра жылля?

Дом — не проста сцены, бетонныя перакрыцці, вокны і дзверы. Кожны напаўняе гэтае паняцце ўласным сэнсам, хоць у ім шмат агульнага для ўсіх. Але каб адчуць у поўнай меры радасць пабудовы свайго ўласнага ўтульнага свету на асобна ўзятай жыллоплошчы, павінны сысцісся вельмі многія акалічнасці. Каб сцены былі роўнымі і моцнымі, планіроўка — зручнай, прастора — дастатковай, а кошт — прымальным. Менавіта такое жыллё ўзводзяць будаўнікі Мазырскага домабудаўнічага камбіната. Да таго ж ім удаецца забяспечваць самы нізкі кошт квадратнага метра ў нашай краіне.

Генеральны дырэктар ААТ «Мазырскі домабудаўнічы камбінат» Аляксандр СОБАЛЕЎ.

Шматкватэрныя жылыя дамы ў мікрараёне нумар 4 г. Мазыра па бульвары Юнацтва.

Сёння Мазырскі ДБК займае лідзіруючыя пазіцыі ў сваім раёне па аб'ёмах жыллёвага будаўніцтва.

— Наша цана квадратнага метра жылля ў 2021 годзе не перавышала тысячы беларускіх рублёў за квадратны метр. Па ўводзімых аб'ектах на дадзены момант яна будзе знаходзіцца ў межах 1050-1120 рублёў за «квадрат», — канстатуе **генеральны дырэктар ААТ «Мазырскі домабудаўнічы камбінат» Аляксандр СОБАЛЕЎ.**

ПРАЦАВАЦЬ ПА-НОВАМУ

Пасляховым прадпрыемства было не заўсёды. Створаны Мазырскі домабудаўнічы камбінат на базе Мазырскага завода будіндустрыі. Расіяне спраектавалі для нас касетную ўстаноўку ў 1987-м. Сёлета будаўніцтву камбіната спаўняецца 35 гадоў. У яго гісторыі бывалі не толькі ўзлёты, але і цяжкія часы.

— Тады наша кіраўніцтва прыняло рашэнне правесці мадэрнізацыю. Прадпрыемства перафармаціравалася цалкам. Было закуплена сучаснае абсталяванне ад найлепшых сусветных вытворцаў. Прычым мадэрнізацыю камбінат правёў, не спыняючы работу. І з тых часоў прыступка за прыступкай прадпрыемства выбралася з крызісу і паднялося на свой цяперашні ўзровень, — распавядае **намеснік генеральнага дырэктара па ідэалагічнай рабоце ААТ «Мазырскі домабудаўнічы камбінат» Вольга СОБАЛЕВА**.

— Мы мадэрнізаваліся першымі ў краіне сярод будаўнічых арганізацый, — успамінае **намеснік генеральнага дырэктара па вытворчасці Іван ЛЕБЕДЗЕЎ.**

Комплексная праграма мадэрнізацыі і тэхнічнага пераазнаўлення вытворчасці пачалася на ДБК у 2007 годзе і дала прадпрыемству магчымасць ісці ў нагу з часам. Дзякуючы ёй камбінату ўдалося паскорыць вытворчыя працэсы, палепшыць якасць выпускаемай прадукцыі, знізіць энерга- і працаёмкасць, сабекошт будаўніцтва і кошт квадратнага метра жылля, павялічыць заробную плату на вытворчасці.

Былі ўведзены ў эксплуатацыю дзве стэндавыя лініі па вырабе вонкавых сценавых панэляў і пліт перакрыцця італьянскай фірмы OLMET; у бетонамяшальным цэху праведзена замена чатырох бетонамяшалак на абсталяванне з аўтаматызаваннай падрыхтоўкай і падачай бетону і растворау; у арматурным цэху ўстаноўлена сучаснае аўтаматызаванае абсталяванне аўстрыйскай фірмы EVG па вырабе каркасаў і сетак. А ў фармовачным цэху ўведзена ў эксплуатацыю сістэма адраснай падачы бетону нямецкай фірмы Weckenmann. Адначасова з заменай абсталявання адбывалася асваенне выпуску новых відаў зборных жалезабетонных вырабаў — варыянт канструктыўнага рашэння з вонкавымі трохслойнымі энергаэфектыўнымі сценавымі панэлямі. Вынікам своечасовай маштабнай работы стала павелічэнне аб'ёмаў уводзімага жылля сучасных спажывецкіх якасцяў.

Мадэрнізацыя вытворчасці для ААТ «Мазырскі домабудаўнічы камбінат» — не разавая кампанія, а пастаянны працэс, які дазваляе ў выніку будаваць жыллё па даступнай для жыхароў краіны цане. Менавіта таму кошт квадратнага метра Мазырскага домабудаўнічага камбіната — адзін з самых прывабных у краіне, падкрэслівае Вольга Собалева.

Так, летась ДБК увёў новую касетную ўстаноўку для фарміравання ўнутраных панэляў дамоў.

— Мы правялі тэндар, які выйграла кампанія з Санкт-Пецярбурга. Расіяне спраектавалі для нас касетную ўстаноўку і ў лістападзе 2021 года ўвялі ў эксплуатацыю. Сёння гэта абсталяванне дапамагае нам выраблять унутраныя перагародкі, якія не патрабуюць выдаткаў на атынкоўку і выраўноўванне, — распавядае Іван Лебедзеў. — Сценавыя панэлі паступаюць на будоўлю ўжо ў поўнай заводскай гатоўнасці, гатовыя да канчатковага афармлення.

Традыцыйна будаўнічыя камбінаты знаходзяцца ў залежнасці ад вялікай колькасці пастаўшчыкоў. Мазырскі ДБК вырашыў адысці ад такой залежнасці — гэта спрашчае многія рабочыя моманты і, у рэшце рэшт, робіць больш танным жыллё для спажыўца.

ПРЫНЦЫПЫ РАЗУМНАЙ ЭКАНОМІІ

Прафесіяналы Мазырскага ДБК даюць людзям магчымасць набыць жыллё выдатнай якасці па адносна невысокай цане.

— Перш за ўсё, трымаць цану атрымліваецца за кошт уласнай вытворчасці і скарачэння нарматыўнага тэрміну будаўніцтва, — тлумачыць Вольга Віктараўна.

Пры гэтым скарачэнне тэрмінаў не ўплывае на якасць будаўніцтва, паколькі камбінат працуе кругласутачна. Сучасныя панэльныя дамы па цеплаправоднасці не саступаюць цагляным, а будуюцца значна хутчэй — значыць, і каштуюць танней, падкрэслівае яна.

— Мы пастаянна працуем над зніжэннем выдаткаў, — адзначае Іван Іванавіч. — У нас практычна нулявая вытворчасць: мы закупляем матэрыялы і выпускаем гатовы прадукт.

На камбінаце вырабляецца практычна ўся прадукцыя, неабходная для будаўніцтва жылога дома: жалезабетонныя перагародкі, пліты перакрыцця, сценкі лоджый, вентблокаў, шахты ліфтаў, элементы лесвіц і ўваходаў, плиты і агароджы лоджый, пенапласт і пластыкавыя вокны. Такім чынам, сёння прадпрыемства здольнае з уласнай прадукцыі пабудаваць жылы дом пад ключ. Тэхналагічны працэс наладжаны так, што ўсе вырабы і жалезабетонныя канструкцыі амаль цалкам рыхтуюцца ў заводскіх умовах.

— Мы закупляем практычна толькі пяўняя камплектуюшія (дзверы, сантэхнічнае і электрычнае абсталяванне), — падкрэслівае суразмоўнік.

Намеснік генеральнага дырэктара па ідэалагічнай рабоце Вольга СОБАЛЕВА.

Эканомія вады і газу пры вытворчасці таксама зніжае сабекошт выпускаемай прадукцыі, адзначае ён. Выпуск пенапласту, работа з рэцэптурамі цэментаў, уключэнне ў іх сучасных дабавак — усё гэта дазваляе зрабіць «квадрат» яшчэ таннейшым для канчатковага спажыўца.

— Ёсць у нас і свае «аддзелачнікі», калі па праекце мяркуюцца кватэры з адстройваннем. Цяпер будуем у Мінску вялікі дом — 20 000 квадратных метраў, 6 пад'ездаў, 11 паверхаў, там шмат кватэр з адстройваннем: вокнамі, дзвярыма, шпалерамі, ламінатам і плиткай. У Гомелі пабудавалі 20 кватэр з адстройваннем. У нас свая служба сантэхнікаў, электрыкаў. Гэта значыць, мы бяром участак і аддаём людзям гатовы прадукт: дамы, прыдатныя да пражывання.

Але ці не адбіваецца эканомія на якасці кватэр?

— Мы эканомім з розумам, ускараняючы новыя сучасныя матэрыялы і тэхналогіі. Маем зносіны з усімі прадпрыемствамі ў краіне, дзелімся ўласнымі напрацоўкамі, і ў іх таксама часам чэрпаем новыя ідэі і ўкараняем у сваю вытворчасць. Нядаўна правялі выпрабаванні на цеплатэхніку вонкавай сцяны і атрымалі выдатны каэфіцыент па супраціўленні цеплапередачы — 4,23 пры нарматыве 3,2 м²•°С/Вт, — адзначае Іван Лебедзеў.

На прадпрыемстве функцыянуе сістэма менеджменту якасці ISO 9001, пацвержаная сертыфікатам адпаведнасці.

— Мы не зацікаўленыя здаваць у эксплуатацыю някаснае жыллё, — кажа намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце. — Сёння, згодна з законам, дом, пабудаваны намі, пяць гадоў знаходзіцца ў нас на гарантыі. Мы цалкам забяспечваем ліквідацыю ўсіх дэфектаў, якія ўзнікаюць за гэты перыяд пры эксплуатацыі дома. І чым горш выкананы работы, тым больш забудоўшчык марнуе на ліквідацыю непаладак. Плюс скаргі ад людзей, негатыў, а мы хочам, каб наша жыллё прыносіла радасць. Каб яно каштавала танней, каб у ім было прыемна жыць. Гэта наш прэстыж, наш аўтарытэт у пакупніка.

ДАВЕР СПАЖЫЎЦА

Прапанова ад Мазырскага ДБК знаходзіць попыт у многіх гарадах Беларусі і ў Расійскай Федэрацыі. На тэрыторыі Мазырскага раёна домабудаўнічы камбінат — адзін з асноўных экспарцёраў будаўнічых паслуг.

— З 2012 года Мазырскім домабудаўнічым камбінатам сумесна з інвестыцыйна-будаўнічай кампаніяй «Інжынер» выканана забудова жылога комплексу з дзесяціпавярховых панэльных дамоў у «Беларускім квартале» на Майскім бульвары горада Курска, — распавядае намеснік дырэктара па вытворчасці. — У Курчатаве, горадзе атамшчыкаў, увялі ў эксплуатацыю два стокватэрныя жылыя дамы. З 2012 да 2020 года ўвялі ў эксплуатацыю 100 тыс. кв. м жылля.

Як зарабляецца давер спажыўца?

— Вядома, вельмі важныя цана квадратнага метра і якасць жылля, якое ўзводзіцца, — адзначае Вольга Собалева.

Сфера адказнасці Мазырскага ДБК — у асноўным сацыяльнае жыллё. Шмат уводзяць мазырскія будаўнікі арэнднага жылля, будуюць кватэры і таўнхаўсы для шматдзетных сем'яў.

Захоўваючы нязменна высокую якасць, гібка рэагуюць на патрабаванні рынку.

— Мы лёгка перабудоўваемся тэхналагічна пад любую серыю, любы дом. Можам пабудаваць і 19-павярховую «высотку», і таўнхаус, і аднапакаёвыя, і шасціпакаёвыя кватэры.

Праектаванне новых дамоў для Мазырскага ДБК вядзецца інстытутамі «Палессепраект» і «Белдзяржпраект» (з імі прадпрыемства супрацоўнічае на працягу 30 гадоў).

— Мы імкнёмся ўлічыць усе пажаданні і заўвагі, — адзначае Іван Лебедзеў. — Цяпер модная тэндэнцыя ў жыллёвай архітэктуры звязана са студыямі: людзі хочуць мець сумешчаную кухню-сталовую, а таксама гардэробную, кладоўку і г. д. У прыярытэце французскія вокны, лоджыі са шкленнем да падлогі. Мы ідзём насустрач пажаданням: нам таксама цікава шукаць нестандартныя рашэнні.

Немалаважным аспектам сучаснага жылля калектыў Мазырскага ДБК лічыць і эстэтычны. Многія ўзведзеныя прадпрыемствам дамы можна назваць творамі мастацтва. Напрыклад, два нядаўна пабудаваныя дамы на беразе Прыпяці. За кошт бліжэйшай вады і пясчанага пляжа пад вокнамі ствараецца ўражанне, што жывеш на марскім курорце. Або цэлы раён стыльных таўнхаўсаў для шматдзетных сем'яў — з гаражом і тэрасай. Квадратны метр у іх абышоўся ўладальнікам не больш за 1000 BYN.

Сёння домабудаўнічы камбінат падыходзіць да рэалізацыі нового праекта — дома з убудаванымі офіснымі і гандлёвымі памяшканнямі на першым паверсе.

— Там мы ўжываем новыя планіровачныя і тэхнічныя рашэнні. У прыватнасці, вынасныя кансолі на балконах і лоджыях — мы падгледзелі іх у Еўропе.

Хто правільна думае, той правільна працуе і рухаецца ў правільным кірунку, кажа намеснік дырэктара па вытворчасці. Гэты прынцып дазваляе мазырскім будаўнікам ажыццяўляць для тысяч людзей мару аб уласным утульным доме.

УНП 400083890.

Толькі факты

• Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 15 чэрвеня 2016 года № 225 «Аб занясенні на рэспубліканскую Дошку гонару пераможцаў спаборніцтваў за 2011—2015 гады і 2015 года» ААТ «Мазырскі домабудаўнічы камбінат» прызнана пераможцам спаборніцтва і занесена на рэспубліканскую Дошку гонару за дасягненне ў 2015 годзе найлепшых паказчыкаў сярод арганізацый, якія ажыццяўляюць дзейнасць у будаўніцтве.

• У актыве прадпрыемства — пасведчанне аб занясенні на Дошку гонару Гомельскай вобласці па выніках работы за 2009, 2011, 2014, 2016, 2019, 2021 гады. ААТ «Мазырскі ДБК» — пераможца ў намінацыі «Найлепшая арганізацыя, якая ажыццяўляе дзейнасць у сферы будаўніцтва».

• Дыплом I ступені ў спаборніцтве па сацыяльна-эканамічным развіцці Мазырскага раёна за 2010, 2013, 2014, 2015, 2018, 2019, 2021 гады сярод будаўнічых арганізацый.

• Дыплом пераможцы «Найлепшая арганізацыя па ахове працы» ў 2015, 2018, 2020, 2021 гадах сярод будаўнічых арганізацый раёна.

• Дыплом пераможцы агляду-конкурсу на найлепшую арганізацыю работы па ахове працы на тэрыторыі Гомельскай вобласці за 2018, 2020, 2021 гады сярод будаўнічых арганізацый.

• Дыплом лаўрэата конкурсу на найлепшае дасягненне будаўнічай галіны Рэспублікі Беларусь за 2009—2020 гады.

• Дыплом пераможцы конкурсу ў намінацыі «Найлепшы будаўнічы прадукт, 2015—2020 гады».

Намеснік генеральнага дырэктара па вытворчасці Іван ЛЕБЕДЗЕЎ аглядае новыя таўнхаусы.

Слесар-зборшчык будаўнічых канструкцый Дзмітрый СІНГАЕЎСКІ збірае каробкі аконнага блока.

Будаўніцтва дамоў па вул. Рыжкова г. Мазыра.

Фота Алены ДАЎЖАНОК.

• Аб'ём падрадных работ, выкананых ААТ «Мазырскі ДБК» уласнымі сіламі ў дзеючых цэнах, — 63 107 тыс. руб., тэмп росту склаў 106,3 % да ўзроўню мінулага года;

• сярэднямесячная заработная плата ў цэлым па прадпрыемстве —1565 рублёў, тэмп росту да ўзроўню мінулага года склаў 108,4 %;

• паказчык па энергазберажэнні — мінус 4,5 % пры заданні мінус 3,9 %.

• Згодна з праграмай будаўніцтва жылых дамоў на 2022—2023 гг., за плануемы аб'ём уводу аб'ектаў за кошт усіх крыніц фінансавання — 103 610 м². У тым ліку ў Гомельскай вобласці — 68 607 м², або 66,2 % ад агульнага планаванага аб'ёму, у Мінскай вобласці — 20 130,00 м² (19,4 %), у Магілёўскай вобласці — 5 829 м² (5,6 %), у Расійскай Федэрацыі — 9 044 м² (7,7 %).

Мовай лічбаў

• Аб'ём падрадных работ, выкананых ААТ «Мазырскі ДБК» уласнымі сіламі ў дзеючых цэнах, — 63 107 тыс. руб., тэмп росту склаў 106,3 % да ўзроўню мінулага года;

• сярэднямесячная заработная плата ў цэлым па прадпрыемстве — 1565 рублёў, тэмп росту да ўзроўню мінулага года склаў 108,4 %;

• паказчык па энергазберажэнні — мінус 4,5 % пры заданні мінус 3,9 %.

Начальнік фармовачнага цэха Яўген БАГДАНОВІЧ разам з майстрам Святланай ШАФАРЭНКАЙ праяўляюць тэхналагічную лінію на адпаведнасць канструкцыі.

Зварышыца арматурных сетак і каркасаў Алена РАЎЧАНКА за работай.

Аператар сетказварачнай машыны Мікалай АБІБОК злучае арматурныя сеткі.

Начальнік арматурнага цэха Анатоль БАГДАНІК.

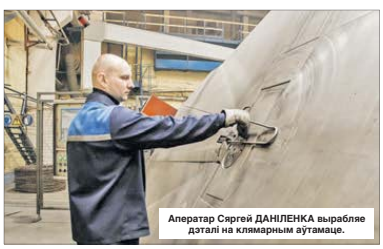

Аператар Сяргей ДАНІЛЕНКА выраблене дэталі на клямарным аўтамаце.

• За 2021 здадзена ў эксплуатацыю за кошт усіх крыніц фінансавання 84135 м² жылля. У тым ліку ў Рэспубліцы Беларусь — 75 091 м² і 9 044 м² на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі.

• З агульнага аб'ёму пабудаваных аб'ектаў 72,6 % — у Гомельскай вобласці, 16,6 % — у Мінскай вобласці, 10,7 % — у Расійскай Федэрацыі.

МОЗЫРЬСОЛЬ
ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

СОЛЬ БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ

«Мазырсоль» працуе з поўнай загрузкай: СОЛІ ХОПІЦЬ УСІМ!

Аператар Дзяніс НОВІКАЎ за пультам кіравання фасовачнай лініі.

Начальнік змены Сяргей ХАРОШКА і аператар Леанід РУБЛЁЎСКІ: «Магутнасць фасовачнай расійска-нямецкай лініі – 140 тон на суткі».

Намеснік генеральнага дырэктара па ідэалогіі і сацыяльным развіцці Таццяна ВІТКОЎСКАЯ дэманструе тэхналагічны трубапровад, па якім канцэнтраваны расол для вырабу солі дастаўляецца на прадпрыемства.

ААТ «Мазырсоль» чытачам прадстаўляць не трэба. Гэта адзін з самых вядомых беларускіх брэндаў. Больш за тое, гэты прамысловы гігант уваходзіць у лік прадпрыемстваў, якія можна назваць візітнай карткай краіны. «Сёння на «Мазырсолі» цалкам загружаныя вытворчыя магутнасці і практычна пустыя склады: прадпрыемства працуе на ўнутраны рынак і працягвае пастаўляць сваю прадукцыю на экспарт», — адзначае генеральны дырэктар Уладзімір ДВОРНІК.

Соль — жыццёва неабходны кампанент у харчаванні чалавека. Хларыд натрыю ўдзельнічае ў рэгуляванні водна-салявога балансу ў арганізме, падтрымлівае тонкія біялагічныя механізмы натрый-каліевага абмену. Іоны натрыю і хлору адыгрываюць ключавую ролю ў такіх працэсах як правядзенне нервовых імпульсаў, выпрацоўка салянай кіслаты ў страўніку, рэгуляцыя артэрыяльнага ціску і нармалізацыя росту мышачнай і касцявой тканак. Акрамя таго, NaCl — незаменны «ўдзельнік» многіх сучасных вытворчасцяў. Перш за ўсё, вядома, харчовых — гэта адзін з самых універсальных узмацняльнікаў смаку для большасці страў. Але таксама соль неабходная ва ўсіх тэхналагічных працэсах, дзе патрабуецца змякчэнне вады. Соль ужываюць у сельскай гаспадарцы, медыцыне, хімічнай прамысловасці. Але як для здароўя чалавека, так і для захавання тэхналагічных працэсаў важна, каб кухонная соль не ўтрымлівала нічога, акрамя солі. 40 % хлору і 60 % натрыю, без старонніх прымешак настолькі, наколькі гэта наогул магчыма. Ну а смак у якаснай солі павінен быць просты салёны, без горкачы ці кіслінкі. Менавіта такую прадукцыю выпускае прамысловы гігант ААТ «Мазырсоль».

ЭТАЛОН ЧЫСЦІНІ

Буйным заводам па вытворчасці солі важна мець сваю надзейную сыравінную базу. У «Мазырсолі» прыроднае радовішча знаходзіцца за тры кіламетры ад асноўнай вытворчасці. Сёння ў прадпрыемства 10 дзеючых свідравін, адкуль здабываецца саляны расол.

Галоўны тэхнолог Пётр ГАПІЕНКА: «Чысціня нашай солі – 99,7%».

І тут, мабыць, варта звярнуцца да гісторыі знакамітага брэнда. Калі ў 1982 годзе ў Мазыры пачаў працаваць новы завод па вытворчасці вакуум-выварной солі, і тэхналагі, і спажыўцы адзначылі чысціню крышталя, які вырабляўся тут (а гэта і бездакорна салёны смак, і эканамічны расход). За мазырскую соль пакупнікі тады «галасавалі рублём» па ўсім СССР. А дзякуючы сучасным тэхналагічным рашэнням першапачаткова высокая якасць мазырскай прадукцыі ўзрасла, прадпрыемства асвоіла новыя магутнасці і новыя віды прадукцыі.

— Сучасная вытворчасць солі — гэта замкнёны цыкл: па сутнасці, мы бачым толькі канчатковы прадукт, усе тэхналагічныя працэсы праходзяць у закрытых аб'ёмах і рэгулююцца дакладнымі прыборамі, — тлумачыць **галоўны тэхнолаг ААТ «Мазырсоль» Пётр ГАПІЕНКА.** — Соль з прыроднага пласта падымаецца на паверхню ў выглядзе насычанага воднага раствору. Для гэтага ў свідравіну запампоўваецца вада пітной якасці. Яна насычаецца соллю і пад ціскам падымаецца наверх. З пляцоўкі расолапрамысла па трубах расол паступае на завод, дзе пазбаўляецца непатрэбных прымешак — солей кальцыю і магнію (якія, напрыклад, можна ўбачыць у чайніках у выглядзе накіпу). І ўсё гэта, паўтаруся, адбываецца ў закрытым цыкле — у трубаправодах, рэзервуарным парку, адстойніках. Ачышчаны расол паступае ў выпарныя сістэмы, частка з якіх працуе пад ціскам, а частка — у рэжыме вакууму. Там мы атрымліваем згушчаную суспензію. Суспензія трапляе ў цэнтрыфугу, дзе за кошт цэнтрабежнай сілы стрчвае непатрэбную ваду.

На выхадзе з цэнтрыфугі, распавядае спецыяліст, вільготнасць прадукту складае 2-3 %. Далей амаль гатовая соль паступае ў «печы» — сушыльныя ўстаноўкі, дзе яе сушаць гарачым паветрам пад вялікім ціскам. Прайшоўшы ўсе этапы, ужо цалкам гатовая чыстая, экалагічная, якасная соль паступае ў фасовачны цэх.

— Прадукцыя ААТ «Мазырсоль» належыць да класа «экстра», то-бок яна максімальна чыстая і адпавядае еўрапейскім стандартам якасці. Паводле дакументаў, чысціня нашай солі складае 99,7 %, але на практыцы мы трымаем узровень чысціні прадукту 99,8-99,9 %.

Дададзім, што менавіта смак солі «экстра», звыклай для сучаснага чалавека кухоннай солі, у поварачы лічыцца эталонам — ён чысты і салёны. Перасаліць стравы такой соллю больш складана, чым любой іншай.

У САЛЬНІЦЫ, ГРАНУЛАХ, ТАБЛЕТКАХ...

Сёння з цэхаў ААТ «Мазырсоль» выходзіць больш за 100 найменняў прадукцыі. Гэта і знаёмая кожнаму айчыннаму спажыўцу кухонная соль «Экстра», і соль ёдаваная, і «Беларуская» — вываранная соль з дадаваннем каменнай.

Намеснік генеральнага дырэктара па камерцыйных пытаннях Грыгорый КАДОЛ: «80 % аб'ёму прадукцыі ААТ «Мазырсоль» ідзе на экспарт у больш чым 15 краін блізкага і далёкага замежжа».

Прадпрыемства працуе на ўнутраны рынак і пастаўляе прадукцыю на экспарт.

— У папулярнасці гэтага прадукту адыграла ролю звычка нашых пакупнікоў, якая склалася на працягу дзесяцігоддзяў, — тлумачыць **намеснік генеральнага дырэктара па ідэалогіі і сацыяльным развіцці Таццяна ВІТКОЎСКАЯ.** — Памятаеце, калісьці нашы мамы і бабулі куплялі каменную соль у папяровых пакетах — іншай проста не было ў продажы? З тых часоў у старэйшага пакалення існуе думка, што каменная соль больш падыходзіць для засолкі і кансервавання. Хоць на самай справе яна адрозніваецца, па сутнасці, толькі больш буйным памолам, а таксама меншай ступенню ачысткі ад прымешак. Ідучы насустрач пажаданням пакупніка, мы распрацавалі адзін з самых папулярных нашых прадуктаў — соль «Беларускую», сумесь «экстры» і каменнай солі.

Таксама ў партфелі прадпрыемства — соль грануляваная для пасудамыечных машын (засцерагае награвальныя элементы ад утварэння вапнавых адкладаў, тым самым падаўжаючы тэрмін службы бытавой тэхнікі), соль таблетіраваная і соль грануляваная для водападрыхтоўкі ў прамысловых і бытавых сістэмах ачысткі, пасолачна-нітрытная сумесь для патрэб мясаперапрацоўчай прамысловасці, марская соль. Соль розных відаў выпускаецца ў рознай фасоўцы — ад звыклых поліэтыленавых упаковак да вытанчаных сальнічак, ад 250 г для ўжывання на кухні да тоны для прамысловага выкарыстання.

— У апошні час у нас змянілася канцэпцыя ўпакоўкі, — адзначае суразмоўніца. — Мы паступова сыходзім ад звычайнай поліэтыленавай фасоўкі: яе нязручна выкарыстоўваць, соль гаспадыням даводзіцца кудысьці перасыпаць. Новую поліэтылен-прапіленавую ўпакоўку дастаткова проста адкрыць, і яна будзе прыгожа стаяць у вас на кухні. Перасыпаць з яе соль у сальнічку не трэба, яе зручна выкарыстоўваць, і ў інтэр'ер кухні яна цалкам упісваецца.

Сучасная ўпакоўка, як і найвышэйшая ступень ачысткі мазырскай солі, сталі магчымыя дзякуючы маштабнаму тэхнічнаму пераснашчэнню прадпрыемства (яно распачалося ў 2014 годзе). Шэсць гадоў таму ў яго цэхах завяршылася мадэрнізацыя шэрагу ключавых участкаў, былі ўстаноўлены новыя лініі. А нядаўні, самы апошні набыток завода — фасовачныя лініі ў цэху фасоўкі і затарвання (цэх № 3), вынік супрацоўніцтва расійскай і нямецкай кампаній.

— Мы прынялі гэтую лінію ў эксплуатацыю ў лістападзе мінулага года, — расказвае Пётр Гапіенка.

Тут праводзіцца фасоўка і ўпакоўка, пачынаючы ад пакета і заканчваючы поўнай палетай, якая адразу можа паступаць у гандлёвую залу крамы. Пры гэтым абслугоўваннем тэхналагічных ліній займаюцца спецыялісты прадпрыемства — узровень прафесіяналізму супрацоўнікаў завода-гіганта дазваляе.

— У цэх нумар тры соль паступае ў выглядзе сыпкага прадукту, — працягвае галоўны тэхнолаг. — Любыя пераўтварэнні, якія з ёй адбываюцца, маюць месца толькі ў гэтым цэху. Уяўленне дабаўкі ёду, атрымання салільна-нітрытнай сумесі (яна выкарыстоўваецца толькі для вытворчых патрэб мясной прамысловасці, у рознічным гандлі яе няма) і гатак далей.

Дарэчы, у хуткім часе прадпрыемства адновіць вытворчасць і лінейкі ўласных прыпрай.

— У нашых найбліжэйшых планах — шырокі асартымент прыпраў: універсальных, для сала, для спагеці і бульбы, для розных відаў мяса. Нашы прыправы — цалкам натуральныя: толькі соль, рэзкія травы, спецыі. Ніякіх араматызатараў, фарбавальнікаў, кансервантаў, — падкрэслівае Таццяна Віткоўская.

ПЫТАННІ ГЕАГРАФІІ

Чаму пры такім складаным тэхналагічным працэсе соль каштуе для спажыўца капейкі? Уся справа ў масавасці прадукту, у велізарных аб'ёмах. «Мазырсоль» працуе ў кругласутачным рэжыме. Магутнасць толькі фасовачнай расійска-нямецкай лініі — 140 тон на суткі. А ў цэлым на суткі заход выпускае 2400 тон солі (100 тон у гадзіну). Яго вытворчыя магутнасці — 480 000 тон солі за год. І нават у цяперашніх няпростых эканамічных умовах прадпрыемства працуе з поўнай загрузкай, і пры гэтым яго склады практычна пустыя — усё сыходзіць літаральна «з калёс».

Трэба сказаць, што ААТ «Мазырсоль» сумесна з іншым «салявым гігантам» — ТАА «Беларуськалій» — закрывае больш за 99 % унутранага спажывання солі ў нашай краіне. Пры гэтым на ўнутраны рынак накіроўваецца ўсяго 20 % аб'ёмаў выпускаемай у Мазыры солі. 80 % — гэта экспарт у больш чым 15 краін блізкага і далёкага замежжа.

Гібкая палітыка прадпрыемства дазваляе задавальняць попыт і хутка перафарміраваць рынкі, распавялі на ААТ «Мазырсоль».

— Соль, якая выпускаецца нашым прадпрыемствам, цалкам канкурэнтаздольная, — гэта ўзровень чысціні нямецкай солі. А суадносіны цаны і якасці ў нас нават вышэйшыя, чым у Еўропе, — падкрэслівае **намеснік генеральнага дырэктара ААТ «Мазырсоль» па камерцыйных пытаннях Грыгорый КАДОЛ.**

Што датычыцца рынкаў збыту, то геаграфія паставак не запатрабавала кардынальнага перагляду, адзначаюць на ААТ «Мазырсоль». Заслужаная за доўгія гады рэпутацыя сёння спрацоўвае на прадпрыемства, і розныя кампаніі па-ранейшаму выбіраюць «Мазырсоль» у якасці пастаўшчыка. Чысціні мазырскай солі даверяюць лідары харчовай вытворчасці і прамысловасці па ўсім свеце. Пастаянна развіваючыся, кампанія пралануе рынку сучасныя, запатрабаваныя прадукты. Так, таблеціраваная соль або салільна-нітрытная сумесь маюць значны экспартны патэнцыял.

— Асноўным рынкам збыту ў нас была і застаецца Расійская Федэрацыя, дзе мы апошнім часам нарошчваем сваю прысутнасць, — распавядае Грыгорый Кадол. — Пэўны рост ёсць на традыцыйных для нас рынках Казахстана і Кыргызстана, іншых краін СНД. Сёння стратэгія нашага прадпрыемства — выхад на новыя рынкі, у першую чаргу Паўднёва-Усходняй Азіі і Кітая.

Шмат у чым давер айчынных і замежных партнёраў да мазырскай прадукцыі звязаны з тым, што бяспечнасць для здароўя спажыўца — тая якасць, якую ААТ «Мазырсоль» лічыць асноватворнай.

— Высокія спажывецкія характарыстыкі нашай прадукцыі забяспечваюцца інтэграванай ва ўсе вытворчыя працэсы сістэмай кіравання якасцю, атэставанай стандартам ISO 9001, — падкрэслівае намеснік дырэктара па ідэалогіі. — Кантроль за якасцю прадукцыі ажыццяўляецца акрэдытаванай лабараторыяй прадпрыемства на кожным этапе ве вытворчасці.

ЧАЛАВЕЧЫ ФАКТАР

Сучасныя вытворчыя памяшканні, бяспечныя ўмовы працы, дастойная заработная плата і выдатны сацыяльны пакет — усё гэта робіць працоўную дзейнасць на ААТ «Мазырсоль» прывабнай і дапамагае падтрымліваць высокі ўзровень прафесіяналізму і згуртаванасці калектыву.

Сёння на прадпрыемстве працуе 961 супрацоўнік (больш чым на 60 % калектыў мужчынскі), і кіраўніцтва кампаніі з задавальненнем кажа аб найвышэйшым узроўні прафесіяналізму сваіх работнікаў.

— Завод падтрымлівае маладых спецыялістаў, дае магчымасць развівацца і шанц паказаць сябе, — распавядае **аператар цэха № 3 Дзяніс НОВІКАЎ.** — Працую тут ужо 10 гадоў. Прыйшоў вучнем з другім разрадам, на працягу года атрымаў трэці, яшчэ праз два гады — чацвёрты, і ўжо сем гадоў маю пяты разрад.

Дзяніс кажа, што адчувае гонар за сваё прадпрыемства.

— Для свайі сям'і заўсёды купляю толькі мазырскую соль, — адзначае ён. — Таму што ўпэўнены ў яе якасці. У плане якасці і бяспекі ў нашай прадукцыі ўсё ў парадку.

Нягледзячы на кругласутачны рэжым работы завода — 24 гадзіны ў суткі, 7 дзён на тыдзень — уладкавацца на прадпрыемства няпроста: адтоку кадраў няма, як і недахопу жадаючых працаваць у яго цэхах. І нядзіўна: сярэдняя зарплата на «Мазырсолі» — 2,3 тыс. беларускіх рублёў.

— У нас вялікая канкурэнцыя на адно рабочае месца — у штат трапіць складана, — падкрэслівае суразмоўнік.

Не раз калектыў ААТ «Мазырсоль» станавіўся лаўрэатам прэміі ўрада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці, а яго прадукцыя па праве перамагала ў конкурсе «Найлепшыя тавары Рэспублікі Беларусь». Брэнд «Мазырсоль» неаднойчы заваёўваў ганаровае званне «Брэнд года», мазырская соль паднімалася на п'едэстал гонару конкурсаў «Народная марка Беларусі» і «Прадукт года». Па выніках работы за 2021 год, ААТ «Мазырсоль» атрымала першынство ў намінацыі «Найлепшая прамысловая арганізацыя» Мазырскага раёна і занесена на Дошку гонару Гомельскай вобласці. І гэта — вынік не толькі сучасных тэхналагічных рашэнняў, але і плён чалавечага капіталу прадпрыемства: прафесіяналізму супрацоўнікаў на ўсіх узроўнях і вытворчых участках. Менавіта дзякуючы суладнай рабоце калектыву заводу ўдаецца не проста ўтрымліваць свае пазіцыі, але і ўпэўнена рухацца наперад.

Аператар лініі харчовай прадукцыі Дзяніс ГНЯДЗЬКО кантралюе якасць фасоўкі солі.

УНП 400087365

Матэрыялы падрыхтавалі Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ, Алена ДАЎЖАНОК. Фота Лізаветы ГОЛАД.

ЛАНДШАФТ ПАМЯЦІ: ТЭМА ГЕНАЦЫДУ Ў БЕЛАРУСКІМ МАСТАЦТВЕ

УСПАМІНАЦЬ ЦЯЖКА, ЗАБЫЦЬ НЕМАГЧЫМА

Л. Рублеўская: Думаю, няма сям'і на Беларусі, якая не мае сваіх трагічных гісторый пра перажытае ў час нямецкай акупацыі... Пераглядаю відэа, дзе мая мама, яшчэ жывая, распавядае выхаванцам дзіцячага дома, якія да яе прыйшлі на 9 Мая, пра вайну. Як карнікі падзялілі жыхароў вёскі Люці — жанчын, мужчын і дзяцей асобна... Кагосьці, як маю бабулю, выбралі, каб адправіць у канцлагер. Мая мама падбегла да свайго дзядулі Максіма, немец яе адштурхнуў... Дзядуля заступіўся, а карнік узяў аўтамат і як дасць дзеду па спіне... Дзядулю Максіма Часлаўскага, які дапамагаў партызанам, спалілі ў той адрыне... Шэсць чалавек з нашай сям'і там згарэла. Так, шмат хто мог распавесці падобныя гісторыі. Але ці адразу яны перайшлі ў паўнавартасныя мастацкія творы?

Г. Левіна: Так, для майго бацькі яго манументальныя праекты на тэму вайны былі заснаваныя на яго асабістых перажываннях. Калі казаць пра беларускае мастацтва, многія з мастакоў, скульптараў, хто перажыў вайну, хто ваяваў, па-свойму, вельмі па-рознаму, выказвалі свае ўспаміны. Бацька змог свае веды аб трагедыі Беларусі вывесці нават за межы Беларусі.

Н. Усава: Я, напрыклад, ведаю мастакоў, якія не любілі ўспамінаць вайну. І цяпер часта людзі гавораць, што іх бацька, дзед не любілі ўспамінаць пра вайну. Вельмі цяжка. І многія мастакі стараліся сысці ад гэтай тэмы, таму што гэта абуджала вельмі балючыя ўспаміны. Але сысці ад гэтага было немагчыма. Напрыклад, Міхаіл Чэпік, франтавік, якога з-за кантузіі пераклі працаваць санітарам, дзе ён наглядзеўся ўсякага, сыходзіў ад баталістыкі, крывавых сцэн у партрэты ветэранаў, выявы помнікаў... А вайну не выяўляў, ці рабіў тое сімвалічна. А на другім канцы — Міхаіл Савіцкі з яго цыклам «Лічбы на сэрцы», які адкрыта выяўляў смерць, пакуты, ахвяр, так натуралістычна, што некаторыя людзі страчаюць прытомнасць на яго выставах, настолькі гэта эмацыянальна ўздзейнічае.

Л. Р.: Я памятаю, як гучалі меркаванні: навошта так проста лінейна, натуралістычна — трупы, катаванні...

Н. У.: Два такія полюсы... А паміж імі вельмі шмат карцін на ваенную тэму. Найчасцей раскрывалася тэма партызанская, што натуральна для Беларусі, краіны-партызанкі... А вось выяўленне пакуты людзей — гэтая тэма не надта шырока віталася да з'яўлення кнігі Алеся Адамовіча, Уладзіміра Калесніка і Янкі Брыля «Я з вогненнай вёскі». У асноўным ваеннае мастацтва было трыумфальным.

Г. Л.: У выяўленчым мастацтве, магчыма, гэта і так, але раскасаць пра пакуты можна не толькі ў паказе фактаў пакутў. У комплексе «Хатынь» пакута паказаная не літаральна.

Н. У.: Так, там няма выявы чалавека, ахопленага полымем...

Г. Л.: Хоць можна было пайсці гэтым шляхам. Але тут увесь прынцып творчасці Леаніда Левіна — прачытанне вайны на ўзроўні эмпатыі, спачування, суперажывання. Бацька разбураў стэрэатыпы.

Л. Р.: Мы эсцы нядаўна, дарэчы, былі ў Красным Беразе, дзе знаходзіцца мемарыял памяці дзецям-ахвярам Вялікай Айчыннай вайны, спраектаваны Леанідам Левіным на месцы дзіцячага донарскага канцлагера. Ездзілі ўсёй сям'ёй... Мемарыял уразіў тым, наколькі ён светлы... Дзіцячыя малюнкі, белы колер стылізаваных пустых партаў, шмат паветра, працятага сонцам... Якраз быў сонечны дзень. Побач — яблыневы сад... Уражальны кантраст, калі ведаеш, што намсамрэч тут адбывалася: у маленькіх вязняў выкачвалі кроў для нямецкіх параненых. Там трэба пабываць... Убачыць цацкі, якія прыносяць і кладуць да ног бронзавай дзяўчынкі... Зразумела і зусім маленькім, і дарослым.

Г. Л.: Карціны вайны, якія мой бацька запомніў са свайго дзяцінства, пакінулі яму вельмі шмат розных пачуццяў... Менавіта розных. Не толькі страшных. І ўспамін пра смак кавуна на дзень нараджэння, які мама яму дала. І ўспамін, як хавалі маму, калі жылі бежанцамі ў Кіргізіі. У бацькі былі вельмі абвостраныя адчуванні гэтай тэмы. Ён не мог, скажам, паставіць акну скульптуру дзяўчынкі, пра якую вы згадалі... Ён быў рэжысёрам праспекту, што распавядае пра вайну. Дарэчы, з'яўленне мемарыяла

(Заканчэнне. Пачатак на 1 стар.)

Хатыні спарадзіля ўсплёск з'яўлення іншых твораў у самых розных жанрах. Пісаліся вершы, песні, оперы... Стварэнне архітэктурнага ансамбля ў Хатыні — больш, чым увекавечанне памяці пра адну карную аперацыю ў дачной беларускай вёсцы...

Л. Р.: Традыцыя ўвекавечання памяці загінулых — агульначалавечая. Я нават выкарыстала ў адным са сваіх раманаў той факт, што ў 1918 годзе, пасля перамогі ў Першай сусветнай вайне, у Францыі было вырашана ўзвесці трыццаць тысяч помнікаў загінулым. І ўзвялі! Па ўсёй краіне... З іншага боку, магчыма, пабеднае прайсці нейкая часавая адлегласць, каб адбылося мастацкае асэнсаванне трагедыі? Згадаць літаратуру — знакамітая лейтэнанцкая проза, з усёй праўдай пра вайну, з'явілася ў шасцідзясятых... Хоць нараджаліся падобныя творы і непасрэдна ў час вайны. Згадаць хоць бы апавяданне Янкі Маўра «Завошта?» пра лёс сына Міхася Лынькова, якога разам з маці знішчылі ў канцлагеры... Ці апавяданне таго ж Міхася Лынькова «Васількі», пра забітага фашыстамі хлопчыка Мікопку — пісьменнік напісаў яго ў 1942-м, не ведаючы яшчэ пра лёс сваёй сям'і.

ЗВАНЫ ХАТЫНІ, МАЎЧАННЕ ЯМЫ

Г. Л.: Комплекс Хатыні зрабіўся ўзорам, даў кірунак. Нават у сучасным манументальным мастацтве... Мы, праязджаючы па новых аб'ектах, бачым цытаванне з таго мемарыяла, можа быць, нейкіх элементаў, фактур...

Л. Р.: Так, з'яўіўся наймагутнейшы вобраз «званы Хатыні», які стаў магістральным, і зразумела ўжо, што ён застанецца. Гэтак жа, як вобраз «вогненнай вёскі».

Г. Л.: У 1970-х шмат было асэнсавання ў графіцы...

Н. У.: Так, напрыклад, Васіль Шаранговіч тады стварыў цэлы графічны цыкл, прысвечаны Хатыні. Выдатная графіка. Як распавядала яго дачка Наталля, ён хлопчыкам перажыў вайну і запомніў пах гарэлага мяса ў спаленых вёсках, які яму не даваў спакою ўсё жыццё. Ён не мог есці шашлыкі, сядзець каля вогнішча... І таму, калі патралеў у мемарыял «Хатынь», зрабіў вельмі моцныя, вельмі экспрэсіўныя рэчы. Сёння мы іх выставілі... Вельмі ўражвае. Чорны, чырвоны, белы, шэры колеры... Мяне ўразіла яшчэ і кніга Леаніда Левіна пра Хатынь. Ён, дарэчы, вельмі добры пісьменнік. Ён апісвае, як выйшаў да іх гэты старэц, які выжыў у Хатыні, Камінскі. Распавёў усё, як ён памятаў. І вось той эмацыянальны запал Левін і калегі Градаў і Жанковіч здолелі не толькі адчуць самі, але і перадалі скульптару Селіханаву...

Г. Л.: Помнікі, якія з'явіліся ў першыя гады пасля вайны, — простыя абеліскі ці ўкленчаныя салдаты, не кажучы ўжо, што гэта часта былі тыповыя праекты, для могілак — такой была работа скульптара. А ў Хатыні ўсё іначай, скульптура робіцца часткай асяроддзя, часткай ландшафту памяці. Тое самае і ў мемарыяле ў Шунеўцы, і ў мемарыяле «Прарыў» ва Ушачах... І ў мінскай Яме, на месцы расстрэлу яўрэяў гета.

Л. Р.: Калі ўжо загаварылі пра Яму... Мяне прыводзілі туды мая мама. Мне было годзікаў пяць... Але ўрэзалася ў памяць на ўсё жыццё. Там яшчэ нічога не ўпарадкавалі... Не памятаю дакладна, ці ляжалі кветкі, ці стаяў той помнік, што ўстанавілі ў 1946-м, адзіны на тэрыторыі СССР помнік з яўрэйскімі надпісамі, якога афіцыйна не існавала. Здаецца, усё-такі стаяў. Невялічкі такі, сціплы... Пра тое месца не казалі. Мама мяне прывяла, распавяла, што тут здарылася. Як цяпер памятаю... Як я стаяла ў гэтай яміне, нада мной схілы, пакрослыя травой, здавалася, і прыцемак... І для мяне гэта таксама быў адзін вялікі мемарыял, які назаўсёды ўрэзаўся ў маю дзіцячую памяць. Мама расказвала, як сюды згналі тысячы людзей, у тым ліку дзетак. Што іх тут забілі, яны тут ляжаць... Дарэчы, пасля мне з Віталём Скалабанам давялося рыхтаваць матэрыял на архіўных дакументах, як змагаліся ў 1970-х за стварэнне ў Яме мемарыяла. Як старых людзей, якія тады прыходзілі з кветкамі, праганялі. І тое, што сёння гістарычная справядлівасць адноўленая, трэба цаніць і працаваць на захаванне памяці. Бо колькі тых сведкаў засталося? Я вельмі ўдзячная сваёй маме, што яна паспела мне многае распавесці.

Г. Л.: Так, сведкаў засталося мала. А для сучаснага пакалення мноіія словы трэба расшыфроўваць. Таму, вядома, трэба захаваць тое, што зроблена, і шукаць новыя формы, у тым ліку й манументальным мастацтве, як распавесці пра тыя падзеі. Але гэта павінны рабіць тыя, у каго ёсць патрэба, бо тут не можа быць кан'юнктуры, не можа быць маны, надумнасці. Распавед пра вайну мусіць быць толькі шчыры.

Л. Р.: Сёння гэта і ёсць вялікая небяспека — што стане афіцыёзным, перастане ўздзейнічаць на душу так, як павінна. Наш унучак Косцік ездзіў з намі ў мемарыял Красны Берег... Мама вазіла мяне на могілкі ў вёску Бор, дзе пахавалі астанкі спаленых жыхароў вёскі Люці. Помнік быў сціплы, белены, з шыльдачкай з прозвішчамі... Але мы ўсёй сям'ёй напярэдадні 9 Мая самі рабілі папяровыя кветкі, прыехаўшы ў вёску, хадзілі па дзераэу ў лес, каб упыргожыць вянок... І ўсё гэта пад расповеды маці і бабулі пра вайну. Гэта зусім іншае ўспрыняцце гістарычнай памяці...

Н. У.: У маі ў Палацы мастацтва дзейнічала выстава, прысвечаная Вялікай Айчыннай вайне. Перад ёй адбыўся круглы стол, на якім мы абмяркоўвалі тэму той вайны ў сучасным мастацтве. І заслужаны дзеяч мастацтваў Уладзімір Уродніч згадаў, што як толькі наступіла перабудова і зніклі дзяржаўныя заказы на ваенную тэму, тут жа гэтая тэма перастала быць магістральнай, верныя ёй засталіся толькі мастакі суполкі

«Традыцыя» і Студыя ваенных мастакоў пры Міністэрстве абароны. А сённяшняе маладое пакаленне мастакоў рэдка звяртаецца да тэмы вайны. Уладзімір Уродніч лічыць, што гэта няправільна, што трэба аднавіць дзяржаўныя заказы на творы ваеннай тэматыкі.

Г. Л.: Магчыма, у выяўленчым мастацтве і так. Але, наадварот, 1990-я ў манументальным мастацтве сталі росквітам творчага патэнцыялу скульптараў і архітэктараў у адлюстраванні ваеннай тэматыкі. Згадаць той жа Красны Берег...

Н. У.: Але ж гэта дзяржаўны заказ! Скульптар не будзе проста так працаваць.

Г. Л.: На Красны Берег не было заказу, пакуль не было прапановы. Ён сам спачатку з'явіўся праект... Яго ніхто не заказваў. Гэтак жа, як і мемарыял у Яме. Гэта была ўнутраная патрэба архітэктара і былых вязняў Мінскага гета. І мы цяпер з Аляксандрам Шапо зрабілі праект мемарыяла для Вілейкі — таксама па ўласнай ініцыятыве. 6 мая прайшла грамадская дыялогавая пляцоўка па абмеркаванні дадзенага праекта.

Л. Р.: А што за праект?

Г. Л.: У Вілейцы некалькі месцаў знішчэння яўрэяў. У адным з іх спалілі 130 чалавек. Побач ёсць скверык, які горад прапанаваў для стварэння мемарыяла ў памяць пра загінулых, а таксама ў гонар Праведнікаў сусвету Вілейшчыны і Супраціўлення. То-бок гэта будзе прастора памяці і архівам, і Супраціўленню, і праведніцтву, і расповед пра гісторыю горада. Мне ўвогуле падабаецца працаваць з лакальнымі ініцыятывамі, а не па заказах. Калі адчуваеш, як людзям на месцах гэта неабходна. Хоць, вядома, у такіх выпадках фінансаванне — заўсёды дыялогае пытанне. Сёння, на мой погляд, ёсць небяспека, што расповед пра ваенныя падзеі ператворыцца ў стварэнне «гранітных спаронак». Будуць шыльдачкі і дошкі. Гэта таксама добра і важна, але мы ўсё-такі кажам пра фарміраванне памяці ў прасторы. Асабліва тое важна для рэгіёнаў, як мы, напрыклад, зрабілі ў Глуску...

Н. У.: Ну дык а што задумалі ў Вілейцы?

Г. Л.: Комплекс... Квадратная лаўка, частка яе нібыта спаленая. Кожны, хто прыйдзе, зможа сесці на гэтую лаўку і праз абпаленую менору паглядзець на тую лазню, у якой спалілі людзей. Лаўка роздумаў. Будзе прысада Праведнікаў з гісторыямі выратавання. Будзем ужываць новыя тэхналогіі, QR-коды...

ПОШУКІ, ТРАДЫЦЫІ І... СТЭРЭАТЫПЫ

Л. Р.: Я рабіла на матэрыялах БДАМЛіМ артыкул пра гісторыю стварэння кнігі «Я з вогненнай вёскі...». Як аўтары — Адамовіч, Брыль і Калеснік — ездзілі па Беларусі і фактычна натыкляліся інфаркты, выслухоўваючы сведкаў. І калі кніга выйшла, не ўсе рыняліся ўчытаць, не страшныя падрабязнасці. Людзі ж распавядалі, як было — часам расстрэльвалі, палілі свае ж, паліцаі, а немцы толькі камандавалі... Часам хтосьці з нямецкіх ваенных праяўляў міласэрнасць... Зноў жа — савецкі чалавек мусіў выглядаць змагаром, а не безабаронны аховяран, ды яшчэ якая плача, просіць літасці. Народ хацелі бачыць на пастаменце.

Н. У.: То-бок мусіў быць помнік народатрыумфатара...

Л. Р.: Алесю Адамовічу давялося далей ірваць сэрца, абараняючы іх канцэпцыю.

Л. Г.: У тым і сіла мастака, што ён выцягвае тыя стрэмкі, якія прыносяць боль... Гэта таксама балюча, але пасля наступае палёгка, калі мы пачынаем гаварыць. Вось Хатынь зрабілі, і бацька піша — тыя, хто не вярнуўся ў свае спаленыя вёскі, адчулі, што іх боль, іх згуба, афіцыйна прызнаныя... Час пабіенне нарадзіць мастакоў — няважна, у якім відзе мастацтва: які раскрые яшчэ не раскрыты сюжэт аб вайне. Такіх тэм, мне здаецца, вельмі і вельмі шмат. Магчыма, пра іх і кажуць, але з пункту гледжання мастацтва яны не прагучалі. Вось Хатынь — прагучала... Красны Берег, тэма дзяцей-ахвяр вайны прагучала. Яма прагучала.

Л. Р.: Народны мастак Іван Якімавіч Міско прапаноўвае ўстанавіць помнік удовам вайны. Ён неадноўчы пераказваў мне канцэпцыю: «Такі помнік неабходны, ён паказаў бы тэму вайны ў новым ракурсе, паспрыяў бы выхаванню ў молядзі гістарычнай памяці, бо ў кожным родзе былі жанчыны, якія страцілі мужоў, братоў, сыноў... І кожны зможа пазнаць у такім помніку сваю маці, бабулю, прабабулю».

Г. Л.: Вельмі складаны быў лёс мемарыялізацыі Трасцянца. Розныя падыходы былі да мемарыялізацыі, дыскусіі...

Н. У.: Осіп Цадкін у 1953 годзе зрабіў скульптуру «Зруйнаваны Ратэрдам». Гэта проста скульптура, без арганізаванай прасторы. Заклік да нябёсаў. Дэфармаваная выява чалавека з вырваным сэрцам. І яна прагучала на ўвесь свет. Ён, напэўна, першы падобным чынам трактаваў тэму... Помнік зруйнаванаму гораду. Хоць, як нам бачыцца, нідэрландскія гарады былі зусім не так зруйнаваныя, як беларускія. Надзя Хадасевіч-Лежэ, калі прыязджала з Францыі ў расляваную Беларусь і чула, што яе маці падчас вайны жыла ў нейкай нары, выкапаной у зямлі, — не магла гэтага ўявіць,

паверыць... Бо Парыж у час вайны — гэта зусім іншыя ўмовы. Там працавалі кафэ, паказвалі кіно... Так, была небяспека. Але каб людзі жылі, як звяры, закопваючыся ў зямлю, таму што ўсё было знішчана, — Надзя Лежэ гэтага не разумела. Калі бачыш выявы зруйнаванага Мінска... Больш варта ставіць помнік не зруйнаванаму Ратэрдаму, а зруйнаванаму Мінску.

Л. Р.: Цікавая ідэя... Мая мама, дарэчы, з бабуляй дзесь у 1946-м садзілі дрэвы каля Опернага тэатра... І пра руіны я чула. Але пакуль не ўбачыла фота, не ўяўляла.

Н. У.: У Сталінградзе пакінулі зруйнаваны дом — як помнік... А ў Ленінградзе на адным з дамоў на Неўскім праспекце — аўтэнтычны надпіс «Гэты бок вуліцы пры артабстрэле найбольш небяспечны». Гэта геніяльная ідэя.

Г. Л.: Застаўся ў якасці мемарыяла разбураны французскі Арадур, горад-мемарыял.

Н. У.: Часам трэба штосьці пакінуць некранутым, каб было яскравае ўяўленне, як гэта выглядае — вайна, разбурэнні...

Г. Л.: Але натуральным было і тое, што пасля вайны хацелася ўсе руіны знесці і пачаць усё адноўляць. Натуральнае пачуццё чалавека, які страціў шмат і хоча працягваць жыць.

ПАРАНЕНАЯ КУЛЬТУРА

Л. Р.: Надзея, а па якім прынцыпе адбіраліся работы для выставы ў мастацкім музеі пра генацыд?

Н. У.: Па прынцыпе найярчэйшага выяўлення пакут народа. Гэта народныя мастакі — Паплаўскі, Шаранговіч і Савіцкі, і графіка Рана пра Мінскае гета.

Г. Л.: А ёсць жа, напэўна, мастакі, чые карціны пра вайну знаходзяцца па-за канцэптсам, якія раней не выстаўляліся...

Н. У.: Так, Шчамялёў, напрыклад, ужо ў 1974 годзе намалявай карціну «Палявы трыбунал. Апраўданне». Гэтая тэма нікім не падымалася. Ён сказаў, што напісаў карціну на падставе сваіх успамінаў і не збіраўся яе прадаваць. Толькі ў 2005 годзе Нацыянальны мастацкі музей набыў гэты ўнікальны твор.

Л. Р.: Значыць, будуць і яшчэ адкрыцці... Але і незваротныя страты. З якім шчымлівым пачуццём чытаеш трохтомнік «Скрыжалі памяці», дзе забраныя творы пісьменнікаў, што загінулі ў час вайны. Колькі выдатных твораў мы страцілі...

Н. У.: Так, пакутавалі людзі, але пакутавала і культура. І гэта таксама важны аспект. Нядаўна я пачала працаваць над артыкулам пра страты культуры ў гады вайны. Гэтыя страты зафіксаваныя. У 1947 годзе ўсім установам культуры загадалі напісаць, што страчана, і ацаніць. І ў нас ёсць гэтыя спісы. Яны агромністыя. Як ні дзіўна, яны не атрымалі шырокага распаўсюджання і дасюль не прааналізаваныя як след. І на адкрыцці выставы пра генацыд мы задумаліся, што трэба пазначыць у нашай экспазіцыі творы, якія ў час вайны былі страчаныя і вярнуліся, хоць і «параненыя»... Усяго іх каля 500, шостая частка збору. Дык вось, я высвятляю, што з 223 карцін калекцыі рускага жывапісу, якая ў нашым музеі была ў 1941 годзе, вярнулася 26 твораў. Выпадкова чырвонаармейцы знайшлі схованка пад Кёнігсбергам... А калі чытаеш, што было вывезена, што загінула, ці засталося, мабыць, дзесьці, пайшло ў іншыя музеі... Разумееш, як гэта жахліва. Ад калекцыі даваеннага беларускага мастацтва ў 957 адзінак мастацтва засталіся лічаныя творы... А абразы, а слуцкія паясы... А крыж Ефрасінні Полацкай!

Л. Р.: Здаецца, на гэтую тэму ўжо столькі даследаванняў, а крыж вярнуць не могуць...

Н. У.: Дарэчы, я прачытала дакумент, у якім дырэктар Магілёўскага музея І. С. Мігуліна піша ў 1939 годзе ў ЦК, крытыкуючы рашэнне стварыць у Мінску карцінную галерэю. Маўляў, нашто канцэнтраваць там усе экспанаты, абдзяляючы рэгіёны, а Мінск жа знаходзіцца ў некалькіх кіламетрах ад граніцы! І прапануўваў усё гэта перавезці ў Магілёў. Нагадаю, што тады граніца з Заходняй Беларуссю, якая знаходзілася пад уладай Польшчы, праходзіла каля Мінска. Мігуліна не паслухалі... Але ўсё-такі некаторыя рэчы, самыя цікавыя, у тым ліку Слуцкае Евангелле і крыж Ефрасінні Полацкай, залатыя рэчы з раскопак у Пампеях аддалі ў Магілёў. У выніку падчас вайны будынак Карціннай галерэі па вуліцы Карла Маркса ў Мінску застаўся цэлы, але галерэя была разрабавана, а ў Магілёўскі музей трапіла бомба. Згаданыя рарытэты знаходзіліся ў сейфе абкама і таксама былі вывезеныя... Была вывезена і наша невялікая (32 карціны) калекцыя заходнееўрапейскага мастацтва... Гэта былі артэфакты з магнацкіх палацаў і сядзіб арыстакратаў, якія звозілісі ў Мінск. Вядома, подзвіг дырэктара музея Аляксандра Аладавай у тым, што яна на падставе спісаў, якія былі зробленыя на аснове каталогаў выстаў, успамінаў мастакоў, актаў перадачы, пастаралася хоць бы тых жа мастакоў творы набыць і ў Мінск вярнуць. Мы маем сёння выдатны музей, але калі чытаеш, што там было... Музей займаў у 1939 годзе 15 залаў у будынку былой Марыінскай гімназіі. Пра гэта можна кніжку напісаць... Мы павінны ведаць, што мы страцілі, каб не думалі, што беларусы — нейкая жабрацкая нацыя, і ў нас нічога не было. Тут было ўсё!

Г. Л.: Хачу сказаць яшчэ пра адзін аспект... Пра неабходнасць бераўлівага стаўлення да створаных мемарыялаў і помнікаў. Не хачу нікога пакрыўдзіць, але нельга мармуровыя глыбы пры пад'ездзе ў Хатынь фарбаваць белай фарбай. Павінна быць пагадзіна да задумы аўтараў. Творы на тэму вайны і генацыду будуць працягвась з'яўляцца, кожны аўтар будзе шукаць свой падыход, і гэта трэба паважаць. Форма можа быць любой, галоўнае — не змяняць сутнасці, не здраджваць праўдзе.

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ПРАВІЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «СА «ЗВЯЗДОЮ» ЛЕТА Ў РАДАСЦЬ!»

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Рэкламная гульня пад назвай «Са «Звяздою» лета ў радасць!» (далей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтымі Правіламі. Тэрмін — з 1 чэрвеня 2022 года да 30 верасня 2022 года ўключна з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2022 года.

2. Арганізатар Гульні — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (далей — Установа), месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, УНП 100155376.

II. ПРЫЗАВЫ ФОНД ГУЛЬНІ

3. Прызавы фонд рэкламнай гульні «Са «Звяздою» лета ў радасць!» сфарміраваны за кошт маёмасці арганізатара гульні — рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда» — і складаецца з наступных рэчаў:

№ п/п	Назва	Колькасць (шт.)	Цана за шт., руб. кап.	Усяго з ПДВ, руб. кап.
1	Трымер электрычны Oasis TE-50 (далей — суперпрыз)	1	128,00	128,00
2	Апрыскавальнік садовы «Жук Класік» ОП-207/0444-00 (8 л), (далей — прыз)	7	51,996	363,97

УСЯГО прызавы фонд рэкламнай гульні «Са «Звяздою» лета ў радасць!» складае 491,97 (чатырыста дзевяноста адзін) рубель дзевяноста сем капеек).

III. УМОВЫ ЎДЗЕЛУ Ў ГУЛЬНІ

4. Рэкламная гульня «Са «Звяздою» лета ў радасць!» праводзіцца з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2022 года.

5. Удзельнікам Гульні можа быць любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які пастаянна пражывае на яе тэрыторыі і які афарміў і аплаціў падпіску на газету «Звязда» на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2022 года.

6. Падставай для ўдзелу ў Гульні з'яўляецца дасланая падпісчыкам на адрас Установы ў перыяд з 1 чэрвеня па 17 ліпеня 2022 года выразаная з газеты або з дадаткоўка ўкладыша запоўненая картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды», якая змяшчаецца ў газеце не менш чым раз на тыдзень у перыяд з 1 чэрвеня да 17 ліпеня 2022 года.

7. Адзін падпісчык можа даслаць толькі адну картку ўдзельніка. Падпісчык, які даслаў больш за адну картку ўдзельніка, выключаецца з Гульні.

8. Карткі ўдзельніка, накленены на паперу ці плёнку, адксераканіраваныя або тыя, якія паступілі Установе пасля 21 ліпеня 2022 года па паштовым штэмпелі атрымання, да ўдзелу ў Гульні не прымаюцца.

IV. СКЛАД КАМІСІІ ПА ПРАВЯДЗЕННІ ГУЛЬНІ

9. Для правядзення Гульні «Са «Звяздою» лета ў радасць!» Установа стварае камісію па правядзенні рэкламнай гульні (далей — Камісія) у наступным складзе:

Крачава Наталля Ільінічна — намеснік дырэктара рэдакцыйна-выдавецкай установы Выдавецкі дом «Звязда» — старшыня Камісіі;

члены Камісіі:

Юкэык Жанна Міхайлаўна — галоўны таваразнавец РУП «Белдрук»;

Ганцарэвіч Святлана Міхайлаўна — загадчык аддзела рэалізацыі рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Доўнар Валянціна Аркадзьеўна — рэдактар аддзела рэдакцыі газеты «Звязда» рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Брашко Алег Мікалаевіч — загадчык адміністрацыйна-гаспадарчага сектара рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда».

10. Асобы, якія ўваходзяць у склад Камісіі, не могуць быць удзельнікамі гэтай Гульні.

V. ПАРАДАК РОЗЫГРЫШУ ПРЫЗОЎ. ПАВЕДАМЛЕННЕ ПЕРАМОЖЦАЎ

11. Розыгрышы прызоў ажыццяўляецца па пасяджанні Камісіі 22 ліпеня 2022 года ў 12 гадзін у памяшканні Установы па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

12. Перад пачаткам розыгрышу карткі ўдзельнікаў сартуюцца па абласцях і гарадзе Мінску, змяшчаюцца ў асобныя пасторныя скрыні і старанна перамешваюцца.

13. Асобна для кожнай вобласці і для горада Мінска разыгрываюцца 7 прызоў (па адным для кожнага). Затым усе карткі змяшчаюцца ў адну скрыню, перамешваюцца і сярод удзельнікаў разыгрываецца суперпрыз.

14. Пераможцам Гульні, які выйграў прыз, лічыцца ўдзельнік, чыё прозвішча напісана на дасланай ім карты ўдзельніка, якую пры розыгрышы кожнага аддзела рэалізацыі рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Доўнар Валянціна Аркадзьеўна — рэдактар аддзела рэдакцыі газеты «Звязда» рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Брашко Алег Мікалаевіч — загадчык адміністрацыйна-гаспадарчага сектара рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда».

Установа ў тэрмін да 30 ліпеня 2022 года дасылае пераможцам паведамленне аб выйграным прызе заказным пісьмом з указаннем тэрміну яго атрымання.

VI. МЕСЦА, ПАРАДАК І ТЭРМІН ВЫДАЧЫ ПРЫЗОЎ

16. Умоваі выдачы прызоў і суперпрыза з'яўляецца прад'яўленне пераможцам пашпарта або дакумента, які пацвярджае асобу, і арыгінала абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2022 года.

Пры звароце па атрыманне прыза або суперпрыза прадстаўніка пераможцы ён павінен прад'явіць даверанасць на атрыманне прыза або суперпрыза, пашпарт і арыгінал абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2022 года.

17. Адсутнасць у пераможцы, які выйграў прыз або суперпрыз, абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2022 года з'яўляецца падставай для адмовы ў выдачы яму прыза або суперпрыза ў сувязі з тым, што ён не адпавядае патрабаванням, якія прад'яўляюцца да ўдзельніка Гульні пунктам 5 гэтых Правілаў.

18. Прызы і суперпрыз выдаюцца пераможцам у тэрмін да 30 верасня 2022 года ў памяшканні Установы па адрасе: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, з 9.00 да 13.00 і з 14.00 да 17.00 з панядзелка да суботы (выдачу ў суботу неабходна ўзгадніць з арганізатарам гульні па тэлефонах: (017) 271 81 53, 311 17 40 для атрымання прапускных дакументаў). Расходы, звязаныя з прыездам пераможцаў па атрыманне прыза або суперпрыза, установа не аплачвае.

19. Выплата грашовага эквіваленту кошту рэчавага прыза або замена яго на іншы прыз не дапускаюцца.

20. Пасля 30 верасня 2022 года выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі ўдзельнікаў не прымаюцца.

VII. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

21. Пераможцы Гульні нясуць адказнасць за прадстаўленне падатковаі справаздачнасці і за выплату ўсіх падаткаў, якія прадугледжаны дзеючым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у сувязі з атрыманнем прызоў.

22. Пераможцы Гульні і іх сваякі згаджаюцца з тым, што іх імёны, прозвішчы, імёны па бацьку, фатаграфіі, лісты і інтэрв'ю могуць быць выкарыстаны Установай у любых рэкламных і/або інфармацыйных матэрыялах, звязаных з Гульнёй. Яны таксама згаджаюцца даваць інтэрв'ю і здымацца для рэкламных матэрыялаў у сувязі з Гульнёй без выплаты якога-небудзь дадатковаа ўзнагароджання. Усе правы на такія публікацыі належаць Установе.

23. Правілы правядзення рэкламнай гульні «Са «Звяздою» лета ў радасць!» да пачатку рэкламнай гульні будуць апублікаваны сумесна з рэквізітамі іх дзяржаўнай рэгістрацыі ў газеце «Звязда».

24. Даведкі, якія датычацца гэтай Гульні, можна атрымаць па тэлефонах: (017) 271 81 53, 311 17 40.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 4195 ад 18.05.2022 г. выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении 13 июня 2022 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-130521 общей площадью 1862,8 кв. м (наименование: здание производственной базы; назначение: здание многофункциональное; составные части и принадлежности: трехэтажное из ж/б панелей и кирпича здание производственной базы); капитальное строение с инвентарным номером 600/С-165694 общей площадью 717,1 кв. м (наименование: склад-навес; назначение: сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: склад-навес А, площадка а1, ограждение а2, сеть электроснабжения Б, сеть водоснабжения В)
Сведения о земельном участке: площадь – 1,2993 га, кадастровый номер – 623650100001002871
Местонахождение: Минская обл., Минский р-н, г. Заславль, ул. Загородная, 1В, 1В/1
Начальная цена: 1 131 510,60 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка: 110 000,00 бел. руб.

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию торгов, за проведение расчетов, иные затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения на оказание организатором торгов за правами и обязанностями стороны в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также предоставившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; копию паспорта, правоустанавливающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется по реквизитам: УП «Минское предприятие документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена продажи фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Проводятся **13 июня 2022 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **24.05.2022 по 09.06.2022** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросам осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефону (017) 388-43-21.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

ЗАО «БелБанкротАукцион»,
организатор торгов по продаже имущества ОАО «Телеханский завод столярных изделий» (УНП 200099487), объявляет о проведении **08.06.2022 г.** в 09.00 публичных торгов в электронной форме на электронной торговой площадке bankrotorg.by

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: https://bankrotorg.by/wp-content/uploads/2022/05/spisok-imushhestva-telehanskij-zsi.pdf

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. (375) 254-53-88;

Продавец: ОАО «Телеханский завод столярных изделий».

Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 226, комн. 501; +375296083100; contact@bankrotorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота в период **07.06.2022** г. на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417684, получатель – ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 **24.05.22** по 17.00 **07.06.22** организатором торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 226, комн. 501; +375296083100; contact@bankrotorg.by.

Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах:
- свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП);
- устав юридического лица;
- решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении договора купли-продажи предмета публичных торгов в электронной форме, по итогам их проведения;
- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП.

Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку), при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕГРСБ 240,00 бел. руб., за публикацию в СМИ – 351,62 бел. руб., стоимость размещения объявления в журнале «Судебный вестник. Плюс: экономическое правосудие» согласно счет-фактуре, стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счет-фактуре, за оценку 716,15 бел. руб. с НДС пропорционально по каждому лоту; аукционный сбор: 7 % от цены реализации предмета торгов.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение 5 рабочих дней с даты проведения электронных торгов.

Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение 30 календарных дней с даты проведения электронных торгов.

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Птицефабрика «Дружба», Брестская обл., Барановичский р-н, Жемчужненский с/с, 90, административное здание 1,5 км западнее аг. Жемчужный
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by
Предмет электронных торгов	
Помещение продовольственного магазина № 2 (Торговое помещение) общей площадью 457 кв. м, инвентарный номер 500/D-700702, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Сурганова, 135-2Н	
Начальная цена с НДС 20 % – 1 381 970,88 бел. руб. Шаг аукциона – 5 % от текущей цены	
Задаток 5 % от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи: 15 (пятнадцать) рабочих дней со дня завершения электронных торгов	
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник торгов аукциона, состоявшихся по предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнуто договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи	
Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by **Ответственность** участника аукциона, его **права и обязанности, штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по предмету аукциона.	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия	
Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 13.00 24.06.2022 г. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются **по 23.06.2022 до 17.00** на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by	
Контактные данные	**Тел.: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже имущества юридического лица, находящегося в процессе ликвидации

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов **№ 2022.1.002.00043** по продаже имущества на электронной торговой площадке ETPVIT.BY, по адресу: https://etpvit.by/.

Продавец: Открытое акционерное общество «Оршанский комбинат строительных материалов», 211038, Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Копысь, ул. Октябрьская, 80, тел.: +375 29 2953541, +375 212 6 576881.

Организатор, Оператор электронной торговой площадке ETPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 64-83-12, +375 (29) 510-07-63, +375 (44) 709-55-52, e-mail: vcm74@mail.ru, https://etpvit.by.

Дата и время проведения повторных торгов 09 июня 2022 г. в 09.00 (по времени сервера ЭТП ETPVIT.BY).

Лот № 1. Грузовой фургон (FURGON) GAZ-66 1986 г. в. рег. знак АК 0027-2, цвет – зеленый, кузов (рама) 0471459, инв. № 5039. **Нач. цена:** 1548,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 154,80 бел. руб.

Лот № 2. Экскаватор ЭО-3323 кат. Г, 2009 г. в., рег. знак № ВК-2 2950, инв. № 649. **Нач. цена:** 15624,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 1562,40 бел. руб.

Лот № 3. Полуприцеп тракторный универсальный ПТУ-7,5 2008 г. в. рег. знак № ВК-2 3331, инв. № 639. **Нач. цена:** 3204,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 320,40 бел. руб.

Лот № 4. Полуприцеп тракторный универсальный ПТУ-7,5 2008 г. в. рег. знак № ВК-2 3331, инв. № 639. **Нач. цена:** 3204,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 320,40 бел. руб.

Лот № 5. Автополуприцеп 5 т, инв. № 136. **Нач. цена:** 2511,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 251,10 бел. руб.

Лоты №№ 1–5 находятся по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Оревковск, Ленина, 36.

Лот № 6. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 240/U-128903 площадью 107,7 кв. м (наименование – незавершенное законсервированное капитальное строение, назначение – здание неустановленного назначения) по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, п. Высокое, ул. Стадионная, 2Б на земельном участке площадью 0,0008 га (право постоянного пользования). Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, п. Высокое, ул. Стадионная, 2Б (право аренды по 29.11.2068), целевое назначение зем. участка – для обслуживания не завершенного строительством законсервированного капитального строения. Ограничения: зона санитарной охраны водного объекта, используемого для хозяйственно-питьевого водоснабжения, в зоне санитарной охраны в местах водозабора, охранные зоны электрических сетей напряжением 1000В. Обременение – ипотека ОАО «Белагропромбанк». **Нач. цена:** 22 500,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. **Задаток:** 2250,00 бел. руб.

Повторные электронные торги проводятся в порядке, установленном Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» «etpvit.by». Для участия в электронных торгах необходимо заключить соглашение с Регламентом, размещенным на ЭТП по электронному адресу: https://etpvit.by, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП. Срок внесения задатков и окончание приема заявлений с прилагаемыми документами по электронным торгам: до 16.00 08.06.2022. ***Сумма задатков по электронным торгам перечисляется оператору электронных торгов на р/с: № BY69VTBB30120019000000000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, БИК VTBBBY22, УНП 390477566. Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга».*** Условия повторных электронных торгов: Победитель (претендент на покупку) обязан в течение 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах торгов оплатить затраты на организацию и проведение торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участниками электронных торгов документации, необходимой для их проведения, возместить расходы на проведение независимой оценки, оплатить услуги оператора ЭТП, подписать договор купли-продажи предмета электронных торгов в течение 10 рабочих дней со дня проведения электронных торгов после возмещения затрат на организацию и проведение электронных торгов, расходов на проведение независимой оценки, услуг оператора ЭТП, оплатить предмет электронных торгов в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи. С подробной информацией о предмете торгов, порядке участия и оформления документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ETPVIT.BY, по электронному адресу: https://etpvit.by. Имущество бывшее в употреблении. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Осмотр имущества может быть произведен с 09.00 до 16.00 по месту нахождения имущества по предварительному согласованию с Продавцом: Хоружанок Людмила Альбиновна +375292953541.

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by
Продавец	ОАО «АГАТ – системы управления» – управляющая компания холдинга «ГЕОИНФОРМАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ», 220114 г. Минск, пр-т Независимости, 117, пом. 1
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by
Предмет электронного аукциона: имущество, реализуемое одним лотом, в составе	
Наименование	**Адрес**
Административно-бытовой корпус (здание административно-хозяйственное) общей площадью 781,1 кв. м, инв. номер 500/С-36143 (инв. номер по бухучету 55)	
Составные части и принадлежности: 1. Навес с бетонной площадкой (навес литер 2), инв. номер по бух. учету 70; 2. Ограждение железобетонное пл. Поляна – 3 (ограждение литер г; ограждение литер д, калитка, ворота литер ж, ворота литер е), инв. номер по бух. учету 122; 3. Внутриплощадочные дороги (П-3) (площадка литер а; площадка литер б; площадка литер в), инв. номер по бух. учету 118; 4. Сети канализации (П3) (канализационный выпуск литер ж), инв. номер по бух. учету 161	г. Минск, ул. Карвата, 94/12
Здание склада Литер Б 1/М (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) общей площадью 952 кв. м, инв. номер 500/С-32882 (инв. номер по бух. учету 68)	г. Минск, ул. Карвата, 94/13
В состав лота входит следующее имущество: электрощитовая (инв. номер по бух. учету 159); система пожарной сигнализации (инв. номер по бух. учету 50372); хозяйственно-питьевая водопроводная сеть (инв. номер по бух. учету 160); многолетние зеленые насаждения (деревья – 63 шт.) (инв. номер по бух. учету 90914); кустарники (кол-во 12 шт.) (инв. номер по бух. учету 90967); газон (инв. номер по бух. учету 90970)	г. Минск, ул. Карвата, 94
Сведения о земельном участке: земельный участок предоставлен на праве постоянного пользования общей площадью 1,6848 га для обслуживания здания специализированного складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ и здания административно-хозяйственного	
Начальная цена с НДС 20 %	**454 260,17 доллара США (снижение на 10 %) Расчет производится в белорусских рублях по курсу НБРБ на дату оплаты предмета аукциона (курс, применяемый для оплаты, не может быть ниже 2,5046 бел. руб. за доллар США)**
Более подробная информация о порядке электронных торгов размещена на электронной площадке ИПМ-Торги www.ipmtorgi.by и на сайте организатора аукциона www.cpo.by	
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях по курсу НБРБ на дату внесения платежа перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» (BYN); БИК BELBBY2X. Получатель платежа – **ЗАО «Центр промышленной оценки».** УНП 191 021 390	
Срок подписания договора купли-продажи	
Договор купли-продажи Покупатель обязан подписать в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня завершения электронных торгов. Договор купли-продажи недвижимого имущества подлежит государственной регистрации в срок, указанный в договоре купли-продажи, за счет покупателя. Продавец составляет и направляет договор купли-продажи для подписания победителю аукциона	
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, признанный приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнуто договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после подписания договора купли-продажи	
Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах	
Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by **Ответственность** участника аукциона, его **права и обязанности, штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, признанный приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере **5 (пять) %** от цены продажи предмета аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения электронных торгов	
Извещение о проведении предыдущих электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 19.04.2022	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона	
Дата и время начала и окончания электронных торгов	**Начало торгов в 14.00 06.06.2022. Окончание торгов в 15.00 06.06.2022.** Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	**Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 03.06.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by**
Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by	

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ
по продаже незавершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в г. Гродно 14 июня 2022 года

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) не завершенного строительством капитального строения	Ориентировочные расходы по подготовке документации для проведения аукциона, руб.	Начальная цена предмета аукциона (в том числе: начальная цена не завершенного строительством капитального строения; земельного участка), руб.	Сумма задатка, руб.
1*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Мытная, 13 (У-105, микрорайон «Заболоть») 440100000002007785	0,1022	Не завершенное незаконсервированное капитальное строение, наружная площадь (площадь застройки): 134 (134) кв. м. Степень готовности 9 %. Фундамент: блоки железобетонные	362,75	34 081,93 (5 363,73; 28 718,20)	6 800

** – Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к внеплощадочным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и т. п. и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за предмет аукциона; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и представлением участниками аукциона документации, необходимой для его проведения; осуществление государственной регистрации прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; строительство жилого дома. Победитель аукциона обязан возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 30.05.2019 г. № 371 «О возмещении затрат на строительство объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».*

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечисляемый на расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление N:400 ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY2X, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» с пометкой: задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению; представить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительно представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального заверения; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица РБ – доверенность, выданная юридическим документ, подтверждающий полномочия должностного лица; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального заверения, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится 14 июня 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117 с 25 мая по 8 июня 2022 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи, не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220. Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии участия не менее двух участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан: внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участниками документации, необходимой для его проведения (информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись); выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, получить выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся. Оплата осуществляется победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона по безналичному расчету за белорусские рубли. При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признании аукциона продажи несостоявшимся, решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности проводится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: + 375 (152) 626055, 626056.

Адреса сайтов: Государственного комитета по имуществу РБ: **http://gki.gov.by/ru/aukcion-ru/aukcion-obj/ect/**, Гродненского областного исполнительного комитета: **http://region.grodno.by/**, Гродненского городского исполнительного комитета **http://www.grodno.gov.by**, ГП «Гродненский центр недвижимости»: **http://gcn.by**

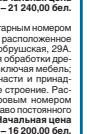

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5
Продавец	ОАО «ГАСАТ», г. Гродно, ул. Максима Горького, 103
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by
Предмет электронного аукциона (одним лотом) Адрес: Гродненская обл., Гродненский р-н, г. п. Большая Берестовица, ул. Дзержинского, 62	

Наименование (назначение)	Общая площадь	Инвентарн. номер
Гараж (здание специализированное автомобильного транспорта)	307,1 кв. м	411/С-14800
Составные части и принадлежности: две пристройки; забор; ворота; мощение		
Склад для инвентаря (здание специализированное сельскохозяйственного назначения)	12,4 кв. м	411/С-16399
Уборная (здание специализированное иного назначения)	1,3 кв. м	411/С-14802
Водопроводная сеть (сооружение специализированное водохозяйственного назначения)	29 м	411/С-16400
Кабельная линия от ВЛи-0,4 кВ до ВУ (вводного устройства) гаража КЛ-0,4 кВ марки АВВГ 4*50		

Сведения о земельном участке: **п. 0,2815 га,** предоставлен продавцу на правах постоянного пользования для строительства и обслуживания зданий и сооружений (размещения объектов промышленности). Ограничения (обременения): природные территории, подлежащие специальной охране (в водоохранных зонах рек и водоемов); охранные зоны электрических сетей (п. 0,0491 га)

Начальная цена лота с НДС 20 % – 70 166,40 бел. руб. (снижена на 20 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты предмета аукциона: 20 (двадцать) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, признанный приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение **5 (пять) %** от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Извещение о проведении предыдущих электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 19.04.2022

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов	**Начало торгов в 14.00 06.06.2022. Окончание торгов в 15.00 06.06.2022.** Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	**Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 03.06.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by**
Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by	

РУП «ТОРГОВЫЙ ДОМ «ВОСТОЧНЫЙ»
извещает о проведении 09.06.2022 г. открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-52778 общей площадью 1862,8 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Долгобродская, д. 18. Назначение: здание специализированное для общественного питания; наименование: столовая. Составные части и принадлежности: X 1/к – пристройка. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 500000000000102710 площадью 19,0241 га (право постоянного пользования). *В отношении части капитального строения имеется действующий договор аренды.* **Начальная цена продажи – 311 040,00 бел. рублей, задаток – 31 104,00 бел. рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-15550 общей площадью 470,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Долгобродская, д. 18. Назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование: К 1/к. Здание склада огнеопасных материалов. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 500000000000102710 площадью 19,0241 га (право постоянного пользования). **Начальная цена продажи – 230 688,00 бел. рублей, задаток – 23 068,80 бел. рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Земельный участок с кадастровым номером 724884000000002150 площадью 0,0998 га, расположенный по адресу: Могилевская обл., Осипковичский р-н, Протасевичский с/с, СТ «Верейцы». Целевое назначение: земельный участок для коллективного садоводства (право собственности). **Начальная цена продажи – 1 176,46 бел. рубля, задаток – 117,65 бел. рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Изолированное помещение с инвентарным номером 610/D-10646 общей площадью 7,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Демина, д. 39, пом. 36. Назначение: изолированное помещение № 36 торгового ряда № 13; наименование: изолированное помещение № 36 торгового ряда № 13. **Начальная цена продажи – 1 173,65 бел. рубля, задаток – 117,37 бел. рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 5. Объект недвижимости – капитальное строение с инвентарным номером 330/С-1836 общей площадью 2 840,1 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., Мозырский р-н, г. Мозырь, ул. Советская, 27А. Назначение: здание административно-хозяйственное; наименование – административно-хозяйственное здание. Составные части и принадлежности: подвал, три тамбура, вход в подвал, 0,2948 га (право постоянного пользования). **Начальная цена продажи – 3 533,76 бел. рубля, задаток – 353,38 бел. рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 6. Объект недвижимого имущества в составе 1/3 доли капитального строения с инвентарным номером 632/С-1567 общей площадью 76,6 кв. м (назначение: здание блокированного жилого дома; наименование: жилой дом), расположенного на земельном участке с кадастровым номером 622081700101000006 площадью 0,2500 га (1/3 доли в праве пожизненного наследуемого владения) по адресу: Минская обл., Воложинский р-н, Воложинский с/с, д. Августово, 6. **Начальная ц

Ноч музеяў — 2022

ІНКЛЮЗІЯ, НАКЛЕЙКІ З ВЫЯВАЙ КЛАСІКА І ІНТЭРАКТЫЎНЫЯ ЭКСКУРСІІ

Ноч музеяў ужо стала традыцыйным святам — штогод супрацоўнікі прыдумваюць новыя цікавінкі, каб захавоціць наведвальнікаў. Гэта выдатная магчымасць для культурных установ папрацаваць у іншых фарматах і познаёміць з экспазіцыяй шляхам інтэрактыву. Падчас Ночы музеяў — 2022 «Звязда» наведала два дзяржаўныя музеі — Нацыянальны мастацкі і Літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа. Пра тое, што мы ўбачылі, чытайце ў нашым матэрыяле.

НОЧ КАНТРАСТАЎ У МУЗЕІ ЯКУБА КОЛАСА

Падчас Ночы музеяў у Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа можна было азнаёміцца з фотапалітэпісам жыцця класіка, паслухаць лекцыю «Жыццё Якуба Коласа ў пазітывах і негатывах» і паўдзельнічаць у інтэрактыўнай экскурсіі па сядзібе музея з выкарыстаннем QR-кодаў. Для маленькіх наведвальнікаў была асобная праграма — анімацыйная гульня з мімамі, лялечныя прадстаўленні і майстар-клас па маляванні. Кожны жадаючы мог узяць наклейку з партрэтам Якуба Коласа, а таксама пагуляць у пазлы — скласці партрэт класіка з яго сваякамі ды сябрамі.

Васіліна МІЦКЕВІЧ, галоўны захавальнік фондаў музея Якуба Коласа, распавяла аб канцэпцыі свята — чорнай і белай ночы:

— Гэта было зроблена спецыяльна да аднаго з нашых асноўных праектаў — выстава «50 імгненняў: фотапалітэпік жыцця народнага паэта Беларусі Якуба Коласа». На выстаўцы прадстаўлены фотаздымкі як вядомых фатографаў, напрыклад, Майсея Напельбаўма, Зянона Паўлоўскага, Рыгора Вайля, так і аматарaў — сябра Якуба Коласа Міхася Лынькова і малодшага сына класіка Міхася Міцкевіча. Цікава, што прадстаўленыя здымкі паказваюць Коласа не толькі ў Мінску, а ў розных месцах — Маскве, Ташкенце, Пінску, Лунінцы, Нясвіжы. Да Ночы музеяў — 2022 мы распрацавалі міні-экскурсію «Жыццё пясняра ў пазітывах і негатывах», падчас якой можна даведацца як аб самых паэтычных момантах з жыцця паэта, так і аб тым, што яго засмучала. Дзеля таго каб нашы наведвальнікі адчулі прысутнасць паэта, мы з супрацоўнікамі зрабілі экскурсію ў прастору другога паверха сядзібы, створаны без выкарыстання стэкаў і інструментаў.

На мерапрыемстве прысутнічала мастачка Аксана Аракчэева — яе ілюстрацыямі ўпрыгожаны кнігі «Казкіката Грамападомуса» і «Ні сцежкі тушыны» Выдавецкага дома «Звязда». **Аксана АРАКЧЭЕВА** распавяла, што ў Ночы музеяў яна ўдзельнічае ўпершыню:

— Мяне запрасілі, каб я правяла з дзеткамі майстар-клас. Я хацела расказаць ім аб тым, як маляваць хатніх жывёлін, але дзеткі намалявалі тое, што ім падабаецца. А я, у сваю чаргу, пазнаёміла іх са сваёй апошняй кнігай пра сабачку Фанечку — гэта ў нейкім сэнсе мой пісьменніцкі дэбют, бо рабіла не толькі ілюстрацыі, але і сама напісала гісторыю. Заўважыла, што чым меншыя дзеці, тым больш яны любяць маляваць — я вельмі ўсцешана, што яны кінуліся да папер ы і фарбаў.

ПАЧАТАК КААРДЫНАТ — У НАЦЫЯНАЛЬНЫМ МАСТАЦКІМ МУЗЕІ

Здаецца, Нацыянальны мастацкі музей ужо стаў пэўным сімвалам Ночы музеяў. Штогод у ім ладзіцца незвычайная, насычаная мерапрыемствамі праграма. Галоўная адметнасць сёлета — сінтэз мастацтваў, «гучанне» музея. Адразу, трапіўшы ў сцены Нацыянальнага мастацкага музея, пачуў гукі скрыпкі і арфы — гэта для наведвальнікаў выступалі артысты Вялікага тэатра Беларусі з праграмай «Ад класікі да джаза». Таксама для ўдзельнікаў Ночы музеяў была вывешана вялікая карта, на якой кожны жадаючы мог адзначыць месцы, дзе ён пабываў. У залах музея былі фотазоны, а экспазіцыі ўпрыгожылі неонавыя шыльдамі — «вера», «адчувай», «трыумф».

Больш падрабязна аб асноўнай праграме Ночы музеяў «Звяздзе» распавяла **намеснік генеральнага дырэктара па навуковай і асветніцкай рабоце Святлана АНЕЙКА:**

— Наша галоўная мэта — паказаць тое, што можа падштурхнуць да далейшага пошуку, унутраных творчых здзяйсненняў. Аб мастацтве Індыі мы праазмаўлялі падчас лекцый і майстар-класаў ад Індыйскага культурнага цэнтра. Таксама мы пагаварылі пра культуру Францыі, ладзіліся арыстакратычны салон і распавядаючы аб этыкеце, салонных манерах і арыстакратызме. Пасля пандэміі мы актуалізуем страчаныя сувязі праз носьбітаў замежных культур — гэта нам

геаграфічны пасыл да ўдзельнікаў Ночы музеяў. Адкрылася выдатная выстава графічных работ слуцкага мастака Уладзіміра Садзіна «Мастацтва вандраваць». Экспазіцыя складаецца з замалёвак гарадскіх відаў Нью-Ёрка, Токіа і іншых гарадоў. Гэтыя графічныя ілюстрацыі прадстаўлены мінскай публіцы ўпершыню.

У Ночы музеяў у Нацыянальным мастацкім музеі адбыўся эксклюзіўны эксперымент па альтэрнатыўнай камунікацыі. Як адзначыла Святлана Анейка, музей працягвае супрацоўніцтва з Інстытутам інклюзіўнай адукацыі, экспазіцыя і сам будынак музея становяцца больш даступнымі для наведвальнікаў з рознымі патрабаваннямі. На свяце быў прадстаўлены праект BelonicaArt — у яго ўвайшлі работы невідушчых людзей. «Колеры для іх — гэта эмоцыі, пахі, музыка. Унікальнае ўспрыманне навакольнага свету робіць іх карціны непаўторнымі. Гэтыя масткі адрозніваюць колеры з дапамогай распрацаванай прылады па распазнаванні колеру, якая пераводзіць колеры ў музыку», — адзначана ў анатацыі да праекта. У прадстаўленай экспазіцыі ёсць восем работ з тактыльнымі элементамі, дзякуючы ім наведвальнікі са зрокавымі парушэннямі змогуць распазнаць адлюстраваныя аб'екты.

Таксама ў Нацыянальным мастацкім музеі адбыўся «Павучы вечар» — майстар-клас, падчас якога можна было пазнаёміцца з мастацтвам саломапляцення. У новым корпусе музея мастачка Ліза Емяльянкева навучыла ўсіх жадаючых працаваць у жанры скетчынгу. А маленькім гасцям прапанавалі падарожжа па жанрах у зале беларускага мастацтва.

Арына КАРПОВІЧ.
Фота Віктара ДРАЧОВА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ СМЕШАННЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Оператор электронной торговой площадки: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», место нахождения: г. Минск, ул. Чкалова 5, каб. 321.

Электронный адрес электронной торговой площадки: www.torgi.rlt.by. **Дата проведения смешанных электронных торгов: 24 июня 2022 г.**

Единый предмет смешанных электронных торгов:

недвижимое имущество, находящееся в собственности Минского района, и право заключения договоров аренды земельных участков, необходимых для его обслуживания (организатор электронных торгов: комитет «Минскоблимущество», г. Минск, ул. Чкалова, 5, тел.: (8017) 500 47 49, 500 47 10, 516 80 55);

недвижимое имущество, находящееся в собственности общества с ограниченной ответственностью «Торговый дом «ЖДАНОВИЧИ» (далее – ООО «Торговый дом «Ждановичи») и иное имущество (организатор электронных торгов: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», г. Минск, ул. Чкалова, 5, тел. (8017) 516-80-61);

право заключения договоров аренды земельных участков с кадастровыми номерами 623681300001000261, 623681300001000262, 623681300001000389 (организатор электронных торгов: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», г. Минск, ул. Чкалова, 5, тел. (8017) 516-80-61)

Недвижимое имущество, находящееся в собственности Минского района (далее – объекты недвижимости ООО «Торговый дом «ЖДАНОВИЧИ»), и право заключения договоров аренды земельных участков, необходимых для его обслуживания

Капитальное строение (инв. № 600/С-172158) – двухэтажное **здание № 1** с подвалом, общая площадь 781,4 кв. м, 2021 года постройки, фундамент – фундаментные блоки железобетонные сплошные, стены – кирпичи, ошуткатурено, перегородки – кирпичи, перекрытия – плита железобетонная, крыша – черепица керамическая. Принадлежности: гараж;

капитальное строение (инв. № 600/С-172159) – двухэтажное **здание № 2** общей площадью 1069,5 кв. м, 2021 года постройки, фундамент – бетон, блок, стены – кирпичи, облицовка, перегородки – кирпичи, перекрытия – железобетон, крыша – черепица керамическая;

капитальное строение (инв. № 600/С-172160) – двухэтажное **здание № 3** общей площадью 819,7 кв. м, 2021 года постройки, фундамент – фундаментные блоки железобетонные сплошные, стены – кирпичи, облицовка, перегородки – кирпичи, перекрытия – железобетон, крыша – черепица керамическая;

капитальное строение (инв. № 600/С-172161) – двухэтажное **здание № 4** общей площадью 815,9 кв. м, 2021 года постройки, фундамент – фундаментные блоки железобетонные сплошные, стены и перегородки – кирпичи, перекрытия – железобетон, крыша – черепица керамическая;

капитальное строение (инв. № 600/С-172153) – двухэтажное **здание № 5** с двумя навесами, общая площадь 1010,9 кв. м, 2021 года постройки, фундамент – бетон, стены и перегородки – кирпичи, перекрытия – железобетон, крыша – черепица;

незавершенное законсервированное капитальное строение (инв. № 600/U-173332) – главный корпус (готовность 70 %) с цокольным этажом, пристройкой и террасой, общая площадь 2053,9 кв. м, фундамент – блоки железобетонные, стены и перегородки – кирпичи, перекрытия – плита железобетонная, крыша плитка кровельная битумно-полимерная (битумная черепица).

Место нахождения недвижимого имущества: Минская область, Минский район, Горанский с/с, д. Звенячи, ул. Лесная, 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Информация о земельных участках.

Шесть земельных участков:

пять земельных участков с кадастровыми номерами 623681306601000115, 623681306601000114, 623681306601000111, 623681306601000112, 623681306601000113, 623681306601000114, 623681306601000115, 623681306601000117, 623681300001000389, 623681300001000261, 623681300001000262, для размещения объекта рекреационного назначения с дальнейшим его использованием по назначению.

Победителю электронных торгов либо единственному участнику несостоявшихся электронных торгов необходимо: в течение двух месяцев со дня заключения договоров аренды земельных участков обратиться в установленном порядке в республиканское унитарное предприятие «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией договоров аренды земельных участков, возникновения прав, ограничений прав на них; в течение шести месяцев со дня государственной регистрации возникновения прав на земельные участки приступить к занятию данных участков в соответствии с указанной целью и условиями их предоставления; соблюдать правила и обязанности землепользователей, установленные Кодексом Республики Беларусь о земле

Начальная цена единого предмета смешанных электронных торгов: 9 206 496,49 бел. руб., в том числе:

1. Начальная цена недвижимого имущества, находящегося в собственности Минского района, и права заключения договоров аренды земельных участков, необходимых для его обслуживания, – 7 228 793,78 бел. руб. (недвижимое имущество – 7 223 000 бел. руб., право заключения договоров аренды земельных участков – 5 793,78 бел. руб.);

2. Начальная цена недвижимого имущества, находящегося в собственности ООО «Торговый дом «Ждановичи» – 1 901 392,45 бел. руб., в т. ч. НДС (20 %);

3. Начальная цена права заключения договоров аренды земельных участков с кадастровыми номерами 623681300001000261, 623681300001000262, 623681300001000389 – 76 310,26 бел. руб.

Размер задатка – 1 841 299,00 бел. руб.

Задатки для участия в электронных торгах перечисляются с даты публикации данного извещения и по 21 июня 2022 г. включительно на расчетный счет № BY55BPSB30121028260169330000 в ОАО «Сбер Банк», БИК BPSBBY2X, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Назначение платежа: *внесение суммы задатка для участия в торгах*

Для заключения договоров аренды на участие в электронных торгах с прилагаемыми к ним документами **– 21 июня 2022 г. в 17.00.**

Консультации по вопросам участия в электронных торгах и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по 21 июня 2022 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Контактные телефоны: (8017) 516 80 64, +375 (44) 789 10 18, (8017) 500 47 49, 500 47 10, 516 80 55).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с документацией по объектам. Осмотр объектов на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением о проведении электронных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12 июля 2013 г. № 608.

В течение **десяти рабочих дней** после утверждения протокола победитель электронных торгов (претендент на покупку) **обязан:**

возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов;

выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельных участков и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией и подписанием земельных участков;

внести плату (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения местным исполнительным комитетом) за право заключения договоров аренды земельных участков.

После совершения победителем электронных торгов (претендентом на покупку) названных действий и представления организаторам электронных торгов, продавцам и в местный исполнительный комитет копий платежных документов, но не позднее двух рабочих дней, с ним в соответствии с условиями электронных торгов соответствующими продавцами заключаются договоры купли-продажи государственного недвижимого имущества, а также объектов недвижимости ООО «Торговый дом «Ждановичи» и иного имущества, а местным исполнительным комитетом – договоры аренды земельных участков.

Оплата объектов недвижимости и иного имущества ООО «Торговый дом «ЖДАНОВИЧИ» производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после заключения договоров купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Информация о проводимых электронных торгах опубликована на сайтах: au.nca.by, minsk-region.gov.by, rlt.by, www.gki.gov.by.

УНП 600219236

Недвижимое имущество (далее – объекты недвижимости ООО «Торговый дом «Ждановичи») и иное имущество, находящееся в собственности ООО «Торговый дом «ЖДАНОВИЧИ»

Капитальное строение (инв. № 600/С-42410) – двухэтажный кирпичный спальный корпус с двумя пристройками и навесом, общая площадь 512,3 кв. м, адрес: Минская область, Минский район, Горанский с/с, 9/9, база отдыха ООО «Торговый дом «Ждановичи»;

капитальное строение (инв. № 600/С-42411) – одноэтажный кирпичный домик сторожа с двумя пристройками, общая площадь 60,3 кв. м, адрес: Минская область, Минский район, район деревни Звенячи, детский оздоровительный лагерь «Орленок»;

капитальное строение (инв. № 600/С-110087) – одноэтажное кирпичное здание бани с террасой и навесом), общая площадь 249,3 кв. м, адрес: Минская область, Минский район, Горанский с/с, 9А, район д. Звенячи;

капитальное строение (инв. № 600/С-124747) – двухэтажное брусчатое здание бани, состоящее из первого и мансардного этажа с двумя пристройками), общая площадь 89,1 кв. м, адрес: Минская область, Минский район, Горанский с/с, 9А/1;

капитальное строение (инв. № 600/С-119724) – артезианская скважина глубиной 61 м, адрес: Минская область, Минский район, Горанский с/с, район деревни Звенячи;

капитальное строение (сооружение) (инв. № 600/С-128237) – искусственный водоем (пруд) с земляной плотиной, шлюзом-регулятором, общая площадь 16 419 кв. м, адрес: Минская область, Минский район, Горанский с/с, район деревня Звенячи;

капитальное строение (инв. № 600/С-42414) – одноэтажный кирпичный банно-душевой корпус с пристройкой, общая площадь 436,3 кв. м, адрес: Минская область, Минский район, район деревни Звенячи, детский оздоровительный лагерь «Орленок».

Место нахождения недвижимого имущества: Минская область, Минский район, Горанский с/с, район деревни Звенячи.

Домик металл. 3000х2500х1600 (для павлинов), инв. № по бух. учету 6986;

домик метал. 3000х2500х1600 (для павлинов), инв. № по бух. учету 7163;

домик металл. 4775х4970х3200 (для страусов), инв. № по бух. учету 7338;

беседка 3,0х4,0 м (База отдыха), инв. № по бух. учету 7594;

беседка (База отдыха), инв. № по бух. учету 8321;

беседка (База отдыха), инв. № по бух. учету 8322;

беседка 3,0 м х 3,0 м (База отдыха), инв. № по бух. учету 8323;

беседка 3,0 м х 3,0 м (База отдыха), инв. № по бух. учету 8324;

беседка 3,0 м х 3,0 м (База отдыха), инв. № по бух. учету 8325;

здание конюшни (База отдыха), инв. № по бух. учету 8475;

трансформаторная подстанция (База отдыха), инв. № по бух. учету 8717;

шлагбаум PASS (в комплекте), инв. № по бух. учету 8589;

вышка-трамплин В 1600 L 7500 с ограждением, инв. № по бух. учету 4970;

вышка-трамплин В 1600 L 7500 с ограждением, инв. № по бух. учету 4975;

вышка-трамплин В 1600 L 7500 с ограждением, инв. № по бух. учету 4976;

шкаф монтажный 19», стекл. дверь, инв. № по бух. учету 6725;

набор кухонной мебели, инв. № по бух. учету 6967;

комод L=2900 мм (База отдыха), инв. № по бух. учету 7953;

комплект мебели для кухни (база отдыха), инв. № по бух. учету 7954;

шкаф-купе, инв. № по бух. учету 7967;

шкаф-купе, инв. № по бух. учету 7968;

комод 6 эл. (База отдыха), инв. № по бух. учету 8001;

комод 6 эл. (База отдыха), инв. № по бух. учету 8002;

комод 6 эл. (База отдыха), инв. № по бух. учету 8003;

комод 6 эл. (База отдыха), инв. № по бух. учету 8004;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8005;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8006;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8007;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8008;

раздевалка (мебель в комплекте 4 элемента), инв. № по бух. учету 8193;

комод (База отдыха), инв. № по бух. учету 8229;

комод (База отдыха), инв. № по бух. учету 8230;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8231;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8232;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8233;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8234;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8235;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8236;

шкаф-купе (База отдыха), инв. № по бух. учету 8237;

комод составной (База отдыха), инв. № по бух. учету 8283;

комод составной (База отдыха), инв. № по бух. учету 8284;

комод составной (База отдыха), инв. № по бух. учету 8285;

комод составной (База отдыха), инв. № по бух. учету 8286;

туалетная кабина «Стандарт» в сборе, инв. № по бух. учету 8508;

туалетная кабина «Стандарт» в сборе, инв. № по бух. учету 8509;

ворота футбольные, инв. № по бух. учету 000121927, 2 ед.;

вышка-сидение судья, инв. № по бух. учету 000118189;

карказ настенный РФ, инв. № по бух. учету 000119229;

карказ прот. с закр. РФ, инв. № по бух. учету 000118364, 9 ед.;

карказ прот. с закр. РФ, инв. № по бух. учету 000118365;

карказ прот. с закр. РФ, инв. № по бух. учету 000119226, 9 ед.;

карказ прот. с закр. РФ, инв. № по бух. учету 000119227;

люстра дерев., инв. № по бух. учету 000119468;

стойка теннисная, инв. № по бух. учету 000117965;

устройство обливное «Как из ведра» РФ, инв. № по бух. учету 000119189;

устройство обливное РФ, инв. № по бух. учету 000013178;

система водоснабжения и канализации, инв. № по бух. учету 8638;

наружная электросеть, инв. № по бух. учету 4575;

газорегулятурный пункт ГРП № 3, инв. № по бух. учету 8339;

котел «De Dietrich DTG 220-11КМ», инв. № по бух. учету 7668;

котел «De Dietrich DTG 220-11КМ», инв. № по бух. учету 7667;

система видеонаблюдения Базы отдыха, инв. № по бух. учету 7666;

система газоснабжения Базы отдыха, инв. № по бух. учету 8637;

система диспетчеризации Базы отдыха, инв. № по бух. учету 8650;

АСКУЭ оздоровительного лагеря «Орленок», инв. № по бух. учету 8612;

ограждение по периметру лагеря, инв. № по бух. учету 4574.

Продавец: общество с ограниченной ответственностью «Торговый дом «ЖДАНОВИЧИ» (контактный телефон (8017) 259 60 65).

Право заключения договоров аренды земельных участков

Право заключения договора аренды земельного участка с кадастровым номером 623681300001000261 площадью 3,3917 га, расположенного по адресу: Минская область, Минский район, Горанский с/с, район д. Звенячи, для расширения базы отдыха (назначение в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов здравоохранения и предоставления социальных услуг, код – 1 16 09) (земельный участок имеет ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением в водоохранных зонах площадью 3,3917 га);

право заключения договора аренды земельного участка с кадастровым номером 623681300001000262 площадью 3,2618 га, расположенного по адресу: Минская область, Минский район, Горанский с/с, 9А/1, район д. Звенячи, для расширения базы отдыха (назначение в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов здравоохранения и предоставления социальных услуг, код – 1 16 09) (земельный участок имеет ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением в водоохранных зонах площадью 3,2618 га);

право заключения договора аренды земельного участка с кадастровым номером 623681300001000389 площадью 8,1841 га, расположенного по адресу: Минская область, Минский район, Горанский с/с, 9, для обслуживания базы отдыха (назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов иного назначения, код – 1 16 00) (земельный участок имеет ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением в водоохранной зоне реки Исток площадью 8,1841 га).

Земельные участки предоставляются в аренду сроком на 50 лет.

Продавец: Минский районный исполнительный комитет, тел.: (8017) 270 61 50, 270 50 24, 270 65 25.

Извещение о проведении 14 июня 2022 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инв. № 600/С-58070 общей площадью 1109,8 кв. м (наименование – профилакторий, ремонтная мастерская; назначение – здание специализированное иного назначения; составные части и принадлежности: двухэтажное кирпичное здание профилактория, ремонтной мастерской; капитальное строение с инв. № 600/С-58066 общей площадью 1207 кв. м (наименование – материально-технический склад; назначение – здание специализированное иного назначения; составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание материально-технического склада с глухой будкой 1); капитальное строение с инв. № 600/С-57540 общей площадью 793,5 кв. м (наименование – ремонтная мастерская; назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции); составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание автомастерской смешанной конструкции); капитальное строение с инв. № 600/С-58065 общей площадью 576,3 кв. м (наименование – служебно-бытовой корпус; назначение – здание административно-хозяйственное; составные части и принадлежности: двухэтажное кирпичное здание служебно-бытового корпуса с подвалом – (А2/к), навесом – 1, двумя асфальтированными площадками – а, б, бетонным забором – в, сеточным ограждением – г); капитальное строение с инв. № 600/С-58062 общей площадью 285,8 кв. м (наименование – мойка автомобильная; назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции); составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание мойки автомобилей Д1/к с пристройкой 1); капитальное строение с инв. № 600/С-58069 общей площадью 1223,1 кв. м (наименование – профилактарий для ремонта машин; назначение – здание специализированное иного назначения; составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание профилактория для ремонта машин); капитальное строение с инв. № 600/С-58060 общей площадью 665,5 кв. м (наименование – автогараж; назначение – здание специализированное иного назначения; составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание автогаража); капитальное строение с инв. № 600/С-134227 общей площадью 21,4 кв. м (наименование – контрольно-пропускной пункт; назначение – здание специализированное иного назначения; составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание контрольно-пропускного пункта с тротуарной дорожкой а, крыльцом); капитальное строение с инв. № 600/С-58058 общей площадью 256,3 кв. м (наименование – здание бытовой корпус; назначение – здание специализированное иного назначения; составные части и принадлежности: одноэтажный сборно-щитовой служебно-бытовой корпус с пристройкой 1); капитальное строение с инв. № 600/С-168908 общей площадью 42 кв. м (наименование – трансформаторная подстанция; назначение – сооружение специализированное энергетическое; составные части и принадлежности: сооружение трансформаторной подстанции); капитальное строение с инв. № 600/С-131147 протяженностью 236 м (наименование – энергосети; назначение – сооружение специализированное энергетическое; составные части и принадлежности: сооружение энергосети, состоящие из участков энергосетей а1, а2, а3, а4, а5); капитальное строение с инв. № 600/С-131146 протяженностью 254,8 м (наименование – тепловые сети; назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства; составные части и принадлежности: тепловые сети); капитальное строение с инв. № 600/С-171338 протяженностью 240,6 м (наименование – внутренние сети водопровода; назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения; составные части и принадлежности: сооружение внутренних сетей водопровода); капитальное строение с инв. № 600/С-171337 протяженностью 284,3 м (наименование – внутренние сети канализации; назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства; составные части и принадлежности: сооружение внутренних сетей канализации
Сведения о земельном участке:
площадь – 2,3102 га, кадастровый номер – 623681702601001070
Местонахождение – Минская обл., Минский р-н, Ждановичский с/с, аг. Жданович, ул. Кольцевая, 9А, 9А/1, 9А/2, 9А/3, 9А/4, 9А/5, 9А/6, 9А/7, 9А/8, 9А/9
Начальная цена – 2 755 300,26 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка – 275 000,00 бел. руб.
Обременение – аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь, в порядке проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, правовыми актами аукциона, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся **14 июня 2022 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляется **с 24.05.2022 по 10.06.2022 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефону (017) 388-43-21.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Прыкметы часу

ПРЫГАЖОСЦЬ ЯК СІЛА

Пра мадэляў-хлопцаў, патрабаванні да іх, заробкі, а таксама пра мужчынскую харызму

Існуе нямала прафесій, назвы якіх ужываюцца толькі ў мужчынскім родзе. Мадэлінг — адваротны варыянт: гэтая сфера лічыцца жаночай. На практыцы — не зусім справядліва. Мадэлі-мужчыны ў моднай індустрыі не настолькі запатрабаваныя, як дзяўчаты. Але сапраўдныя прафесіяналы, якія належаць да моцнага полу, тут — на вагу золата.

Стаўленне да мужчынскага мадэлінгу ў грамадстве неадназначнае. Хтосьці лічыць, што «не мужчынская гэта справа», а хтосьці ўпэўнены, што падкрэсліць свае прывабнасць павінны ўмець і жанчыны, і мужчыны.

МОДА НА МОДУ МЯНЯЕЦЦА

Нярэдка ў мадэльны бізнес юнакі і дзяўчаты прыходзяць не мэтанакіравана, а выпадкова, па збегу абставін.

— Часам мадэлі прыходзяць на подыумы, не заканчваючы ніякіх мадэльных школ, — расказвае **намеснік дырэктара па вучэбна-выхаваўчай рабоце Нацыянальнай школы прыгажосці Дзмітрый УРУБЛЕЎСКІ.** — Калі ў чалавека ёсць прыродныя якасці, якія ўспрымаюцца як ідэальныя, дастаткова двух-трох выхадаў для адпрацоўкі навыкаў, і ён стане мадэллю. Тым больш цяпер няма тэндэнцыі да пабудовы звышскладаных пастановаў на подыумах — праходкі ў асноўным робяцца простыя і лаканічныя.

У апошнія гады, распавядае суразмоўнік, сусветныя модныя дамы імкнуцца прыцягнуць увагу гледачоў не за кошт яркіх сцэнарыяў паказаў, а за кошт месцаў іх правядзення. Дысайнеры імкнуцца здзівіць публіку незвычайнымі лакацыямі: ад авіяцыйных ангараў да футбольных палёў, ад марскога берага да цэнтральных вуліц мегаполісаў, якія перакрываюцца на час моднага паказу. Акцэнт робіцца на інтэр'ер і антураж, ад мадэляў жа патрэбная класічная праходка, якая не патрабуе асаблівай падрыхтоўкі.

— Як той казаў, мода на моду таксама мяняецца. Сёння вонкавы антураж стварае больш інфармацыйных падстаў, чым мадэлі і нават дызайнеры.

І ўсё ж хацелася б, каб мадэлі былі адукаванымі і зрэдзіравацца ў сваёй сферы, бо мадэль — гэта прафесія, якая патрабуе вядомага таго, што такое стыль, этыкет і гісторыя моды, акцёрскае і сцэнічнае майстэрства, кажа намеснік дырэктара Нацыянальнай школы прыгажосці.

ЭНЕРГЕТЫЧНЫ РЭСУРС

Як хлопчыкі прыходзяць у дадзеную сферу? Як правіла, іх прыводзяць мамы. Хоць бываюць рэдкія выпадкі, калі ў юным узросце ў дзяўчынкі або хлопчыка ёсць сур'ёзнае захапленне модай і жаданне стаць прафесійнай мадэллю.

— Дакладнай статыстыкі ў нас няма, чаму хлопчыкі прыходзяць у сферу мадэлінгу. Часцей за ўсё прыводзяць бацькі: проста спадабалася, як іншыя дзеці працуюць на подыуме, дык «чаму мой не можа»? Другі момант — у мамы, а часам і ў таты ёсць уласныя нерэалізаваныя жаданні і фантазіі (па тыпе «Калі б я ўмеў сябе падаць, выглядаць стыльна і ўпэўнена, мая кар'ера склалася б па-іншаму»), і такім чынам праз дзіця яны завяршаюць асабісты «гештальт». Добра, калі жаданні бацькоў і дзіцяці супадаюць, бо часам бывае, што дзіця не цікавіць сфера моды і мадэлінгу. Хоць у нашай школе супадзенняў 99,9 %.

У любым выпадку дзіця навучаць роўна трымаць спіну, выгадна прадстаўляць сваю знешнасць на фота, упэўнена выглядаць перад любой аўдыторыяй, нягледзячы на стрэс, а таксама мець уяўленне аб стылі — і гэта, безумоўна, спатрэбіцца ў жыцці і дзяўчынцы, і хлопчыку.

Першыя ўсвядомленыя крокі ў мадэлінгу дзяўчаты і хлопцы робяць ва ўзросце 16 гадоў. І тут ужо з'яўляюцца жорсткія крытэрыі адбору — кожныя паўгода Нацыянальная школа прыгажосці набірае 25 будучых мадэляў ва ўзросце ад 16 да 25 гадоў на навучанне, у выніку якога праз паўгода яны атрымаюць пасведчанне дзяржаўнага ўзору аб прысваенні прафесіі «мадэль», — распавядае Дзмітрый Урублеўскі. — Група фінансуецца за кошт бюджэту горада Мінска, адбор праводзіць прыёмная камісія.

Параметры росту і вагі, вядома, важныя, але калі б справа была толькі ў іх, камісія не спатрэбілася б, кажа суразмоўнік. «Уваходзіш» у параметры — усё, ты мадэль. Галоўнае ў мадэлінгу для хлопцаў, як і для дзяўчат, — тая самая знешнасць, захаваліся больш жорсткімі. Можа гэта і да лепшага: не ўсе нованароджаныя мадэлі выжываюць у гэтым бізнесе, і ў ім пастаянна праводзяцца маркетынгавыя даследаванні: які імідж прадукту спрыяе яго запатрабаванасці ў спажыўца. І што датычыцца тавараў мужчынскага сегмента, пакупнік больш шануе традыцыйнасць. Адсюль і знешнасць мадэляў для прадстаўлення гэтых тавараў: высокі рост, прапарцыянальны целасклад, класічныя рысы твару.

Фота БЕЛТА

Ці працуюць нашы мужчыны-мадэлі за мяжой? Так, ёсць беларускія мадэлі, вядомыя за межамі Беларусі — напрыклад, Глеб Гарадкоў, Аляксандр Сацута, Яўген Саўчанка. Але крытэрыі мужчынскай прыгажосці ў нашай краіне і іншых краінах адрозніваюцца.

— Агульнасусветныя тэндэнцыі дыктуюцца цэнтрамі моды, яны знаходзяцца ў асноўным у Заходняй Еўропе і ЗША. Адтуль і праходзяць змены па тыпажы. Быў перыяд, калі дызайнеры, якія працуюць у сферы мужчынскай моды, захапліся барадатымі брутальнымі мужчынамі. Апошнія паказы — гэта вяртанне да класічнай знешнасці мужчын-мадэляў: гладка паголеных, з прапарцыянальнымі рысамі твару і стандартнай фігурай.

І ў Беларусі, і ў Еўропе агенцтвы падбіраюць розныя тыпажы мадэляў пад тую ці іншую краіну. У Кітаі беларускім мадэлям працаваць прасцей за ўсё: каб быць запатрабаванымі на подыумах, дастаткова праста мець еўрапейскую знешнасць і высокі рост. Гэта датычыцца і мужчын, і дзяўчат. У Еўропе складаней — больш высокая канкурэнцыя. А колер вачэй, форма носа і вуснаў мадэлі падбіраюцца пад канкрэтную калекцыю канкрэтнага дызайнера.

— Вобраз у галаве дызайнера заўсёды фарміруецца цалкам. Стварочы калекцыю, дызайнер «малюе» ў сваёй свядомасці агульную ідэю: лакацыя, музыка, коларавае суправаджэнне, тыпаж мадэляў. Праз год ён стварае новую калекцыю, і для яе шукае мадэляў зусім іншага тыпажу.

— Мужчын у мадэльным бізнесе ў Беларусі мала, таму што мала запатрабаванасці і мала мужчынскіх беларускіх брэндаў. «Камінтэрн», «Этальер», «Надзкс», «Леманграс» — а ў асноўным ўвесь легпрам арыентаваны на жаночую моду.

Працуюць беларускія мадэлі-хлопцы і ў Парыжы, і ў Мілане, хоць і там дзяўчаты-мадэлі значна больш запатрабаваныя, чым мужчыны. Але ў асноўным тэрыторыя іх запатрабаванасці (як, зрэшты, і беларускіх мадэляў-дзяўчат) — Азія (Кітай, В'етнам, Карэя).

— Там велізарны рынак: многія еўрапейскія брэнды размяшчаюць вытворчасці і з прычыны эканамічнай мэтазгоднасці там жа здымаюць каталогі, — распавядае суразмоўнік. — У нашай краіне мадэлінг — хутчэй хобі: мадэлям не так проста знайсці пастаянную работу. У сталіцах моды і цэнтрах вытворчасці адзення мадэль — гэта сапраўды прафесія: здымкі і паказы амаль кожны дзень, і ганарары дазваляюць жыць на гэтыя сродкі.

Іншая справа, што большую частку ганарараў мадэлі, і мужчыны, і дзяўчаты, укладваюць у сябе: спорт, ЗСЖ, здаровая ежа, касметолагі, дыетолагі... Хочаце мець мадэльную знешнасць — будзьце гатовыя ўкладваць у яе грошы.

25 гадоў — тая мяжа, на якой спыняваецца большасць мадэляў. Тут як у спорце: ёсць, вядома, прафесіяналы, якія застаюцца даўжэй, але большасць становіцца незапатрабаванымі — гэта датычыцца і жанчын, і мужчын. Таму ў кожнай, нават самай паспяховай мадэлі, павінна быць у запасе нейкая прафесія.

Атрымліваецца, «фетыш маладосці» не сышоў?

— Не сышоў. З'яўляюцца, вядома, мадэлі 40+, 60+, 70+. Але большасць паказаў — гэта патрэба ў стандартных, класічных мадэлях. Хтосьці з дызайнераў прыцягнуў да сябе ўвагу нестандартнай знешнасцю або ўзростам мадэляў, піяр адбыўся, інфармацыйная падстава створана — і далей модная індустрыя вяртаецца да стандартных канонаў.

Дык ці варта ісці ў мадэльную школу? Што гэта дае?

— Спытайце ў дваццаці выпускнікоў любой ВНУ або каледжа гадоў праз дзесяць пасля атрымання дыплома: што вам дала ваша навучальная ўстанова? І адказы будуць вельмі рознымі. Гэта залежыць ад мэт, якія ставіць перад сабой чалавек, паступаючы... Хацеў стаць вядомай мадэллю — стане. Ішоў міма і вырашыў паспрабаваць паступіць — пакладзе пасведчанне ў тумбачку і будзе жыць далей. Мы стараемся выпускаць людзей, якія ўпэўненыя ў сабе, маюць пэўны ўзровень развіцця ў плане фізічнай, эстэтычнай культуры, харызматыкі, могуць стыльна адзявацца і здольныя прадстаўляць сябе навакольным з лепшага боку. Усім нам казалі, што знешнасць — не галоўнае. Але на практыцы гэта, на жаль, не працуе: калі мы ведаем нюансы сваёй знешнасці і ў сілах іх падкарэкціраваць, мы прыгожыя. А прыгожаму чалавеку — і жанчыне, і мужчыне — прасцей мець зносіны з людзьмі ў самых розных абставінах. Думаць «я і так нічога» — тое ж самае, што адмаўляцца вучыцца ў школе, аргументуючы гэта тым, што «я і так разумны». У сучасным свеце канкурэнцыя высокая. Свет прайшоў той этап, калі можна спыніцца: чагосьці дасягнуў — і чакаеш пенсіі. Сёння трэба развівацца ўсё жыццё, вучыцца пастаянна, у розных сферах. І мадэльная школа дае набор ведаў і ўменняў, якія абавязкова спатрэбяцца.

Дзіяна РОНІНА.

ПРЫГАЖОСЦЬ — НЕ ПРАФЕСІЯ

Колькі можа зарабіць мужчына-мадэль? Аплата працы моднага паказу або здымачнага дня для каталога ў дзяўчат-мадэляў і мадэляў-мужчын адноўлівалася. А вось прапаноў для хлопцаў у Беларусі, як і ў Расіі, адчувальна менш, чым для прыгожай палавы чалавецтва. Здымкі для каталогаў буйных фірм, прома-мерапрыемстваў — усё гэта здараецца ў нашай краіне не так часта.

БОДЗІБІЛДАРЫ НЕ ПАТРЭБНЫЯ?

Вонкавыя даныя, тым не менш, нават пры наяўнасці харызмы для мужчын-мадэляў яшчэ больш важныя, чым для дзяўчат. Перш за ўсё гэта рост ад 185 см. Вага для мужчын не рэгламентуецца, а вось памер адзення павінен быць на ўзроўні 48-50-га. Такім чынам, мадэльная знешнасць не прадугледжвае аб'ём-

Спорт-тайм

«Мяшкоў Брэст» — чэмпіён Беларусі

У традыцыйным аглядзе «Звязды» расказваем важныя спартыўныя навіны

ЦЫТАТА ТЫДНЯ. «Кіраўніцтва спартыўнай галіны Беларусі ўдзяляе асаблівую ўвагу развіццю масавага фізкультурна-спартыўнага руху сярод насельніцтва. У краіне штогод праводзіцца больш за 13 тысяч спартыўна-масавых мерапрыемстваў з удзелам дзясяткаў тысяч прыхільнікаў здаровага способу жыцця. У Беларусі ёсць дзяржаўная праграма развіцця фізічнай культуры і спорту да 2025 года. У прыватнасці, у гэтай праграме стаіць задача ўцягнуць у заняткі фізкультурай і спортам больш за 25 працэнтаў насельніцтва. Падрыхтоўка рэзерву з'яўляецца адным з прыярытэтаў развіцця спорту ў краіне. Сёння з юнымі беларускімі спартсменамі займаецца каля сямі тысяч трэнераў-выкладчыкаў, якія працуюць у 450 дзіцяча-юнацкіх спартыўных школах, 11 вучылішчах алімпійскага рэзерву. Усяго ў гэтых установах развіваюцца 72 віды спорту».

ГУЛЬНЯ ТЫДНЯ. На мінулым тыдні завяршыліся галоўныя гандбольныя турніры краіны. Уладальніцамі Кубка Беларусі сталі гандбалісткі «Гомеля». У вырашальным матчы кубкавага розыгрышу яны аказаліся мацнейшымі за саперніц з «БНТУ-БелАЗ». Вынік сустрэчы — 28:17. Для гандбалістак «Гомеля» гэта сёмая перамога ў гісторыі.

Фота БЕЛТА.

Гандбалісты клуба «Мяшкоў Брэст» у дзвюх раз запар і 14-ы раз у гісторыі сталі чэмпіёнамі Беларусі. У фінале чэмпіянату краіны яны абыгралі гандбалістаў мінскага СКА з вынікам 30:27. Найлепшым бамбардзірам гэтага чэмпіянату Беларусі стаў адзін з лідараў брэсцкага клуба Мікіта Вайлупай, які закінуў 239 мячоў. Уладальнікамі бронзавых узнагарод сталі гандбалісты «Гомеля».

Таксама ў Брэсце скончыўся фінальны этап рэспубліканскіх спаборніцтваў па гандболе «Імклівы мяч» сярод юнакоў і дзяўчат 2008-2009 гадоў нараджэння. Сярод хлопчыкаў перамаглі сталічныя гандбалісты. У турніры дзяўчат найлепшай стала зборная Магілёўскай вобласці.

ЛІЧБА ТЫДНЯ. 12 медалёў заваявалі беларускія спартсмены на спаборніцтвах па веласпорце на трэку «Гран-пры Масквы». У турніры ўзялі ўдзел каманды з Расіі, Беларусі і Узбекістана. На рахунку нашай каманды — 4 залатыя медалі, 5 срэбраных і 3 бронзавыя ўзнагароды. Медалістамі сталі Ганна Церах, Яўген Каралёк, Ірына Чуянкова, Настасся Кіпцікава, Раман Раманаў, Арцём Зайцаў, Дзяніс Мазур, Аліна Абраменка, Аляксандр Глова.

ТУРНІР ТЫДНЯ. Беларускія барцы выступілі ў Барцоўскай лізе Паддубнага, якая прайшла ў Маскве. Прэмаглам у катэгорыі 79 кг сярод «вольнікаў» стаў Магамедхабіб Кадзімагамедаў. Аляксандр Гушцын стаў бронзавым прызёрам катэгорыі да 97 кг. «Серабро» турніру па грэка-рымскай барацьбе ў катэгорыі да 82 кг завяваваў Станіслаў Шафарэнка. Фінал турніру па грэка-рымскай барацьбе да 87 кг атрымаўся поўнасцю беларускім. У вырашальнай сустрэлісся Ігар Ярашзвіч і Кірыл Маскевіч. Пераможцам стаў Ігар Ярашзвіч. Павел Глінчук, які выступае ў катэгорыі да 97 кг, стаў бронзавым прызёрам турніру. Ірына Кураўкіна заваявала залаты медаль у катэгорыі да 57 кг. Пяць бронзавых медалёў у скарбонку зборнай Беларусі паклалі Наталля Варакіна (да 50 кг), Алеся Гетманава (да 57 кг), Вераніка Іванова (да 62 кг), Ксенія Цярэня (да 65 кг) і Вікторыя Радзькова (да 68 кг).

Усяго на першым турніры Барцоўскай лігі Паддубнага беларускія атлеты заваявалі 12 узнагарод: 3 залатыя, 2 сярэбраныя і 7 бронзавых.

ДАКУМЕНТ ТЫДНЯ. Беларуская федэрацыя біятлона (БФБ) і Саюз біятлеістаў Расіі (СБР) падпісалі пагадненне аб супрацоўніцтве. «Гэта знамянальная падзея, хоць у нас з беларусамі было заўсёды цеснае супрацоўніцтва. Узаемадзеянне ўключае абмен вопытам паміж нашымі федэрацыямі. Мы будзем сапернічаць як мінімум адна з адной. Будзем рады, калі і іншыя краіны зацікавяцца і далучацца да нас. Мэта супрацоўніцтва — падтрымванне ўзроўню спартсменаў. Улічым, што сітуацыя хутка стабілізуецца і нашы спартсмены вернуцца ў сусветны біятлон», — падкрэсліў старшыня СБР Віктар Майгураў.

У рамках пагадненняў будуць праводзіцца сумесныя спаборніцтвы — Кубак Садружнасці. У турніры запланавана шэсць этапаў: па адным у жніўні і верасні, а таксама чатыры зімой. Другі, чацвёрты і пяты этапы Кубка Садружнасці прыдуць у Раўбічах. «Нашы федэрацыі ўзаемадзейнічаюць шмат гадоў, дагавор аб супрацоўніцтве ўжо быў гадоў 20 таму. Але ў свеце ўсё мяняецца, таму прыйшоў час дагавор абавіжыць. Беларускі біятлон сёння арыентаваны на моладзь. Дарослыя спаборніцтвы раней неслі мінімальны характар і канкурэнцыі ў дарослым біятлоне ў нас пакуль няма. Адзіны шанц — удзельнічаць разам з расіянамі, для нас гэта Кубак свету. У стартах у Расіі будуць выступаць і юнакі з юніёрамі. Для іх гэтыя спаборніцтвы таксама будуць на ўзроўні міжнародных турніраў», — адзначыў старшыня БФБ Андрыян Цыбульскі.

Валерыя СЦЯЦКО.

Даты Падзеі Людзі

24 МАЯ

У краіне

Дзень славянскага пісьменства і культуры. Адзначаецца ў гонар славянскіх асветнікаў і прапаведнікаў хрысціянства Кірыла і Мяфодзія, якія далі славянскаму свету кірыліцу (863) і залажылі падмурак многіх славянскіх літаратур.

1512 год — 510 гадоў з нараджэння Мікалая Радзівіла (Рудога), дзяржаўнага і вайсковага дзеяча ВКЛ. Сын гетмана Юрыя Радзівіла. Атрымаў хатнюю адукацыю. Удзельнічаў у вайне Маскоўскай дзяржавы з ВКЛ у 1534—1537 гадах. Асаблівы рост уплыву Радзівіла на дзяржаўныя справы звязаны з заключэннем шлюбу яго сястры Барбары з вялікім князем ВКЛ Жыгімонтам Аўгустам у 1547 годзе. Мікалай Радзівіл у 1549-м атрымаў ад яго правы вялікакняжацкага намесніка з рэзідэнцыяй у Вільні. У 1553—1566-м і з 1577 года — вялікі гетман ВКЛ, выводзіў віленскі, у 1566—1579 гадах — канцлер ВКЛ. Камандаваў войскам ВКЛ, у пераможнай Ульскай бітве (1564).

1927 год — нарадзіўся (в. Падомша, цяпер у Камянецкім раёне) Уладзімір Лявонцьевіч Бядуля, гаспадарчы і дзяржаўны дзеяч Беларусі, двойчы Герой Сацыялістычнай Працы. З 1951 года быў на камсамольскай рабоце. З 1956-га — старшыня калгаса «Савецкая Беларусь» Камянецкага раёна, з 2006 года — яго ганаровы старшыня.

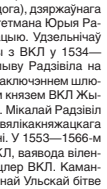

1937 год — нарадзіўся (в. Пожар Клімавіцкага раёна) Мікалай Іванавіч Падабед, беларускі пісьменнік, журналіст. Заслужаны работнік культуры Рэспублікі Беларусь, заслужаны журналіст Беларускага саюза журналістаў. Працаваў рабочым, загадчыкам сельскага клуба, старшынёй Лазавіцкага сельскага Савета, загадчыкам аддзела газеты «Новае жыццё» (Клімавічы); галоўным рэдактарам газеты «Зара над Друццю» (Бялынічы). Аўтар кнігі сатыры і гумару «Мазалі мядовага месяца», «Мільён за ўсмешку», «Жонка напракат», «Ідуна судстрэчу з вавальнідай» і іншых. Лаўрэат літаратурнай прэміі імя І. Г. Чыгрынава.

У свеце

1686 год — нарадзіўся Даніель Габрыель Фарэнгейт, нямецкі фізік, вынаходнік тэрмометраў. Зрабіў спіртавы (1709) і ртутны (1714) тэрмометры. Прапанаваў тэмпературную шкалу, названую затым яго імем.

1830 год — напісана песенька «Mary Had a Little Lamb», з якой пасля праслаўіўся Томас Алва Эдысан, запісаўшы яе на фанограф.

1910 год — першы афіцыйна зарэгістраваны палёт аэраплана рускай канструкцыі «Гакель-III» на адлегласць каля 200 метраў.

1964 год — беспадзейкі падчас футбольнага матча Перу — Аргенціна ў Ліме, Перу. У канцы матча паміж нацыянальнымі зборнымі гэтых краін у рамках адборачнага турніру да XVIII летніх Алімпійскіх гульняў суддзі спачатку залічылі, а потым адмянілі гол у ворота зборнай Аргенціны. Успыхнулі беспарадкі, і ў выніку непрафесійных дзеянняў паліцыі загінулі 328 і пацярпелі каля 4000 чалавек. Гэта найбуйнейшая па колькасці загінулых на стадыёнах трагедыя ў гісторыі футбола.

Так гаварыць...

АНАРЭ ДЭ БАЛЬЗАК:

«Каля дурня заўжды знойдзецца жулік».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	4.54	21.20	16.26
Віцебск	4.36	21.17	16.41
Магілёў	4.44	21.10	16.26
Гомель	4.48	20.59	16.11
Гродна	5.10	21.34	16.24
Брэст	5.19	21.27	16.08

Месяц

Апошняя квадра — 22 мая.
Месяц у сузор'і Рыб.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Іосіфа, Кірылы, Мяфодзія, Макея, Нікадзіма, Расціслава, Сафрона.*
К. *Жанны, Зузаны, Магдалены, Марыі, Вінцэнта.*

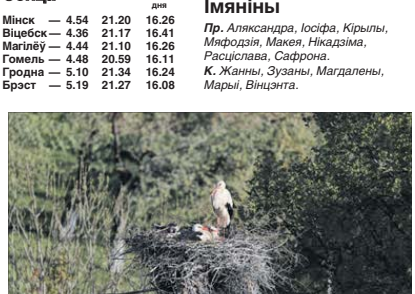

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

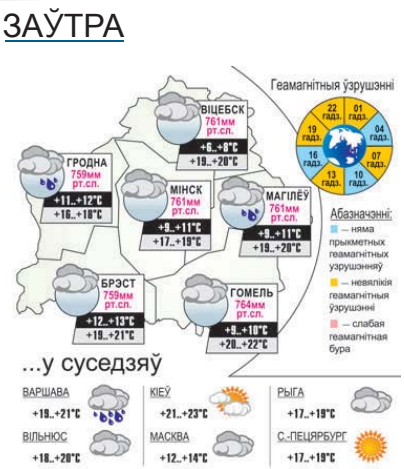

УСМІХНЕМСЯ

Прыгожая жанчына пазбавіць вас усяго паступова, раскошная — імгненна, а разумная — непрыкметна.

Ва ўсіх маіх адносінах цукерачна-букетныя перыяды былі акуратна замешчаныя вінна-гарэлачнымі.

Прачнуўся — і як давай хацець спаць.

— Мой план — добра выспацца.
— План на дзень?
— На жыццё.

Калі доўга глядзець на агонь, то цябе хутка звольняць з МНС.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА. ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмная – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 1230.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 23 мая 2022 года.